

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA
BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ (INSTITUT) „ANDREI LUPAN”

ENCICLOPEDIA MOLDOVEI

REGISTRUL TEMATIC ADNOTAT
ZOOLOGIA

Chișinău, 2023

Lucrarea a fost elaborată în cadrul Programului de Stat (2020-2023), nr. 20.80009.1606.04 „Elaborarea științifică a Enciclopediei Moldovei și a Platformei electronice enciclopedice naționale în contextul dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”.

Alcătuitori:

dr. hab. Constantin Manolache, Ion Vârțanu, Dan Adauge,
Liviu Mancuș, Mihail Adauge, Silvia Donici, Valeriu Oprea,
Lidia Zasavițchi, Janna Nikolaeva, Marina Ticu,
Silvia Mîtcu, Natalia Niș, Maria Nichitenciu, Daniela Hadârcă,
Aliona Bujor, Tatiana Țoncu, Vladislav Nichitenciu

Editor: dr. hab. Constantin MANOLACHE

Redactor: Ion VĂRȚANU

Corector: Nadejda PASCARI

Copertă: Valeriu OPREA

Machetă: Maria NICHITENCIUC, Valeriu OPREA

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII

Zoologia : Registrul tematic adnotat / Ministerul Educației și Cercetării, Universitatea de Stat din Moldova, Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan”; alcătuitori: Constantin Manolache [et al.] ; editor: Constantin Manolache. – Chișinău : [S. n.], 2023 ([Blitz Poligraf]). – 175 p. – (Enciclopedia Moldovei, ISBN 978-9975-62-632-3 ; 5).

[80] ex.

ISBN 978-9975-62-647-7.

81'374.2:59

Z 82

ARGUMENT

Registrul de termeni în domeniul matematicii este elaborat de Centrul de Cercetări Enciclopedice al Bibliotecii Științifice (Institut) „Andrei Lupan” în perimetrul proiectului nr. 20.80009.1606.04 „Elaborarea științifică a Enciclopediei Moldovei și a Platformei electronice enciclopedice naționale în contextul dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”, încadrat în „Prioritatea Strategică IV Provocări sociale” a Programului de Stat (2020-2023) și constituie bilanțul cercetărilor enciclopedice a termenilor din unul dintre cele 18 domenii ale Registrului general de termeni pentru „Enciclopedia Moldovei” și „Platforma electronică enciclopedică națională”.

Aplicând metodele de cercetare științifico-enciclopedică, pe baza surselor lexicografice și enciclopedice elaborate în perioada 1971-2022 în RSS Moldovenească/Republica Moldova, și a publicațiilor de specialitate recente, editate în Marea Britanie, Franța, Lituania, Ucraina, Federația Rusă, Spania, Bulgaria în domeniul zoologiei, au fost identificați, cercetați, analizați, precizați și adnotați 2930 de termeni. Potrivit Concepției „Enciclopediei Moldovei”, compartimentului zoologia îi sunt rezervate până la 2 % din numărul total de termeni (cca 40000 de termeni)¹. Așa că practic s-a respectat distribuția planificată.

Registrul enciclopedic propus include termeni de noțiuni și fenomene cu conținut cognitiv inovativ ce reflectă noile realități din toate ramurile zoologiei în condițiile globalizării și informatizării, științele vieții, biodiversitate, zoologie, entomologie, biochimie, biofizică, genetică, histologie, fiziologie, valorificarea resurselor naturale, ecologie etc. La selectarea termenilor enciclopedici s-a ținut cont de integrarea materialului enciclopedic pe verticală și orizontală în cadrul domeniului și în baza principiului interdisciplinarității, cu posibilitatea completării și ajustării ulterioare a acestora la zi.

---

¹ Constantin Manolache, Didina Țăruș, Ion Xenofontov, *Concepția „Enciclopediei Moldovei”* [în 10 vol.] /Red. șt.: Demir Dragnev, Chișinău, Inst. de Studii Enciclopedice, 2011, p. 31.

Conținutul registrului este unul integrat, toți termenii enciclopedici au fost abordați din perspectiva unui cadru structural unic, în funcție de categoria de materiale enciclopedice, pentru a oferi eventualilor utilizatori ai „Enciclopediei Moldovei” o imagine integrală și profundă asupra dezvoltării lumii în ansamblu, societății și activității umane, culturii, științelor, tehnologiilor.

A

ABDOMEN, cavitate abdominală.

ABRAMIS, gen de pești din familia ciprinide.

ABUMARKUBU, (*Balaeniceps rex*), pasăre din familia balaenicipitide.

AC, organ în formă de ac sau de ghimpe la unele animale, folosit ca armă de apărare sau de atac.

ACANTIS, gen de păsări din familia fringilide.

ACANTOCEFALA, filum de nevertebrate, încrengătură de viermi nematohelminthes.

ACARICIDE, substanță otrăvitoare împotriva acarienilor dăunători.

ACARIENI, artropode din clasa arahnidelor.

ACARINATE, grup de păsări nezburătoare.

ACARIOZE, boli de piele provocate de acarieni.

ACAROLOGIE, domeniu de cercetări științifice fundamentale și aplicative privind acarienii.

ACARUL SCABIEI, (*Sarcoptes scabiei*, *Acarus siro*), Acarul râiei, artropode din clasa arahnidelor.

ACCIPITRIDE, familie de păsări din ordinul accipitiforme.

ACID COLIC, acid steroid trihidroxycarbonic conținut în bila omului și unor mamifere.

ACID LACTIC, hidroxiacid alifatic.

ACID PIRUVIC, cetoacid.

ACIPENSER, gen de pești din familia acipenseride.

ACIPENSERIDE, familie de pești din ordinul acipenseriforme.

ACIPENSERIFORME, ordin de pești ganoizi cu corpul alungit fusiform.

ACRANIATE, (Acrania), subfilum de vertebrate cordate primitive, fără cap diferențiat.

ACRIDOIDE, suprafamilie de insecte din ordinul ortopectera.

ACROCEFALUS, gen de păsări din familia acrocefalide.

ACROCORDIDE, familie de șerpi acvatici neveninoși.

ACTINII, (Actiniaria), ordin de corali.

ACTINOPTERIGIENI, (Actinopterygii), subclasă de pești fosili, strămoșii peștilor actuali.

ACTINOPTERIGII, clasă de animale vertebrate care cuprinde majoritatea peștilor actuali.

ACVARIU, vas de sticlă pentru întreținerea animalelor și plantelor acvatice vii în condiții identice cu cele naturale; Acvaterariu.

ACVILE, gen de păsări răpitoare de zi, din familia acvilide; Acvilă de câmp, acvilă de munte.

ADDAX, (Addax nasomaculatus), antilopă tipică deșertului saharian.

ADELGIDAE, familie mică de insecte hemiptere strâns legate de afide.

AESNIDE, familie de libelule cu diferite aripi.

AETIA, gen de păsări din familia alcide.

AFIDE, (Aphidinea), subordin de insecte.

AFIDINE, subordin de insecte din ordinul himenoptere.

AFROFORIDE, familie de insecte homoptere.

AGAMIDE, (Agamidae), familie de șopârle; Agamă cu barbă, (Pogona vitticeps).

AGAPORNIS, gen de păsări din familia papagalilor.

AGNATE, (Agnatha), supraclasă de vertebrate.

AGONIDE, familie de pești.

AGRANULOCITE, unul dintre cele două tipuri de celule albe din sânge.

AGROMIZIDE, familie de diptere.

AKITA INU, rasă de câini.

ALANTOIDĂ, anexă embrionară la animalele amniotice cu funcția de respirație, secreție, nutriție a embrionului.

ALAUDIDE, familie de paseriforme.

ALBASTRU VIENEZ, rasă de iepuri de muscă.

ALBATROS, (*Diomedeidea exulans*), pasăre marină din familia diomedeidelor.

ALBINĂ MELIFERĂ, (*Apis mellifera*), insectă folositoare din familia apidelor.

ALBINISM, absența parțială sau totală a melaninei în ochii, pielea și părul animalelor.

ALBURNOIDES, gen de pești din familia ciprinide.

ALBURNUS, gen de pești de apă dulce din familia ciprinide.

ALBUȘ, substanța care înconjoară gălbenușul unui ou și servește pentru embrion ca surse de nutriție și apă.

ALCALIFILE, clasă de microorganisme, microbi extremofili capabili să supraviețuiască în medii alcaline.

ALCEDINIDE, familie de păsări din ordinul coraciiforme.

ALCES, gen de mamifere din familia cervide.

ALECTORIS, gen de păsări din familia fasianide.

ALECTYORIS, specie din familia fasianide.

ALECULIDE, familie de coleoptere din ordinul polifagilor.

ALEIRODIDE, (*Aleyrodidae*), familie de hemiptere.

ALEVIN, puiul de pește în primele zile de dezvoltare.

ALIGATOR, (*Alligator*), gen de crocodili din familia aligatoridelor.

ALITES, gen de amfibii acaudate din familia alautide.

ALOPIIDE, familie de pești osoși din genul alopias.

ALOUATA, gen de maimuțe cu nas lat din familia atelide.

ALPACA, (*Lama pacos*), mamifer rumegător, cu lâna fină și lungă, care trăiește în America de Sud.

ALUCITIDE, familie de fluturi cu aripi modificate neobișnuit din ordinul lepidoptere.

ALUNAR, specie de păsări din familia corvide.

ALURĂ, fel de deplasare a unui animal.

ALUTIDE, una dintre cele mai vechi familii de amfibii acaudate.

AMBLYPYGI, ordin de animale artropode arahnide.

AMFIBII, Batracieni, (*Amphibia*), clasă de vertebrate, care ocupă o poziție intermediară între pești și celelalte vertebrate.

AMFIDIPOID, (gr. *amphi* + *diploos* – dublu), dublu diploid fertil, apărut în urma hibridării a două specii diferite de genitori.

AMFIMALON, gen de gândaci din familia melolontide.

AMFIPODE, ordin de crustacee inferioare, care trăiesc în apa dulce sau în mare.

AMIBE, (*Amoebina*), ordin de rizopode.

AMIBIOZA ALBINELOR, boală parazitară a albinelor adulte.

AMIDOSTOMOZĂ, afecțiune a păsărilor provocată de nematoza *Amidostomum nodulosum*.

AMIGDALE, mase de țesut limfoid la vertebrate, inclusiv la om.

AMINODONȚI, (*Amynodontidae*), familie de perissodactile dispărute legate de rinocerozele adevărate.

AMIRAL, specie de fluture din familia *Nymphalidae*.

AMNIOS, membrană în care este învelit fetusul până la naștere la mamifere, păsări și reptile.

AMODITIDE, familie de pești din ordinul perciforme.

AMONIȚI, (Ammonitida), ordin al cefalopodelor amonoide, care au trăit în jurasic.

AMORȚIRE, în biologie, stare de reducere bruscă a activității vitale instalată la animalele poichiloterme ca adaptare la supraviețuirea în condiții nefavorabile ale mediului ambiant, în special la insuficiența de căldură, umiditate și hrană.

AMPHISBAENIDE, ordin de reptile șopârle.

ANABANTIDE, familie de pești din ordinul perciforme.

ANABIOZĂ, stare a unui organism viu, în care procesele vitale sunt încetinite.

ANABLEPIDE, familie de pești dulcicoli din ordinul ciprino-dontiforme.

ANABOLIE, diminuarea activității vitale a organismelor vii.

ANACONDA, (Eunectes murinus), șarpe semiacvatic neveninos, din America Centrală și America de Sud.

ANADONTA, gen de moluște bivalve din familia unionide.

ANADROM, pește migrator care trăiește în mare, dar pentru reproducere urcă în apele dulci.

ANALIZATOR GUSTATIV, sistem anatomofiziologic ce asigură analiza fină a excitanților chimici ce acționează asupra organelor gustative ale omului și ale animalelor.

ANARICADIDE, familie de pești marini din ordinul perciforme.

ANATIDE, familie de animale înotătoare din ordinul aneriforme.

ANATOMIA ANIMALELOR, domeniu de cercetări științifice fundamentale și aplicative privind biologia morfologică, forma și structura organismelor la animale.

ANATOMIA COMPARATĂ A ANIMALELOR, compartiment al morfologiei animalelor ce studiază legitățile alcătuirii și dezvoltării

organelor și sistemelor acestora prin compararea animalelor din diferite grupe sistematice.

ANATOXINE, toxine microbiene atenuate prin metode fizice sau chimice, utilizate la producerea vaccinurilor.

ANCHILOSTOM, (*Ankilostoma duodenale*), vierme nematod parazit al intestinului uman, care perforază vasele de sânge din intestin.

ANDRIAS, gen de amfibii caudate din familia criptobranchide.

ANDROPAUZĂ, menopauza masculină.

ANELIDE, (*Annelides*), viermi inelați, filum de nevertebrate.

ANGHILA EUROPEANĂ, (*Anguilla anguilla*), specie de pește din familia anguliide, ordinul anguliiforme.

ANGUIDE, (*Anguidae*), familie de reptile din subordnul scuamate.

ANGUILIFORME, (*Anguiliformes*), ordin de pești răpitori activi noaptea.

ANHIMIDE, familie de păsări din ordinul anseriforme.

ANHINGIDE, familie de broaște-țestoase.

ANHINGIDE, familie de păsări din ordinul pelicaniforme.

ANIMAL MIRMECOFAG, animal care se hrănește cu furnici.

ANIMALE OMNIVORE, vietăți care consumă hrană vegetală și animală.

ANIMALE CRIOFILE, ființe vii care trăiesc la temperaturi scăzute.

ANIMALE DE COMPANIE, vietăți ținute în casă sau pe lângă casă și care se află într-o relație apropiată cu oamenii.

ANIMALE DIGITIGRADE, reprezentant al regnului animal care merge pe degetele de la picioare; Animale plantigrade, animale unguigrade.

ANIMALE DOMESTICE, vietăți care aparțin unei specii sau unei rase care a fost modificată selectiv de-a lungul mai multor generații și în captivitate, și adaptate cerințelor omului.

ANIMALE INSECTIVORE, (Insectivora), ordin de mamifere placentare primitive, care se hrănesc cu insecte și larvele lor.

ANIMALE NECROFAGE, care se hrănesc cu cadavrele altor animale.

ANIMALE PALMIPEDE, păsări înotătoare cu degetele împreunate printr-o pieleță.

ANIMALE PARICOPITATE, specii de animale mamifere din ordinul Artiodactyla.

ANIMALE POIKILOOSMOTICE, organisme acvatiche, în principal marine, cu temperatura corpului schimbătoare în funcție de temperatura mediului ambiant, care nu-și pot menține constantă concentrația osmotică a substanțelor active în lichidul mediului intern și în interiorul celulei.

ANIMALE SĂLBATICE, vietăți care nu sunt domesticite în mod normal sau istoric.

ANIMALE SUPERIOARE, vietăți care au atins o evoluție avansată.

ANIMALE, (Animalia), regn, formă complexă de viață înzestrate cu facultatea de a simți și de a se mișca, cu sistem nervos; Animale fosile.

ANIMIDE, familie de păsări din ordinul anseriforme.

ANIZOGNAT, animal cu maxilare asimetrice.

ANIZOPTER, animal cu aripi inegale.

ANOBIIDE, familie de coleoptere din subordnul polifagilor.

ANODONTE, (Anodonta cygnea), animal lamelibranhiat, cu șarnieră fără dinți.

ANOFEL, (Anopheles), gen de țânțari, ale căror femele hematofage prin înțepături, pot transmite microbul malariei.

ANOPLURA, păduchi, ordin de insecte sugătoare ectoparazite fără aripi.

ANSERIFORME, (Anseriformes), rațe, ordin de păsări înotătoare acvatice sau semiacvatice de dimensiuni mari și mijlocii.

ANTEBRAT, regiune a membrului anterior la vertebratele terestre.

ANTECHINOMIS, (Antechinomys laniger), gen de marsupiale din familia dasiuride.

ANTECHINUS, gen de mamifere din familia rozătoarelor marsupiale.

ANTENE, anexe ale capului artopodelor, care servesc drept organ de simț, tactil și olfactiv.

ANTILOCAPRĂ AMERICANĂ, mamifer din familia antilocaprine ordinul paricopitate.

ANTILOPA CU PATRU COARNE, (Tetracerus quadricornis) mamifer paricopitat din familia bovide.

ANTILOPA SPRINGBOK, mamifer din familia cavicornelor.

ANTOZOA, (Anthozoa), clasă de organisme marine din filumul cnidaria.

ANTRAX, gen de muște din familia bombiliide.

ANTROPOZOLOGIE, ramură a antropologiei care se ocupă cu studiul raporturilor între oameni și animale.

ANTUS, fâsă, gen de păsări din familia motacilide.

ANURA, ordin de amfibii fără coadă.

ANZERIFORME, (Anseriformes), ordin de păsări înotătoare, care include găștele și rațele.

AORTĂ, cea mai mare arteră a corpului la vertebrate; vas pulsator cu funcție de inimă la unele animale nevertebrate.

AOTUS, maimuțe, gen de primate din familia aotide.

APARAT BUCAL, organ de recepționare a hranei și pregătirea ei pentru a fi ingerată.

APARAT LOCOMOTOR, complex de oase, cartilaje, ligamente și mușchi la animalele vertebrate.

APARAT VESTIBULAR, organ ce asigură echilibrul la vertebrate și la om.

APARAT WEBER, sistem din trei perechi de oase mobile ce leagă vezica înotătoare cu urechea internă la unele specii de pești osoși de apă dulce.

APLISIA, gen de moluște gasteropode.

APOCRITA, subordin de insecte himenoptere.

APODE, (Apoda), animale lipsite de picioare, labe sau înotătoare.

APODEMUS, gen de mamifere din familia muride.

APODIDE, familie de păsări din ordinul apodidiforme.

APODIFORME, (Apodiformes), ordin de păsări.

APOIDE, suprafamilie de himenoptere înzestrate cu ac înțepător.

APTERIGIDE, familie de păsări nezburătoare.

APTERIGOTA, denumirea învechită a celor mai vechi grupuri de artropode terestre hexapode.

AQUILA, gen de păsări răpitoare din familia accipitride.

ARADIDE, familia de insecte din ordinul hemiptere.

ARAHNIDE, (Arachnida), clasă de artropode.

ARAHNOLOGIE, domeniu de cercetare al zoologiei care se ocupă cu studiul arahnidelor.

ARAMIDAE, familie de păsări gruiforme.

ARANEUS, gen de păianjeni din familia araneide.

ARĂMIUL AMERICAN, șarpe veninos din familia viperide.

ARCTIIDE, familie de himenoptere.

ARCURI BRANHIALE, sistem de elemente scheletale ale faringelui la pești și ciclostomate.

ARDEIDE, stârcii, familie de păsări din ordinul pelicaniforme.

AREAL, arie de răspândire a unei specii, a unui gen sau unei alte categorii taxonomice.

ARENARIA, gen de păsări din familia scolopaciode.

ARGALI, (*Ovis ammon*), mamifer erbivor paricopitat rumegător din genul oilor sălbatice.

ARGENTINIDE, familie de pești din ordinul osmeriforme.

ARGINTIU FRANCEZ, rasă de iepuri de muscă.

ARGULOIDA, ordin de crustacee parazitare.

ARHEANTROP, cele mai vechi specii ale genului Homo.

ARICI DE MARE, (*Echinus melo*), clasă de echinoderme echinoidea.

ARICI, (*Erinaceidae romanicus*), mamifer insectivor din familia erinacidelor, cu corpul acoperit cu ghimpi.

ARIPI, organ la animale care le asigură deplasarea prin zbor în aer sau apă.

ARTERĂ, vas sangvin.

ARTERE CAROTIDE, vase sangvine perechi dislocate de ambele perechi ale regiunii cervicale a coloanei vertebrale, de a lungul faringelui.

ARTERIOLE, vas de sânge cu diametru mic între o arteră și capilare.

ARTICULAȚIE, unire mobilă a oaselor ce asigură mobilitatea reciprocă a acestora.

ARTIODACTILA, ordin de mamifere paricopitate.

ARTROLOGIE, Syndesmologie, domeniu al anatomiei care are ca obiect de studiu articulațiile.

ARTROPODE, filum de nevertebrate superioare cu antene, picioare și corpul alcătuit din mai multe articule, acoperit cu o membrană chitinoasă.

ARVICOLINE, subfamilie de rozătoare; în unele sisteme este evidențiat într-o familie de sine stătătoare.

ASCARIZI, (Ascaridae), familie de nematode parazite; limbrici.

ASCHELMINTES, viermi cilindrici, grup de nevertebrate reunite după trăsăturile morfologice și biologice.

ASCIDII, (Ascidae), clasă de urocordate, au corpul în formă de sac.

ASILIDE, familie de insecte diptere.

ASPIUS, gen de pești din familia ciprinide.

ATELABIDE, familie de coleoptere din subordinul polifagilor.

ATELES, gen de maimuțe cu nasul lat din familia atelide.

ATERINIFORME, (Atheriniformes), ordin de pești marini din familia aterinidelor.

ATRACTANȚI, substanțe produse de insecte, (sau de alte organisme) pentru a atrage indivizi de sex opus, polenizatori ori pradă.

ATRIU, despărțitură a inimii.

AUSTRALOPITECI, specie de maimuță preistorică.

AUOCIDIE, combatere biologică a dăunătorilor.

AUTOINFECȚIE, infectare cu microbi de la însuși individul respectiv.

AUTOTOMIE, formă de apărare la unele animale, care constă în detașarea unei părți din corp, pentru a-și salva viața.

AUZ, capacitate a animalelor și a omului de a recepționa sunetele.

AVAT, specie de pește din familia Cyprinide.

AXON, proiecția neramificată a unui neuron.

B

BABIRUSA, (Babyrousa), gen de mamifere din familia suide.

BABUIN, (Chaeropithecus cynocephalus), mamifer din genul pavianilor familia cercopitecide.

BABUȘCĂ, specie de pești din familia ciprinide, pește de apă dulce din familia ciprinidelor. În Prut se întâlnește Babușcă de Carpați.

BACTERICIDE, substanțe capabile să distrugă bacteriile și alte microorganisme.

BACTERII ACETICE, bacterii aerobe capabile să formeze acid acetic din alcooli mono și poliatomici și să se dezvolte în mediu acid; bacterii gram-negative în formă de bastonașe, imobile sau slab mobile.

BACTERII ACIDOLACTICE, grup de microorganisme filogenetic neînrudite, care trăiesc numai din conținutul proceselor de fermentație din care rezultă acid lactic.

BACTERII DE NODOZITĂȚI, grup de bacterii din familia rizobiacee, fixatoare de azot.

BACTERII METANOGENE, grup de bacterii gram-negative aerobe din familia Methanobacterium sp.

BACTERII PROPIONICE, bacterii nesporulate, imobile, sub formă de bastonașe cu dimensiunile de $0,5-0,8 \times 1,0-1,5 \mu\text{m}$.

BACTERII, organisme procariote; Bacterii hidrogenice, bacterii purpurii, bacterii radiorezistente, bacterii sulfatreducătoare, bacterii sulforeducătoare, bacterii verzi.

BACTERIOCINE, proteine sintetizate de unele bacterii și care anihilează activitatea lor din alte tulpini ale aceleiași specii sau a speciilor înrudite.

BACTERIOCLOROFILE, pigmenți fotosintetizatori specifici bacteriilor purpurii și verzi, cianobacteriilor; după compoziția chimică reprezintă porfirine ce conțin Mg.

BACTERIOFAGI, fagi, virusurile bacteriilor.

BACTERIOLIZINE, anticorpi orientați către antigenele bacteriene.

BACTERIOLOGIE, compartiment al microbiologiei care studiază bacteriile.

BACTERIORODOPSINĂ, proteină din membrana arheilor halofili din genul Halobacterium.

BACTERIOZE, boli produse de bacterii patogene la om, animale sau plante.

BACTEROIDE, gen de bacterii anaerobe gram-negative.

BACTEROIZI, forme specifice de bacterii de nodozități din genul Rhizobium.

BACULOVIRIDE, (Baculoviridae), familie de virusuri care atacă nevertebratele.

BAGRIDE, familie de pești osoși din ordinul suliriforme.

BALABAN, (Mugii cephalus), loban, chefal mare, specie de pește de mare.

BALAENOPTERIDE, familie de mamifere marine din subordnul balenelor fără dinți.

BALANSIERE, haltere, organe pare de echilibru caracteristice insectelor diptere.

BALANTIDIUM, (Balantidium), gen de infuzorii.

BALENĂ, cel mai mare mamifer actual din ordinul cetaceelor, sunt 10 specii care trăiesc în oceane; Balena albastră (Balaenoptera musculus), balena minke, balenă cenușie, balenă cu înotătoare, balenă de Groenlanda, balenă sei, balene cu dinți, balene fără dinți.

BALINEZĂ, rasă domestică de pisici.

BALISTIDE, familie de pești din familia tetraodontiforme.

BANTENG, mamifer din familia bovide.

BARACUDE, specie de pești.

BARASINGA, cerb de mlaștină, mamifer din familia cervide.

BARBASTELA, gen de lilieci din familia vespertilionide.

BARBATULA, pești dulcicoli din familia nemacheilide.

BARBUS, mreie, gen de pești din familia ciprinide.

BARIBAL, (*Ursus americanus*), urs negru, mamifer din genul *ursus*.

BARRBUN, pește teleostean marin, bentonic din ordinul perciforme.

BARZA ALBĂ, (*Ciconia*), pasăre din familia ciconide.

BARZA NEAGRĂ, (*Ciconia nigra*), reprezentant al familiei ciconide.

BASARISCUS, gen de mamifere din familia procionide.

BASENJI, rasă de câini.

BASILISCUS, gen de șopârle din familia iguane.

BASOMATOFORA, ordin de moluște de apă dulce.

BASSARICION, gen de mamifere din familia procionide.

BASSET, rase de câini de vânătoare.

BATCA, (*Blicca bjoerkna*), pește fluviolacustru din familia cipridelor, asemănător cu plătica. În RM populează cursul inferior al Prutului și Nistrului.

BATINELACEE, (*Bathynellacea*), ordin de crustacee superioare.

BATMOGENEZĂ, concepție evoluționistă conform căreia la baza dezvoltării progresive a ființelor vii stă tendința internă la autoperfecțiune.

BATOIDEI, ordin de pești din subclasa elasmobranhiilor. Cuprinde familiile: Rajidae, Trygonidae, Torpedinidae, Mobulidae ș.a.

BATRACOLOGIE, (gr. *batrachos* – broască și *logie*), ramură a zoologiei, care studiază sistematica, biologia și particularitățile de răspândire ale amfibienilor.

BATRACOTOXINĂ, alcaloid steroid conținut în otrava unor specii de broaște din America de Sud și în corpul unor păsări din Noua Guinee.

BATRAOIDIFORME, (Batrachoidiformes), ordin de pești osoși.

BAZARELE DE PĂSĂRI, cuibăriri în masă ale păsărilor coloniale marine.

BAZIN, parte a scheletului omenesc situată la baza trunchiului.

BAZOFILIE, granulocite bazofile, celule ale sângelui; proprietatea structurilor celulare de a se colora cu coloranți bazici, (albastru de metilen, verde de metil, azur ș. a.).

BĂTĂUȘ, pasăre din familia scolopacide.

BÂRLOG, adăpost al urșilor unde aceștia hibernează, locul de iernat sau de scoatere a puilor la unele specii de mamifere.

BECAȚINĂ, pasăre migratoare de mlaștină din ordinul caradriiformelor de mărimea unei prepelițe sau mai mică.

BEIRA, (*Dorcatragus megalotis*), mamifer din familia bovide.

BELDIȚĂ, (*Alburnoides bipunctatus*), pește din familia cipridelor.

BELEMNIȚI, (*Belemnoides*), grup de cefalopode disbranhiate, fosile, caracteristice pentru sfârșitul paleozoicului, (permianul) și pentru mezozoic; au fost numeroase și variate în jurasic și cretacic, dispărând la începutul terțiarului.

BELONIFORME, ordin de pești osoși.

BELUGA, (*Delphinapterus leucas*), delfinul alb, specie din familia monodontide.

BEMBIX, familie de viespi săpătoare.

BENTOFILUS, gen de pești din familia gobiide.

BENTOSUCUS, (*Benthosuchus*), gen de amfibii batracomorfe dispărute.

BERARDIUS, gen de balene cu dinți din familia hiperoodontide.

BERARDIUS, gen mamifere marine din familia zifiide.

BERBEC, (Ovis), denumire dată unui gen de animale sălbatice din ordinul paricopitatelor, (Artiodactila), strămoșii oilor domestice; masculul oii domestice.

BERICIDE, familie de pești marini din ordinul beruciforme.

BETILIDE, familie de viespi parazitare.

BEZOAR, (Capra aegargus), capră sălbatică, specie din familia bovide.

BIBAN SOARE, (Lepomis gibbosus), pește răpitor de apă dulce din familia centrarchidelor, ordinul perciformelor. În RM este semnalat în cursul inferior al Nistrului și Prutului.

BIBAN, coastrăș, baboi, (Perca fluviatilis), pește răpitor de apă dulce din familia percidelor.

BIBILICĂ, pichere, (Numida meleagris), pasăre domestică din ordinul galiformelor, familia fazianidelor.

BIFIDOBACTERIUM, gen de bacterii anaerobe.

BIFURCARE, în anatomie, despicare în formă de furcă.

BILĂ, secret lichid secretat de hepatocitele vertebratelor și omului. Pigmenți biliari, bilirubină, biliverdină.

BINTURONG, (Arctictis binturong), mamifer din familia veveride.

BIOACUSTICĂ, direcție științifică care studiază procesele biologice și fizice care au loc la emiterea și recepționarea undelor sonore în lumea ființelor vii.

BIOCIP, biologia moleculară, biocipurile sunt substraturi proiectate.

BIOCIBERNETICĂ, ramură a ciberneticii, care studiază procesele optime de dirijare din organismele vii. Biocibernetica aplică ideile, metodele și mijloacele cibernetice în cercetările proceselor biologice dinamice.

BIOCOMUNICARE, forme de comunicare între animale.

BIOCONȘTIINȚĂ, tip de conștiință a lumii vii, cu referire la animale.

BIOCOROZIUNE, distrugerea metalului de către microorganisme.

BIOCPEOLOGIE, domeniu interdisciplinar de cercetări științifice fundamentale și aplicative privind flora și fauna peșterilor.

BIOHELMINȚI, grup de viermi paraziți din clasa trematodelor, tenii, nematode.

BIOHIDROACUSTICĂ, compartiment al bioacusticii care studiază compoziția, mecanismele de reproducere și recepționare a sunetelor de animalele acvatice.

BIOSENZORI, dispozitive alcătuite dintr-un component biologic și un detector fizico-chimic.

BIOTELEMETRIE, cercetare de la distanță a proceselor fiziologice, (puls, respirație, biopotențiale cardiace și cerebrale) la animale și om.

BIOTOPUL ANIMALELOR, sector al mediului de trai, (pădure, stepă, baltă, mare ș. a.), caracterizat printr-un anumit tip de condiții, în care animalele sunt legate de un anumit substrat.

BIOZĂ, (din gr. biosis – viață), element final de compunere a unor cuvinte legate de noțiunea „viață”, „proces vital”, (de ex. anabioză, simbioză).

BIPINARIE, larvă a stelelor de mare ce înoată liber.

BIRIDE, familie de gândaci din subordinul polifagi.

BITINIA, (Bithynia), gen de moluște din familia bitiniide.

BIVALVE, (Bivalvia, Lamellibranchiata), clasă de moluște.

BIVOLI, (Bos bubalus), gen de mamifere bovine.

BIZON, (Bison), mamifer paricopitat din familia bovideelor, asemănător cu zimbrul.

BLASTEMĂ, acumulare de celule omogene, nespecializate pe suprafața leziunii după amputarea organului la animale.

BLASTOCEL, cavitate formată între blastomeri la embrionul animalelor.

BLASTOCIST, stadiu de dezvoltare a embrionului mamiferelor.

BLASTODERM, strat de țesut epitelial embrionar care alcătuiește blastula.

BLASTOIDEE, familie de moluște dispărute, (Blastoidea), clasă de animale fosile din încrengătura echinodermelor, din silurian și permian.

BLASTOMERI, celule formate la segmentarea ovulului fecundat la animalele pluricelulare.

BLASTOPOR, gura primară a embrionului unor animale pluricelulare.

BLASTULĂ, stadiu de dezvoltare embrionară timpurie a animalelor Blastula blastocoel.

BLASTULĂ, (gr. blastos – embrion), stadiu de dezvoltare a embrionului la animalele pluricelulare, ce urmează după morulă și prin care se încheie segmentarea oului.

BLATTOPTERA, ordin de insecte.

BLEHNIȚĂ, boarcă, (*Rhodeus sericeus*), pește mic, (până la 9 cm lungime) din familia ciprinidelor. În RM Blehnița se întâlnește în râuri, lacuri și bălți.

BLENIIDE, familie de pești din ordinul perciforme.

BOA, (*Boa constrictor*), gen de șerpi neveninos din familia boide.

BOBAC, (*Marmota bobak*), marmotă de stepă, mamifer din ordinul rozătoarelor.

BOIDE, (*Boidae*), familie de șerpi răspândiți în ținuturile tropicale și zonele temperate. Au capul triunghiular, plat.

BOIGA, gen de șerpi din familia colubride.

BOINE, subfamilie de șerpi din familia boide.

BOIȘTE, loc în care peștii își depun icrele. Se caracterizează, de regulă, printr-un substrat anumit, (nisip, prundiș, plante ș.a.), care servește pentru fixarea icrelor.

BOIȘTEAN, (*Phoxinus phoxinus*), pește mic din familia cipridelor, răspândit în Europa și Asia de Nord.

BOLTA PALATINĂ, cerul gurii, perete osos format din apofizele palatine ale maxilarelor și lamele orizontale ale oaselor palatine; desparte cavitatea bucală de fosele nazale.

BOMBICILIDE, familie de păsări din ordinul paseriforme.

BOMBINA, gen de amfibii acaudate.

BOMBUS, gen de albine sociale.

BOMDILIIDE, familie de diptere.

BONDARI, (*Bombus*), gen de albine „sociale” cu corpul gros, acoperit cu peri lungi și deși.

BONGO, (*Tragelaphus eurycerus*), mamifer din familia bovide.

BONOBO, (*Pan paniscus*), gen de maimuțe antropoide din familia hominide.

BOOMSLANG, (*Dispholidus typus*), specie din familia colubride.

BOREOGADUS, gen de pești din ordinul gadidiforme.

BOS, gen de mamifere din familia bovide.

BOSTRIHIDE, familie de coleoptere.

BOTGROS, (*Coccothraustes coccothraustes*), pasăre sedentară, ceva mai mare decât vrabia, din familia fringilide.

BOTIDE, familie de pești marini din ordinul pleuronectiforme.

BOTRIOCEFAL, (*Diphyllobothrium latum*), vierme plat, parazit intestinal din clasa cestodelor în formă de panglică.

BOTRIOLEPIS, gen de pești cu carapace dispărută.

BOTROPS, gen de șerpi din familia viperide.

BOTROȘ, căldăraș, (*Pyrrhula pyrrhula*), pasăre cântătoare din familia fringilidelor.

BOU MOSCAT, mamifer din familia cavicornelor.

BOUR, (*Bos primigenius*), mamifer din grupa bovinelor, (acum dispărut).

BOVIDE, cavicorne, (*Bovidae*), familie de paricopitate rumegătoare.

BOVINE, (*Bovinae*), subfamilie de animale rumegătoare paricopitate din familia bovideelor.

BRACHICEFALIDE, familie de broaște fără coadă.

BRACHICERA, grup de insecte diptere.

BRACHIOPODA, clasă de nevertebrate marine sedentare.

BRACHIRAMFUS, gen de păsări din familia alcide ordinul caradriiforme.

BRACONIDE, familie de himenoptere parazite din suprafamilia icneumonoide.

BRADICHININĂ, hormon polipeptidic cu acțiune locală din grupul chininelor.

BRADITELIA, ritm foarte lent de evoluție a unor grupe de organisme.

BRAHIOLARIA, stadiu de dezvoltare, larva stelelor de mare.

BRAHIOPODE, (*Brachiopoda*), încregătură de nevertebrate marine cu corpul închis într-o cochilie calcaroasă din 2 valve, (dorsală și ventrală).

BRAHIOZAURI, gen de dinozauri dispăruți.

BRANCHIOPODA, clasă de artropode cu branhii.

BRANHIATE, (*Branchiata*), subîncregătură de animale, majoritatea acvatice, reprezentate prin clasa crustaceelor.

BRANHII, organ de respirație la animalele acvatice, care respiră oxigenul dizolvat în apă.

BRANTA, gen de păsări din familia anatide.

BRAT, (lat. brachium), segmentul membrului superior, (la om) și anterior, (la animalele patrupede), situat între articulația scapulohumerală și articulația cotului. Scheletul brațului îl constituie humerusul.

BRAULA, gen de diptere din familia braulide.

BRENTIDE, familie de coleoptere din subfamilia curculionide.

BREVOORTIA, gen de pești din familia clupeide.

BRIOZOA, filum de nevertebrate.

BRIOZOARE, (Bryozoa), încregătură de nevertebrate sedentare, marine și de apă dulce. Se cunosc peste 3 500 specii. În râurile, lacurile și iazurile din RM se întâlnesc *Plumatella repens* și *R. Fungoza*.

BROASCĂ, denumire dată mai multor specii de amfibii fără coadă, cu corpul masiv, membrele posterioare mai lungi decât cele anterioare și dotate cu membrană interdigitală.

BROAȘTE ADEVĂRATE, ranide, (Ranidae), familie de amfibieni.

BROAȘTE RÂIOASE, bufonide, (Bufonidae), familie de ecaudate.

BROAȘTE-ȚESTOASE, (Chelonia), ordin de reptile terestre și acvatice din subclasa anapsidelor, grupate în subordinea: pleurodile, (Pleurodira), criptodire, (Cryptodira), chelonide, (Chelonidea) și trioniconde, (Trionychoidea); Broasca-țestoasă de mare, broaște-țestoase de apă dulce.

BRONHII, organe ale aparatului respirator la vertebratele terestre.

BRONTOTERIUM, gen de mamifere imparicopitate dispărute.

BROTĂCEI, hilide, (Hylidae), familie de ecaudate.

BUBURUZE, (Coccinellidae), familie de gândaci cu corpul bombat emisferic. Speciile *Rodolia cardinalis*, *Cryptolaemus montrouzieri*, *Chilocorus bipustulatus* ș. a. se folosesc pentru combaterea biologică a dăunătorilor.

BUCCONIDE, familia de păsări din ordinul piciforme.

BUCEROTIDE, familie de păsări din ordinul coraciiforme.

BUFNIȚE, (Strigiformes), ordin de păsări strigiforme; Bufniță pescar, bufniță polară.

BUFONIDE, familie de amfibii acaudate.

BUHAI DE BALTĂ, pasăre din familia ciconiforme; denumire dată unor specii de insecte din familia Dytiscidae, gândaci răpitori acvatici; Bombina, gen de amfibii fără coadă de cca 5 cm lungime, cu structură primitivă; Botaurus stellaris, pasăre clocitoare de baltă, mai mică decât stârcul sur, frecventă în apele cu stufăriș.

BUHĂ, (Bubo), cea mai mare pasăre răpitoare nocturnă din familia strigidelor.

BUHE, (Noctuidae), familie de fluturi; majoritatea zboară în amurg și noaptea.

BUNGAROTOXINE, polipeptide cu o toxicitate înaltă conținute în veninul unor șerpi din familia elapide.

BUNGARUS, gen de șerpi din familia elapide.

BUPRESTIDE, familie de coleoptere din subordinul polifagilor.

BURATIC, (Hyla arborea), broască mică arboricolă, răspândită din vestul Europei până în Coreea, China și Japonia.

BURSUC, viezure, (Meles meles), mamifer din familia mustelidelor, ordinul carnivorelor.

BUTEO, gen de păsări răpitoare de zi din familia accipitride.

C

CACADU, (Cacatuidae), familie de papagali.

CACAJAO, gen de maimuțe din familia pitecide.

CAETOGNATA, încregătură de nevertebrate marine.

CAIMAN, denumire dată unor crocodili din familia aligatoridelor.

CAIȚĂ SIBERIANĂ, pasăre din familia corvide.

CALANDALUZ, cea mai veche rasă de cai domestici.

CAL ARABIAN, rasă de cai domestici.

CAL ARDENEZ, rasă de cai domestici.

CALAN, vidră de mare, biber de Kamceatka, (*Enhydra lutris*), animal răpitor din familia mustelidelor.

CALANOIDA, ordin de crustacee.

CALCAN, (*Scophthalmus maoticus*), pește marin din familia botidelor, asemănător cu cambula.

CALCARE, clasă de nevertebrate marine din filumul porifera.

CALCEOLARIA, gen de plante din familia calceolaricee.

CALCIDOIDE, suprafamilie de himenoptere.

CALCITONINĂ, hormon peptidic la vertebrate.

CALICEBUS, gen de primate din Lumea Nouă, familia piteciide.

CALICTHIDE, familie de pești din ordinul siluriforme.

CALIDRIDINE, subfamilie de păsări din familia scolopacide.

CALIFORIDE, familie de diptere.

CALIMICO, gen de primate din familia calitrichide.

CALIONIMIDE, familie de pești din ordinul perciforme.

CALITRICIDE, gen de maimuțe din familia maimuțelor cu nas plat.

CALITRIX, gen de maimuțe din familia calitricide.

CALMAR, denumire dată unor specii de moluște cefalopode decapode din subordinul Oegopsida.

CALMODULIN, proteină reglatoare ce leagă calciul.

CALONG, câinele zburător, (*Pteropus vampyrus*), mamifer din familie pteropodide.

CALOPTERIGIDE, familie de odonate.

CALOSOMA, gen de carabide din ordinul coleopterelor.

CALOTE, gen de șopârle din familia agamide.

CAMBULĂ, (*Platichthys flesus*), pește marin de fund din familia pleuronectidelor. Corp asimetric turtit lateral.

CAMELEON, (*Chamaeleo*), gen de reptile arboricole și insectivore din familia cameleontidelor.

CAMELEONTIDE, familie de scuamate adaptate la cățărarea pe arbori și arbuști.

CAMELIDE, (*Camelidae*), familie de tilopode.

CAMELUS, gen de mamifere din familia camelide.

CAMPEFAGIDE, familie de paseriforme.

CANA, (*Taurotragus oryx*), mamifer paricopitat din familia bovi-deelor, cea mai mare antilopă africană.

CANALE SEMICIRCULARE, parte a urechii interne la animalele vertebrate și om.

CANALUL WOLFF, ductul evacuator al rinichiului primar la vertebrate.

CANAR, specie din familia fîngilide, (*Serinus canaria*), pasăre cântătoare originară din insulele Canare, Azore, Madeira.

CANGUR, nume dat mai multor specii, (peste 40) de mamifere, marsupiale erbivore din familia macropodidelor, subordinul diprotodontelor.

CANIBALISM, la animale, devorarea indivizilor propriei specii; în societatea umană, antropofagie.

CANICTIIDE, (*Channichthyidae*), pești de gheață, familia de pești abisali din ordinul perciforme.

CANIDE, familie de pești dulcicoli din ordinul perciforme.

CANIDE, (*Canidas*), familie de mamifere din ordinul carnivorelor. Lupul, vulpea comună, câinele raton, câinele domestic.

CANINI, colți, dinți conici cu o rădăcină.

CANIS, gen de mamifere carnivore din familia canide.

CANODICTIS, gen de pești de apă dulce din familia ciprinide.

CANTARIDE, familie de coleoptere.

CANTARIDINĂ, compus organic, anhidrida acidului cantaridinic.

CAPÂNTORTURĂ, vârtecar, sucitoare, (*Jynx torquilla*), pasăre călătoare din familia ciocănititorilor.

CAPELIN, pește marin din familia osmeride.

CAPERONE, proteine de șoc termic.

CAPIBARA, mamifer din ordinul rozătoarelor.

CAPILARE, în anatomie, cele mai mici vase sanguine.

CAPRA, gen de mamifere din familia bovide; Capra siberiană, capra alpină, capra ibex, capra neagră, capra sălbatică, capră himalayană.

CAPREOLUS, gen de mamifere din familia cervide.

CAPRIMULG, mulgătorul caprelor, (*Caprimulgus europaeus*), pasăre migratoare nocturnă și de amurg din ordinul caprimulgiformelor.

CAPRIMULGIDE, (*Caprimulgiformes*), ordin de păsări caprimulgiforme.

CAPROFAGI, animale care se hrănesc cu excremente.

CAPROMIIDE, familie de mamifere rozătoare.

CAPSULA BOWMAN, capătul orb în formă de cupă cu pereți dubli a canaliculului renal la om și mamifere.

CARABIDE, familie de coleoptere, (*Carabidae*), familie de insecte din ordinul coleopterelor.

CARACATIȚĂ, (*Octopus*), gen de moluște cefalopode.

CARACIDE, familie de pești osoși.

CHARACTER, trăsături specifice stabile la animale, transmise din generație în generație.

CARACTERESEXUALE PRIMARE, totalitate a particularităților ce determină deosebirea dintre masculi și femele la animale.

CARACTERE SEXUALE SECUNDARE, particularități ce deosebesc un gen de altul.

CARADRIIDE, familie de păsări din ordinul cardriiforme.

CARADRIIFORME, (Charadriiformes), limicole, ordin de păsări terestre și semiacvatice.

CARADRIUS, gen de păsări din ordinul caradriiforme.

CARANGIDE, familie de pești din ordinul perciforme.

CARANX, gen de pești din familia carangide.

CARAPACE, scut, țeastă, cuirasă, formațiune protectoare solidă, uneori mobilă, care acoperă parțial sau total corpul animalului.

CARAS, caracudă, (Carassius), gen de pești de apă dulce din familia ciprinidelor. Genul Caras cuprinde 2 specii, (Carasul de baltă și Carasul auriu), răspândite în Asia de Nord și Europa. În RM Carasul auriu, (*S. auratus*) este reprezentat prin 2 subspecii; Caras argintiu.

CARBOXIDOBACTERII, grup de bacterii aerobe care se pot dezvolta din contul oxidării CO până la CO₂.

CARBOXIHEMOGLOBINĂ, complex stabil de monoxid de carbon și hemoglobină care se formează în celulele roșii din sânge la contactul cu monoxidul de carbon.

CARCINOLOGIE, compartiment al zoologiei care studiază crustaceele.

CARDENOLIDE, substanță foarte toxică, agliconi ai glicozidelor cardiace.

CARDIIDE, familie de moluște bivalve.

CARDINALUL COMUN, (*Cardinalis cardinalis*), pasăre din familia cardinalide.

CARDRIIFORME, unul dintre cele mai bogate în specii ordin de păsări de dimensiuni foarte variate cu masa de la 20 g până la 2,2 kg.

CARETTA, broască țestoasă cu capul pătrat din familia chelonide.

CARIAMIDE, familie de păsări din ordinul cariamiforme.

CARII, (Ipidae), familie de gândaci din ordinul coleopterelor, care trăiesc în lemn și se hrănesc cu acesta.

CARINATE, (Carinata), supraordin de păsări din subclasa orniturelor.

CARNASIERE, fiecare dintre cele patru măsele mari și tăioase ale unor animale carnivore.

CARNE, țesutul muscular al animalelor împreună cu țesuturile la care aderă.

CARNIVORE, (lat. carnivorus, din caro, carnis – carne și vorare – a devora), nume dat animalelor care se hrănesc cu carne; (Carnivora) ordin de animale mamifere din subclasa placentarelor.

CARNOSINĂ, dipeptid antioxidant format din resturile de β alanină și histidină.

CARP, forma domesticită a crapului, (gr. karpos); denumire dată oaselor articulației dintre antebraț și palmă.

CARPODACUS, gen de păsări din familia fringilide.

CARPOIDEE, (Carpoidea), animale fosile din grupa echinodermelor, cunoscute din sedimentele erei paleozoice.

CARTILAJ, element al scheletului animalelor cu funcție de sprijin și mecanică; țesut conjunctiv specializat la vertebrate și unele nevertebrate.

CASTOR EUROPEAN, (Castor fiber), animal mamifer semiacvatic din familia castoridelor.

CASTOR, (Castor canadensis), mamifer semiacvatic cu blană.

CASTRARE, (din lat. castrare – a tăia, a castra), suprimare sau extirpare a anterelor la plante și a glandelor sexuale la animale și om. Prin castrare la plante se exclude posibilitatea autopolenizării, iar la animale, de a produce celule sexuale și hormoni sexuali.

CASTRAVEȚI DE MARE, (Holothuroidea), clasă de echinoderme.

CASUARIIFORME, ordin de păsări mari nezburătoare.

CAȘALOT, (Physeter catodon), animal mamifer acvatic din ordinul cetaceelor; Cașalot mic, cașalot pitic.

CAȘALOȚI, (Physeteridae), fiseteride din familia odontocee.

CATABOLISM, totalitatea proceselor fermentative din organismele vii care asigură descompunerea compușilor chimici complecși ce pătrund în organism cu hrana sau sunt depozitate în organism.

CATAGENEZĂ, este una din cele patru faze ale năpârlirii: anageneză, catageneză, teleogeneză și metageneză.

CATARINI, cea mai evoluată grupă de maimuțe de uscat.

CATEHOLAMINE, monoamine biogene, derivați ai pirocatehinei; exercită funcția de mediator și hormoni la animale și om.

CATHARTES, gen de păsări răpitoare din familia catartide.

CATOCALA, gen de fluturi din familia noctuide.

CAUDATA, (Caudata, Urodela), ordin de amfibii vertebrate cu coadă din clasa amfibienilor.

CAUDOFOVEATA, clasă de moluște marine.

CAVIA, gen de mamifere din ordinul rozătoarelor.

CAVICORNE, familie de animale rumegătoare paricopitate.

CAVIIDE, familie de mamifere din ordinul rozătoarelor.

CAVITATE ABDOMINALĂ, parte a cavității secundare a corpului la vertebrate care adăpostește organele interne, cu excepția inimii și rinichilor, iar la mamifere, și a plămânilor.

CAVITATE BUCALĂ, compartimentul anterior al tractului digestiv ce începe cu orificiul bucal, apoi trece în faringe sau esofag.

CAVITATE TIMPanică, parte a urechii medii a animalelor vertebrate terestre și omului.

CAZEINĂ, fosfoproteină căreia îi revin 80% din toate proteinele laptelui.

CAZUAR, (Casuarius), gen de păsări alergătoare din ordinul casuariformelor.

CĂLDURI, perioadă din ciclul sexual în care animalele femele manifestă dorința naturală de a se împerechea.

CĂLIFAR, specie de păsări de baltă, care face parte din ordinul anseriformes, familia anatidae; Călifar roșu.

CĂLUGĂRIȚĂ, (Mantis religioasa), insectă carnivoră din ordinul mantodeelor.

CĂLUȚI DE MARE, (Hippocampus guttulatus microstephanus), denumire generică a câtorva genuri de pești din familia singnatide.

CĂMILĂ, (Camelus), gen de animale rumegătoare paricopitate din subordinul tilopodelor, familia camelidelor.

CĂPRIORĂ, (Capreolus capreolus), mamifer paricopitat erbivor rumegător din familia cervidelor.

CĂPUȘE, ordin de arahnide chelicerice; Căpușa comună, căpușa de taiga.

CĂPUȘELE PENELOR, ectoparaziți specializați permanenți ai păsărilor din suprafamiliile analgoide și pterolicoide.

CĂRĂBUȘI, (Melolonthinae), subfamilie de gândaci din ordinul coleopterelor.

CÂINE RATON, câine enot, (Nyctereutes procyonoides), animal de blană din familia canidelor.

CÂINE, (Canis familiaris), specie de mamifer carnivor domestic din familia canidelor. Există cca 400 rase, felurite după mărime, exterior, culoarea părului, folosire ș.a. Rasele de câini se împart în trei grupe principale: câini de vânătoare, câini de serviciu și câini decorativi; Câine de tufiș, câinele dingo, câinele sălbatic asiatic.

CÂNEPAR, (Carduelis cannabina), pasăre din familia fringilide.

CÂRD, grupare mobilă, de obicei temporară, la păsări, insecte și pești, mai rar la mamifere.

CÂRSTEL DE BALTĂ, specie de păsări ralide.

CÂRTIȚĂ CU NAS STELAT, mamifere din familia talpide.

CÂRTIȚĂ, (Talpa europeană), mamifer insectivor din familia talpidelor.

CÂRTIȚE MARSUPIALE, (Notoryctidae), familie de marsupiale.

CEASURI BIOLOGICE, termen convențional ce indică la capacitatea organismelor vii de a se orienta în timp.

CEBIDE, familie de mamifere din ordinul primatelor.

CEBUS, gen de maimuțe capucinoase.

CEFALIZARE, proces filogenetic de separare a capului la animalele mobile bisimetrice.

CEFALOCARIDE, clasă de artropode marine.

CEFALOPODE, (Cephalopoda), clasă de animale nevertebrate marine din încrengătura moluștelor cu un înalt nivel de dezvoltare.

CEFALOSPORINE, grupă de antibiotice betalactamice.

CEFALOTORACE, regiunea anterioară a corpului la chelicerate și crustacee.

CEGĂ, (*Acipenser ruthenus*), pește industrial de apă dulce din familia acipenseridelor.

CELENERATE, (Coelenterata), încrengătură de animale metazoare, (solitare sau coloniale) cu cea mai simplă structură și organizare.

CELOM, cavitatea corpului dintre peretele corpului și organele interne la animalele pluricelulare superioare.

CELOMODUCTURI, la animale canale care unesc celomul cu mediul extern.

CELULE CROMAFINE, celule endocrine din organismul vertebratelor care formează aglomerări în diferite sectoare ale corpului, mai ales în apropierea ganglionilor nervoși.

CELULE INTERSTIȚIALE, denumire comună a diferitor celule dispuse între elementele principale ce formează un organ sau altul.

CELULE PIGMENTARE, celule în granulele specializate din citoplasma cărora se sintetizează pigmenți ce determină culoarea pielii, ochilor, învelișurilor interne ale corpului la multe grupe de nevertebrate și om.

CENOLESTIDE, familie de animale marsupiale.

CENTURĂ PELVIANĂ, parte a scheletului ce leagă cu trunchiul înotătoarele abdominale și membrele posterioare ale animalelor vertebrate terestre.

CENTURĂ SCAPULARĂ, parte a scheletului vertebratelor ce leagă membrele anterioare de trunchi.

CERAMBICIDE, (Cerambycidae), familie de gândaci din ordinul coleoptereleor.

CERAMIDE, familie de molecule de lipide cerate.

CERATOFRIS, gen de broaște fără coadă din familia pachicefalide.

CERATOPOGONIDE, familie de insecte diptere.

CERB GIGANTIC, cerb irlandez, (Megaloceros giganteus), mamifer fosil din familia cervidelor.

CERB LOPĂȚAR, (Cervus dama), mamifer paricopitat din familia cervidelor.

CERB NOBIL, (Cervus elaphus), mamifer din familia cervidelor.

CERB PĂȚAT, (Cervus nippon), mamifer din familia cervidelor.

CERCARIA, larva trematodelor.

CERCOCEBUS, gen de maimuțe.

CERCOPITEC, (Cercopithecus), gen de maimuțe din familia cercopitecidelor.

CERCOPITECIDE, familie de animale primat.

CERCOPITECUS, gen de animale primat din familia cercopitecide.

CEREBEL, compartiment al encefalului la vertebrate și om.

CERTIIDE, familie de păsări dendrofile de dimensiuni mici din ordinul paseriforme.

CERULOPLASMINĂ, glicoproteină ce conține cupru din plasma sângelui mamiferelor.

CERURI, grup de substanțe a căror bază o constituie esterii acizilor carbonici saturați și alcoolii superiori mono sau diatomici.

CERVIDE, (Cervidae), familie de mamifere paricopitate.

CERVUS, gen de mamifere din ordinul paricopitate.

CESTODE, (Cestoidea), clasă de viermi plăți panglică, paraziți intestinali ai animalelor vertebrate și ai omului.

CESTODOLOGIE, domeniu de studiu științific al cestodelor.

CETACEE, (Cetacea), ordin de mamifere marine cu corpul pisciform și cu membrele anterioare transformate în lopeți. Balenă; delfin; cașalot; narval.

CETOLOGIE, domeniu de studiu științific al cetaceelor.

CETONIIDE, familie de animale coleoptere.

CHARADRIIFORME, (Charadriiformes), ordin de păsări limicole.

CHEAG, una dintre cele patru compartimente ale stomacului la rumegătoare.

CHEFAL, (Mugil), gen de pești marini din familia mugilidelor. Chefal cu ochi roșii, loban.

CHELONIIDE, familie de broaște-țestoase.

CHEMORECEPTORI, celule specializate sau structuri ale acestora ce asigură recepționarea de către animale unor substanțe chimice importante pentru activitatea lor vitală, excitanții chimici.

CHERATINE, proteine fibrilare din componența stratului cornos al pielii și derivatelor acesteia.

CHETĂ, (*Oncorhynchus keta*), pește migrator din familia salmoneidelor.

CHETI, excrescențe ale cuticulei la nevertebrate.

CHIASME, locul de înlănțuire și cuplare a cromozomilor omologi pe măsura îndepărtării reciproce.

CHIASMODONTIDE, familie de pești din ordinul perciforme.

CHIM, conținutul lichid sau semilichid din stomacul și intestinul subțire al vertebratelor și omului.

CHIMERIFORME, ordin de pești din clasa holocefalilor.

CHIMOZINĂ, ferment proteolitic produsă de animalele ruminante.

CHINCHILA, gen de rozătoare din familia chinchilide.

CHINOSTERNIDE, familie de broaște-țestoase.

CHIRONOMIDE, familie de insecte biptere din subordinul nematocera.

CHIROPTERA, (din gr. cheir – mână și pleron – aripă), (Chiroptera), ordin de mamifere zburătoare placentare.

CHIȘCAR, (*Petromyzonidae*), familie de petromizoniforme.

CHITINĂ, polizaharid natural.

CHIȚCANI, (*Soricidae*), familie de animale rozătoare.

CHIȚORAN, chițcan, (*Sorex*), gen de mamifere insectivore din familia soricidelor.

CHIVI, (*Apteryx*), gen de păsări nocturne nezburătoare din ordinul apterigiformelor.

CHOANE, orificii nazale interne la unele specii de pești și mamifere terestre.

CIAMIDE, familie de animale crustacee parazite din ordinul amfipoda.

CIANEE, gen de animale nevertebrate din clasa scifozoarelor.

CYANOBACTERII, denumire a grupului de procariote fototrofe, care realizează fotosinteza cu degajare de oxigen molecular.

CICADIDE, (Cicadidae), familie de insecte din ordinul homopterelor.

CICLOFILIDE, ordin de animale din clasa cestodelor.

CICLOP, (Cyclopidae), denumire a crustaceelor inferioare copepode din familia ciclopidelor.

CICLOPOIDE, ordin de animale artropode.

CICLOPTERIDE, familie de pești din ordinul scorpeniforme.

CICLOSTOMATE, (Cyclostomata), clasă de vertebrate cu gura rotundă și lipsite de maxilare.

CICLU ESTRAL, ansamblul modificărilor periodice ale uterului.

CICLU CELULAR, proces de diviziune celulară, cuprinde două perioade dinamic și calitativ distincte: interfaza și mitoza.

CICLU VITAL, ciclul de dezvoltare, totalitatea fazelor de dezvoltare prin care trece un organism pentru a deveni matur și capabil de a se reproduce.

CICLUL CORI, una dintre căile de transformare a glucidelor în organismul vertebratelor.

CICLUL ORNITINEI, consecutivitate ciclică a reacțiilor fermentative.

CICLUL SEXUAL, complex de procese morfologice și fiziologice legate de reproducere, repetate ciclic la femelele mature ale animalelor și omului.

CICLUL UREEI, reacții biochimice de producere în organism a ureei din amoniac.

CICONIFORME, (Ciconiiforme, Gresores), ordin de păsări.

CIGNUS, gen de păsări din familia anatide.

CIL, formațiune filiformă situată pe suprafața unor celule și care este capabilă să facă mișcări ritmice ondulatorii; Ciliat, ciliograd.

CILIATE, (Ciliophora), filum de nevertebrate.

CILIOFORA, filum de eucariote unicelulare.

CIMENT DENTAR, varietate a țesutului osos care acoperă rădăcina și coletul dintelui.

CIMPANZEU, (Pan, Anthropopithecus, Troglodytes), gen de maimuțe antropoide, arboricolă, de talie mare, cu membrele anterioare lungi, cu blana și cu pielea neagră și fără coadă.

CINCLIDE, familie de păsări din apropierea bazinelor acvatice din ordinul passeriformelor.

CINGHIȚA ALPINĂ, pasăre din familia passeride.

CINIPOIDEE, suprafamilie de himenoptere.

CINODONTIA, ordin de reptile dispărute.

CINOMIS, gen de mamifere din familia sciuride.

CINTEZĂ DE IARNĂ, specie din familia fringilide.

CINTEZĂ, (Fringilla coelebs), pasăre cântătoare din familia fringilide.

CIOARĂ, (Corvus), denumire a unor păsări omnivore din familia corvidelor. Sunt mai răspândite și mai cunoscute 2 specii, care se întâlnesc și în RM. Cioara de câmp, (Corvus trugilegus) și cioara cenușie (Corvus corone).

CIOC ÎNTORS, (Recurvirostra avosetta), specie de păsări migratoare.

CIOC, organ caracteristic păsărilor; plisc, clanț.

CIOCĂNITORI, (Picidae), familie de păsări arboricole din ordinul piciformelor; Ciocănitoarea pestriță mare, ciocănitoarea sirneană, ciocănitoarea neagră.

CIOCĂNITORI, (Piciformes), ordin de păsări.

CIOCÂRLIA DE CÂMP, pasăre din familia alaudide.

CIOCÂRLII, (Alaudidae), familie de păsări terestre, majoritatea cântătoare, din ordinul passeriforme.

CIPRAEIDE, familie de moluște gasteropode.

CIPRINIDE, (Cyprinidae), familie de pești din ordinul teleostee-
nilor.

CIPRINIFORME, (Cypriniformes), ordin de pești osoși.

CIPRINODONTIFORME, ordin de pești osoși teleosteeni de
talie mică.

CIRCULAȚIE SANGVINĂ, deplasarea sângelui sau hemolimfei
în sistemul circulator, asigurând schimbul de substanțe dintre țesu-
turile organismului și mediul extern.

CIRCUS, gen de păsări răpitoare de zi.

CIRIPEDIA, subclasă de crustacee marine.

CIRIPEZIENI, (Cirripedia), ordin de crustacee inferioare seden-
tare, răspândite în mări; unele populează și limanurile salmastre.

CISTEINĂ, aminoacid care conține sulf.

CISTICERC, varietate a larvei viermilor panglică.

CISTICERCOID, varietate a larvei viermilor panglică.

CISTINĂ, aminoacid neesențial.

CIUF, (Asio otus), denumire comună a unor păsări din familia
strigidelor, ordinul strigiformelor.

CIXIIDE, familie de insecte hemiptere.

CLADOCERE, (Cladocern), subordin de crustacee inferioare din
subclasa brahiopodelor.

CLAMIDIALE, ordin de bacterii.

CLAMIDOMONAS, gen de plante alge monocelulare.

CLAUSILIIDE, familie de moluște din ordinul stilomatofora.

CLAVICULĂ, os par din centura scapulară vertebratelor și omului.

CLEAN MIC, (Leuciscus leuciscus), pește de apă dulce, din fami-
lia ciprinidelor.

CLEAN, (*Leuciscus cephalus*), pește teleosteian de apă dulce, răpitor din familia ciprinidelor.

CLEPTOPARAZITISM, formă de parazitism la animale.

CLERIDE, familie de coleoptere din subordinul polifaga.

CLIONIDE, familie de spongieri, aparținând încrengăturii porifera.

CLOACĂ, segmentul terminal lărgit al intestinului posterior unde se deschid ureterele, ducturile seminale și vezica urinară.

CLOPOT ALB, pasăre din familia cotingide, ordinul passeriforme.

CLOROFTALMIDE, familie de pești marini osoși din ordinul aulopiforme.

CLOROPIDE, familie de insecte biptere.

CLOSTRIDIM, gen de bacterii gram-pozitive din familia clostridiacee.

CLUPEA, gen de pești din familia clupeide.

CLUPEIDE, familie de pești din ordinul clupeiforme.

CLUPEIFORME, (*Clupeiformes*), ordin de pești actinopterigii.

CLUPEONELA, gen de pești din familia clupeide.

CNIDARII, filum de nevertebrate acvatic.

COADA RÂNDUNICII, fluture din familia papilionide.

COADĂ, organ mai mult sau mai puțin mobil al vertebratelor, parte posterioară terminală a corpului la animale, alcătuită dintr-un număr diferit de vertebre articulate mobil între ele.

COAGULAREA SÂNGELUI, transformarea sângelui lichid într-un cheag elastic; reacție de protecție la animale și la om de prevenire a pierderii de sânge la lezarea integrității vaselor sangvine.

COAMĂ, păr lung care crește pe grumazul sau de-a lungul spinării unor animale.

COAPSĂ, la nevertebrate, al treilea sau al patrulea de la bază segment al piciorului; la vertebrate, segmentul superior al membrului posterior la animale și la picior la om.

COARDĂ DORSALĂ, schelet intern situat în partea dorsală la cefalocordate.

COARDĂ, axa scheletală nesegmentată la animalele cordate și la om.

COARNE, excrescențe dure pe capul multor copitate și a unor reptile și mamifere fosile. Au formă, mărime și structura variate și slujesc, de obicei, pentru apărare.

COASTE, elemente scheletale perechi la vertebrate și la om, oase perechi, de obicei arcuite și unite cu coloana vertebrală, împreună cu care formează baza scheletului axial.

COBAI, (*Cavia porcellus*), mamifer din ordinul rozătoarelor. Este folosit pe larg în experiențe de laborator; porcușor de Guineea.

COBRĂ, (port, cobra, șarpe), (*Naja naja*), gen de șerpi foarte veninoși din familia elanidelor. Se cunosc 10 specii; Cobra regală, (*Ophiophagus hannah*), cobră indiană.

COBUS, gen de mamifere din familia cavicornilor.

COCCIDE, familie de heminoptere.

COCCIDIA, gen de protozoare din familia lipotrofide.

COCCINELIDE, buburuze, familie de insecte din ordinul gândacilor.

COCCIS, osificare complexă din câteva vertebre caudale rudimentare.

COCHILIE, formațiune scheletică de protecție a multor protozoare, a majorității moluștelor, unor crustacee.

COCOIDE, suprafamilie de insecte din ordinul hemiptera.

COCON, gogoăș, formațiune de protecție a pupelor la unele insecte.

COCOR, cucor, (*Grus*), gen de păsări, de obicei călătoare, din ordinul gruiformelor; Cocor alb (*Grus leucogeranus*).

COCOȘAR, specie de animale din familia turdide.

COD GENETIC, succesiunea tripleților de nucleotide, (ARN) alcătuind un cordon cu un lanț de aminoacizi.

CODALB, vultur codalb, (*Haliaeetus albicilla*), pasăre răpitoare de zi, protejată, din ordinul falconiformelor, familia Accipitridae.

CODOBATURĂ, (*Motacilla alba*), vrabia lupului, gen de păsări de mărimea vrăbiei din familia motacilidelor.

CODROȘ, (*Phoenicurus*), gen de păsări cântătoare din familia turdidelor.

COEFICIENT RESPIRATOR, raportul dintre bioxidul de carbon eliminat și volumul de oxigen consumat în aceeași perioadă de timp.

COELOPLANA, gen de nevertebrate din clasa tentaculata.

COENAGRIONIDE, familie de insecte zigoptere.

COEVOLUȚIE, interacțiune în procesul evoluției a diferitor specii, care nu fac schimb de informație genetică, dar care sunt strâns legate biologic.

COFACTORI, componenți aprobeici necesari pentru manifestarea activității catalitice a fermenților și activității funcționale a unui șir de proteine.

COLAGEN, proteină fibrilară care formează baza țesutului conjunctiv.

COLATERALE, ramurile laterale ale vaselor sangvine care asigură circulația sângelui ocolind vasul magistral.

COLECALCIFEROL, compus organic solubil în grăsimi din grupul calciferolilor.

COLECISTOCHININĂ, hormon peptidic al vertebratelor produs de celulele mucoasei segmentului anterior al intestinului subțire și de neuroni.

COLEMBOLA, ordin de animale artropode din clasa entognata.

COLEOPTERA, ordin de insecte cu elitrele chitinoase, tari și scorțoase.

COLIBRI, (*Trochili*), subordin de păsări din ordinul macrochirelor.

COLICINE, toxine bacteriene cu o toxicitate foarte specifică produse de unele tulpini de enterobacterii.

COLICULI CVADRIGEMENI, partea superioară a mezencefalului la mamifere și la păsări.

COLIDIIDE, familie de coleoptere din subordinul polifagilor.

COLIIFORME, ordin de păsări din familia coliidae.

COLINESTERAZE, fermenți din clasa hidrolazelor.

COLOANĂ VERTEBRALĂ, scheletul axial al majorității animalelor vertebrate mature și omului, are funcția de suport și protecție.

COLOBUS, gen de maimuțe din familia cercopetice și familia curculionide.

COLOLABIS, gen de pești din familia scomberesocide.

COLON, penultima parte a intestinului, între cec și rect.

COLORAȚIE GRAM, colorație compusă folosită în microbiologie pentru examenul microscopic al bacteriilor.

COLORAȚIE HOMOCROMĂ, fenomen prin care culoarea corpului unor animale se aseamănă cu aceea a mediului înconjurător.

COLORAȚIE VITALĂ, metodă de colorare a celulelor vii cu coloranți speciali utilizați în concentrații netoxice.

COLOSTRU, secret al glandelor mamare.

COLȚI, denumire comună pentru dinții de dimensiuni mari la unele specii de mamifere.

COLUBRIDE, cea mai numeroasă familie de șerpi din ordinul serpentes, cuprinde peste 1 500 specii.

COLUBRINE, subfamilie de șerpi din familia natricine.

COLUMBIFORME, (Columbiformes), ordin de păsări din familia Columbidae.

COMENSALISM, (din lat. commensalis, comesian), metabioză, tip de relații în care conviețuirea a două organisme este avantajoasă pentru unul dintre ele și indiferentă pentru celălalt.

COMPORTAMENT TERITORIAL, al animalelor, toată varietatea metodelor de repartizare în spațiu a indivizilor sau grupărilor acestora

care alcătuiesc populația locală a speciei date; setul de mijloace de semnalizare ce asigură repartizarea și reglarea raporturilor dintre proprietarii habitatelor vecine sau care se intersectează.

COMPORTAMENTUL ANIMALELOR, capacitate a animalelor de a întreprinde anumite acțiuni, de a reacționa la acțiunea factorilor interni și externi; Comportament de alarmă, comportament de imitare, comportament fotic.

CONCHIFERA, subîncregătură de moluște cu cochilie calcaroase cu un strat exterior de origine organică.

CONDOR, (Vultur gryphus), cea mai mare pasăre răpitoare din subordnul catartelor.

CONDRICTIES, clasă de animale, organisme vertebrate.

CONDROITIN SULFAT, mucopolizaharide sulfatate ale țesutului conjunctiv.

CONDROSTOMA, gen de pești din familia ciprinide.

CONGONI, animal mamifer din clasa bovidelo.

CONHILOGIE, domeniu de știință al zoologiei care studiază cochiliile moluștelor.

CONIDE, familie de moluște gastropode din ordinul neogastropoda.

CONODONTA, clasă de animale marine dispărute apropiate de vertebratele primitive.

CONSUMATORI, animale care se hrănesc cu substanțe organice gata.

CONTRACȚIE MUSCULARĂ, scurtarea sau încordarea mușchilor ca răspuns la impulsurile nervoase la acțiunea mediatorilor.

COPEOGNATE, psocoptere, (Sopeognatha, Psocoptera), ordin de insecte din grupa hemimetabolelor.

COPEPODA, subclasă de crustacee inferioare din subclasa maxillopodelor.

COPITATE, ungulate, (Uagulata), grupă de mamifere erbivore care cuprinde ordinele imparicopitatelor, (tapir, cal, rinocer ș.a.) și paricopitatelor (bou, porc, capră ș.a.).

COPITĂ, formație cornoasă care acoperă ultima falangă a unor degete la mamiferele copitate. La unele animale, (de ex. elefant, lamă) acoperă numai partea anterioară a vârfului degetului.

COPRIS, gen de gândaci din familia scarabaeide.

COPULAȚIE, actul sexual la animalele înzestrate cu organ copulativ, precum și unirea în caz de înmulțire sexuată a doi indivizi lipsiți de organ copulativ; procesul de unire a celulelor sexuale sau indivizilor care la exterior practic nu se deosebesc.

CORACIDIE, larvă a unor viermi panglică ce plutește liber.

CORACIFORME, (Coraciiformes), ordin de păsări.

CORAL, mărgean, denumire dată mai multor specii de celenterate sedentare din clasa polipilor coralieri.

CORB, (Corvus sotch), pasăre sedentară din familia corvidelor.

CORCODEL, cufundac, (Podiceps), gen de păsări acvatice din ordinul podicipediformelor.

CORDATE, filum de animale care cuprinde semicordatele, tunicierei, (tunicate), acraniatele și vertebratele.

CORDILIDE, familie de șopârle.

CORDON OMBILICAL, formațiune anatomică la mamiferele placentare care unește fătul cu placenta.

COREGON MIC, păstrăv argintiu, specie de pește din familia salmonide.

COREGONUS, gen de pești din familia corigonide.

COREIDE, familie de insecte hemiptere.

CORELAȚIE, în biologie, relațiile reciproce dintre diferite organe și sisteme ale organismului manifestate în procesul dezvoltării acestuia și activității vitale.

CORIDORAS, gen de pești din familia calictiide.

CORIFENIDE, familie de pești din ordinul perciforme.

CORIGONIDE, familie de pești din ordinul salmoniforme.

CORIOGONADOTROPINĂ, hormon al primatelor și omului.

CORION, membrana embrionară externă la vertebratele superioare.

CORMORAN, denumire dată mai multor specii de păsări acvatice din familia falacrocoracidelor.

CORN, formațiune dură, pereche sau nepereche, de pe craniul multor animale copitate.

CORNEE, membrana anterioară transparentă a ochiului, prima și cea mai puternică lentilă a sistemului optic al ochiului.

CORNIFICARE, proces de formare în organismul animalului și omului a substanței cornoase alcătuită din proteinele keratină, keratohialină și acizi grași.

COROANĂ DE SPINI, stea de mare din familia acantasteride.

CORONA VIRIDE, familie de virusuri din clasa Nidovirales, infectează oamenii și numeroase animale domestice și sălbatice.

CORONELA, gen de șerpi din familia colubride.

COROPȘIȚĂ, chifteriță, (*Gryllotalpa gryllotalpa*), insectă din ordinul ortoptereleor.

CORP CALOS, mănunchi din fibre nervoase care unesc scoarța celor două emisferi cerebrale la mamiferele placentare și om.

CORP CILIAR, parte a membranei vasculare a ochiului la vertebratele terestre.

CORP GALBEN, glandă endocrină temporară la mamifere și om.

CORPUSCUL BAZAL, structură intracelulară la eucariote, dislocată la baza cililor și flagelilor.

CORSAC, animal mamifer din genul vulpilor.

CORTICOSTEROIZI, hormoni sintetizați de cortexul suprarenalelor; participă la reglarea metabolismului hidrosalin, lipidic, proteic.

CORTICOSTERON, hormon steroid al vertebratelor din grupul corticosteroizilor.

CORTICOTROPINĂ, hormon al vertebratelor elaborat de celulele bazofile ale lobului anterior al hipofizei.

CORTIZOL, hormon steroid glucocorticoid produs de glanda suprarenală.

CORVIDE, (Corvidae), familie de păsări din ordinul paseriformelor.

COSAC CU BOT TURTIT, (*Ballerus sapa*), specie de pește dulcicol din familia ciprinide.

COSAC CU BOTUL TURTIT, (*Abramis sapa*), pește de apă dulce din familia ciprinide.

COSAC, (*Abramis ballerus*), pește de apă dulce din familia ciprinide.

COSAȘ, (*Ctenopharyngodon idella*), pește dulcicol din familia ciprinide.

COSAȘI, (Tetugoniidae), căluți, familie de insecte din ordinul optopterelor.

COSIDE, familie de insecte din familia lepidoptere.

COTARUL MESTEACĂNULUI, specie de fluturi din familia geometride.

COTARUL VERDE AL POMILOR, (*Opcrophctra brumata*), fluture din familia geometridelor.

COTIDE, familie de pești din ordinul scorpaeniforme.

COTILOZAURI, ordin de vertebrate dispărute.

COTLASIA, gen de amfibii dispărute.

COTOCOMEFORUS, gen de pești dulcicoli.

COTURNIX, gen de păsări din familia galiforme.

COTUS, gen de pești din familia cotide.

COTOȘANĂ, țarcă, (*Pica pica* sau *Pica caudata*), pasăre din familia corvidelor, ordinul passeriformelor.

CRAB COCOTIER, animal crustaceu decapod.

CRAB REGAL, (*Paralithodes camtschaticus*), specie de crabi din familia litodide.

CRABI, (*Brachyura*), grup de animale decapode.

CRACIDE, familie de păsări galiforme.

CRANIATE, (*Craniata*, *Vertebrata*), animale vertebrate.

CRAP, (*Cyprinus carpio*), specie de pește din familia ciprinide.

CRAPUL NEGRU, (*Mylopharyngodon piceus*), scoicar, roach chinezesc negru, specie de pește ciprinid și singura specie din genul *Mylopharyngodon*.

CREATINĂ, compus organic; se conține în mușchii scheletici ai vertebratelor, într-o cantitate mai mică este prezent și în mușchii netezi, rinichi, ficat și neuroni.

CREATINFOSFAT, compusul organic fosfocreatina, sau creatin fosfat, servește drept sursa de grupări fosforice pentru sinteza rapidă a ATP-ului din ADP.

CREODONȚI, ordin de animale placentare terestre erbivore.

CREVETE, (*Natantia*), subordin de animale crustacee decapode.

CRICETIDE, (*Cricetulus longicaudatus*), specie de animale rozătoare din familia Cricetidae.

CRINI DE MARE, (*Crinoidea*), clasă de animale nevertebrate marine din încrengătura echinodermelor.

CRINOIDEE, clasă de animale nevertebrate din filumul echinodermelor.

CRIPTOBRANCHIDE, familie de amfibii caudate.

CRIPTOFAGIDE, familie de insecte coleoptere din subordinul polifagilor.

CRISALIDĂ, nimfa moliilor și fluturilor din familia lepidoptere.

CRISOCLORIDE, familie de mamifere din ordinul afrosoricida.

CRISTALIN, unul dintre mediile refringente ale ochiului.

CRISTEI, (*Crex crex*), pasăre călătoare din ordinul raliiformelor.

CRISTEL DE CÂMP, (*Crex crex*), pasăre, reprezentant al familiei raliide.

CRIZĂ ECOLOGICĂ, modificare negativă a mediului de viață a unor specii sau populații care periclitează existența lor.

CROCIDURA, gen de mamifere din familia soricide.

CROCODIL, (*Crocodylus*), gen de reptile acvatice răpitoare din ordinul crocodilienilor. Reprezentanți: Crocodil de Nil, (*Crocodylus niloticus*), Crocodil cu creastă (*Crocodylus porosus*) ș. a.

CROMAGNON, om de tip primitiv.

CROSARCUS, gen de animale mamifere din familia herspetide.

CROSOPTERIGIENI, crossopterigii, (*Crossopterygii*), grupă de pești fosili, cunoscute din devonian și permian, sunt împărțiți în subgrupele osteolepiforme și celacantiforme.

CROSSINGOVER, (din engl. crossing – încrucișare și over – prin), schimb egal de material genetic între cromozomii omogeni. Este influențat de sex, vârsta genitorului matern, temperatură, hrană, radiații ș.a.

CRSOPS, gen de insecte artropode din familia tabanide.

CRUSTACEE INFERIOARE, denumire colectivă a câtorva clase de crustacee care nu fac parte din clasa crustaceelor superioare.

CRUSTACEE, (*Crustacea*), clasă de animale nevertebrate din încrengătura artropodelor.

CTENOFARINGODON, (*ctenopharyngodon idella*), pește din familia ciprinidelor.

CTENOFORI, (*Ctenophora*), încrengătură de animale nevertebrate marine.

CTENOMYIS, unicul gen din familia animalelor ctenomiide din ordinul rozătoarelor.

CTENOPLANA, gen de animale nevertebrate bentonice din ordinul platictenide.

CUBOZOA, clasă de animale nevertebrate marine din ordinul cnidaria.

CUC, (*Cuculus conorus*), pasăre migratoare din ordinul cuculiformelor.

CUCUJIDE, familie de insecte coleoptre din subordnul polifagilor.

CUCULIDE, familie de păsări din ordinul cuculiforme.

CUCULIFORME, ordin de păsări din familia otidimorphae.

CUCURLIONIDE, familie de insecte coleoptere.

CUCUVEA PITICĂ, (*Glaucidium passerinum*), pasăre din familia strigine.

CUCUVEA, cucunas, (*Athene noctua*), pasăre răpitoare de noapte din familia strigidelor.

CUFUNDAR, cufundac, fundac, (*Gavia*), gen de păsări acvatică călătoare, monogame, din ordinul gaviformelor.

CUIB FOSILIFER, îngrămădire de plante și animale fosile.

CUIB, culcuș făcut de păsări pentru a cloci ouăle și a scoate puii.

CULEX, gen de insecte diptere din familia culicide.

CULIC, (*Numenius*), gen de păsări de baltă din familia caradriidelor.

CULICIDE, familie de insecte diptere.

CULOARE CRIPTICĂ, vezi **Colorație homocromă**.

CULOARE DE AVERTIZARE, adaptare de protecție, formă de mimetrie la care nocivitatea organismului pentru potențialul răpitor ține de semnale speciale de avertizare care fac jertfa mai puțin vizibilă.

CULOARE ȘI FORMĂ PROTECTOARE, unul dintre mecanismele active care fac specia mai puțin vizibilă în mediul de viață; metodă de protecție pasivă a potențialei jertfe sau mascarea răpitorului.

CULTURĂ DE CELULE ȘI ȚESUTURI, metodă experimentală de obținere a celulelor și țesuturilor vegetale și animale în afara organismului; in vitro.

CULTURĂ DE MICROORGANISME, populație de microorganisme viabile, (bacterii, levuri, mucegaiuri, virusuri), cultivate în medii de cultură artificiale.

CUMACEE, ordin de animale crustacee superioare.

CURCAN SĂLBATIC, curcă sălbatică, (*Meleagris gallopavo*) denumire dată reprezentanților câtorva specii de păsări din familia fazianidelor, ordinul galiformelor.

CURCULIONIDE, cea mai bogată familie de insecte coleoptere polifage.

D

DACELO, gen de păsări din familia alcedinide.

DACTILOPTERIDE, familie de pești osoși din ordinul scorpeniforme.

DAFNIA, (*Daphnia*), gen de crustacee de apă dulce.

DAMANI, (*Hyracoidean*), ordin de animale mamifere.

DECAPODE, (*Decapoda*), ordin de animale crustacee; ordin de animale cefalopode.

DELFIN, (*Delphinus delphis*), denumire dată câtorva specii de mamifere acvatice din ordinul cetaceelor.

DELFINIDE, (*Delphinidae*), familie de animale din ordinul cetacee.

DEM, grup puțin numeros de indivizi din cadrul unei populații a speciei date care există timp de câteva generații.

DEMONSTRAȚIE, la animale, acte stereotipice de comportament care sunt principalele și unicele semnale de comunicare.

DEMOSPONGIA, clasă de animale spongieri din familia porifera.

DENDRITĂ, excrescență ramificată a neuronului.

DENDROASPIS, gen de șerpi veninoși din familia elapide.

DENDROBATIDE, familie de amfibii din ordinul anura.

DENDROLAGUS, gen de mamifere din familia macropodide.

DENTEX, gen de pești din familia diplopus.

DENTINĂ, varietate a țesutului osos.

DERM, partea pielii din țesut conjunctiv.

DERMAPTERA, urechelnițe, ordin de insecte din familia polyneoptera.

DERMESTIDE, familie de insecte coleoptere din familia bostrichoidea.

DERMOCHELIIDE, familie de broaște-țestoase cu un singur gen cu o singură specie.

DERMOPTERE, (Dermoptera), ordin de mamifere placentare exotice arboricole.

DESMAN RUSESC, (*Desmana moschata*), mamifer din familia talpide.

DESMODONTINE, subfamilie de lilieci din familia filostomide.

DETRITOFAGI, organisme acvatice nevertebrate care se hrănesc cu detrit.

DETRITUS, materie organică provenită din resturi de origine vegetală sau animală în descompunere.

DEUTEROSTOME, (Deuterostomia), subdiviziune a animalelor pluricelulare bisimetrice ce include încrengăturile semicordatele, echinodermele și coratele.

DEZOXICORTICOSTERON, hormon steroid din grupul mineralocorticoizilor.

DEZVOLTARE INDIVIDUALĂ, evoluția lumii vegetale și animale. vezi **Ontogeneză**.

DEZVOLTARE EMBRIONARĂ, dezvoltarea organismului animalelor ce are loc în interiorul foițelor fetale.

DEZVOLTARE POSTEMBRIONARĂ, perioadă în dezvoltarea individuală a animalelor pluricelulare, ce urmează după embriogeneză. Începe, de regulă, după nașterea organismului, (în caz de viviparitate) sau după ieșire din ou, (în caz de oviparitate).

DEZVOLTARE POSTNATALĂ, etapele de dezvoltare ale omului.

DEZVOLTARE PRENATALĂ, dezvoltarea embrionului animalelor și omului în perioada înainte de naștere.

DIAFRAGMĂ, membrană musculară la mamifere care separă cavitatea toracică de cea abdominală.

DIAPAUZĂ, (din dia... și gr. pausis, odihnă, oprire), una dintre formele repausului fiziologic temporar al animalelor instalată ca răspuns la condițiile nefavorabile de viață care se repetă periodic. Diapauza este o adaptare a animalului la frig, căldură, lipsă de apă, de hrană etc. și începe, de regulă, înaintea apariției acestor condiții.

DIASTEMĂ, spațiu liber între doi dinți; la mamiferele erbivore diastema separă incisivii de măsele.

DIASTOLĂ, parte a ciclului cardiac.

DIAVOL DE MARE, (Manta), specie de pești cartialginoși din genul myliobatidae.

DIAVOL TASMANIAN, (Sarcophilus harrisii), mamifer marsupial carnivor din familia dasiuride.

DIAVOL ȚEPOS, (Moloch horridus), șopârlă, unica specie din genul moloch, familia agamidae.

DIBATAG, (Ammodorcas clarkei), gazela lui Clarke, mamifer din familia bovide, unica specie din genul amodorcas.

DICROSTONIX, gen de plante mamifere din familia cricetide.

DICRURIDE, familie de paseriforme.

DICYEMIDA, clasă de pluricelulare primitive care trăiesc în rinichi cefalopodelor.

DICYNODONTIA, ordin de animale fosile reptile din familia anodontia.

DIDELFIMORFA, (*Didelphis marsupialis*), ordin de mamifere marsupiale din familia ameridelphia.

DIENCEFAL, compartiment al creierului la vertebrate.

DIFILOBOTRIUM, (*Diphyllobothrium*), gen de cestode din familia difilobotriide.

DIGESTIE, totalitatea proceselor ce asigură scindarea hranei în componenți ce pot fi absorbiți pentru a participa în schimbul de substanțe la animale și om.

DIHOR, (*Putorius*), gen de mamifere de pradă din familia mustelidelor. În RM, în stepele Bălțului și Bugeacului se întâlnesc 2 specii; Dihor pătat, dihor de pădure (*Mustela*, (*Putorius*) *putorius*) și dihor de stepă (*Mustela*, (*Putorius*) *eversimannii*).

DIMORFISM SEXUAL, deosebiri în caracterele indivizilor de sex masculin și feminin ai unei specii; caz particular de polimorfism.

DIMORFISM, (din di... și gr. *morphe*, formă), existența uneia și aceeași specii sub două forme, care diferă după particularitățile lor morfologice sau prezența la același individ a unui organ sub două aspecte.

DINOCEFALIA, grup de reptile din familia therapsida, dispărute.

DINOCERATA, ordin de mamifere din familia mammalia, dispărute.

DINOFICEE, clasă de organisme eucariote unicelulare din familia alveolata.

DINOTERIU, (Dinotherium), gen de mamifere fosile din ordinul proboscidiienilor, ai cărui reprezentanți erau asemănători cu elefanții de azi.

DINOZAURIENI, (Dinozauria), cea mai numeroasă și variată grupă de reptile, care au trăit în mezozoic.

DINȚI CORNOȘI, formațiuni cornoase conice la unele vertebrate; derivate ale pielii.

DINȚI, formațiuni osoase din cavitatea bucală la om și la majoritatea animalelor vertebrate.

DIODONTIDE, familie de pești din ordinul tetraodontiforme.

DIPLOCOC, (din gr. diploos, dublu și kokkos, sâmbure, grăunte), gen de bacterii din familia lactobacilaceelor.

DIPLODOC, (Diplodocus), gen de reptile fosile gigantice din ordinul dinozaurienilor sauropelvieni.

DIPLODOCUS, gen de reptile din ordinul dinozaurienilor, dispărute.

DIPLOID, celulă sau individ cu o garnitură dublă de cromozomi, în care fiecare cromozom este pereche.

DIPLOMESODON, gen de mamifere din familia soricide, ordinul soricomorfa.

DIPLOPODA, clasă de polichete artropode, clasa miriapodelor.

DIPLURA, familie de artropode din ordinul entognata.

DIPNOI, pești pulmonați, subclasă de pești, care respiră prin branhii și prin plămâni.

DIPODIDE, familie de mamifere din ordinul rozătoarelor.

DIPROTODONTIA, ordin de mamifere marsupiale din familia Australidelphia.

DIPTERA, ordin de insecte, dotate de obicei cu o singură pereche de aripi pentru zbor.

DIPTEROLOGIE, domeniu de știință despre diptere.

DISSOSTICHUS, gen de pești osoși din familia nototeniide.

DITISCIDE, familie de coleoptere din subordinul adefaga.

DITREMAT, (Ditrema), gen de pești surferuri din familia embiotocide.

DOLICOPODIDE, (Dolichopodidae), familie de insecte diptere.

DOLICOTIS, (Dolichotis patagonum), gen de rozătoare din familia caviide.

DOLIOLIDA, ordin de animale marine mici tunicate din familia thaliacee.

DOMESTICIRE, adaptarea, întreținerea animalelor și creșterea plantelor în condiții controlate de om.

DOMINANTA, în fiziologie, focarul de excitație din sistemul nervos central care determină la moment caracterul reacției de răspuns a organismului la excitanți interni și externi.

DONACIINE, subfamilie de coleoptere din familia crisomelide.

DOPAMINĂ, mediator și neurohormon din grupul catecolaminelor.

DRACO, gen de reptile din familia agamide.

DRAGON, vierme de Guineea, filarie de Medina, nematodă parazită din ordinul spirurida.

DREISENA, (Dreissena), gen de moluște bivalve din familia dreissenide.

DREPANIDE, familie de fluturi de noapte din ordinul drepanoide.

DRIOPITEC, (Dryopithecus), gen de maimuțe antropoide fosile, cunoscute în Europa de Vest, Asia de Sud și Africa de Nord, în depozitele neogenului.

DROPIE GULERATĂ, pasăre din ordinul gruiforme.

DROPIE, (Otis tarda), ordin și specie de pasăre din familia dropiilor.

DROZOFILA, muscă de oțet, (din gr. drosos, rouă și philos, iubitor de), (Drosophila melanogaster), insectă din familia drozofilidelor.

DROZOFILIDE, subfamilie de diptere din subordinul brachicera.

DUCTUL BOTALLO, canal arterial care la embrionii vertebratelor terestre unește artera pulmonară cu aorta spinală.

DUMBRĂVEANCA, (*Coracias garrutus*), pasăre migratoare din ordinul coraciformelor, puțin mai mică decât stăncuța, de culoare albastră-verzuie.

DUODEN, parte a intestinului subțire diferențiată la păsări, mamifere și om.

DINOZAURI, gen de amfibii dispărute.

E

ECAUDATE, (*Ecaudata*), ordin de animale vertebrate din clasa amfibienilor.

ECHENEIDE, familie de pești marini din ordinul perciforme.

ECHILIBRU BIOLOGIC, totalitatea relațiilor dintre elementele componente ale unui sistem biologic, care asigură menținerea structurii, funcționarea și dinamica ideală a acestuia.

ECHINODERMASTA, filum de nevertebrate marine: arici de mare, stea de mare, crin de mare.

ECHINODERME, (*Echinodermata*), încrângătură de nevertebrate marine din grupul deuterostomelor.

ECHINOIDEE, clasă de echinodermate.

ECHIS, gen de reptile din familia viperide.

ECHIURIDE, (*Echiuroidea*), clasă de viermi din încrângătura anelidelor, ce trăiesc pe fundul mărilor și oceanelor, la adâncimi mari.

ECOLOCAȚIE, la animale, emiterea și recepționarea semnalelor sonore cu scopul identificării dislocării obiectelor în spațiu.

ECVIDE, (din lat. *equus* – cal), familie de mamifere imparicopitate.

EDENTATE, (*Edentata*), ordin de mamifere placentare.

EFEMEROPTERA, ordin de insecte amfibiotice.

EFIDRIDE, familie de diptere.

EGLEFIN, specie de pești din familia gadide.

EGRETE, (Egretta), gen de păsări din familia ardeide.

EHIDNĂ, (Tachyglossus aculeata), mamifer din ordinul monotrematelor.

ELAN, (Alces alces) mamifer rumegator din familia Cervidelor.

ELAPIDE, (Elapidae), familie de șerpi.

ELEFANT, (Elephas), gen de mamifere erbivore din ordinul proboscidiienilor.

ELEFANTIDE, familie de mamifere din ordinul proboscide.

ELEGINUS, gen de pești din familia gadide.

ELITRĂ, aripă la insectele coleoptere cu rolul de a proteja aripile membranoase.

ELOBIUS, gen de mamifere din familia cricetide, ordinul rozătoarelor.

EMBERIZA, gen de păsări de dimensiuni mici din familia emberizide.

EMBERIZIDE, familie de animale paseriforme.

EMPIDIDE, familie de insecte diptere din subordinul brachicera.

ENDODERM, stratul intern unicelular al scoarței primare.

ENDOTELIU, strat unicelular care tapetează suprafața internă a vaselor sangvine și limfatice și cavitățile inimii.

ENTEROBIUS, gen de nematode din familia oxiuridacee; paraziți ai intestinului gros la primate și om.

ENTEROPNEUSTA, clasă de nevertebrate marine din filumul hemicordate.

ENTOGNATA, subclasă de insecte.

ENTOMOFAGI, organisme ce se hrănesc cu insecte.

ENTOMOFILIE, proces de polenizare a plantelor de către insecte.

ENTOMOLOGIE, domeniu de știință în zoologie despre insecte.

ENTOPROCTA, filum de nevertebrate acvatice.

EOZINOFILIE, formă de leucocite.

EPIFIZĂ, tip de oase și glanda pineală.

EPTESICUS, gen de insecte din familia vespertilionide.

ERBIVORE, diferite animale ce se hrănesc cu iarbă, plante, frunze și fructe.

EREMIAS, gen de reptile din familia lacertide.

ERETE, (Circus), gen de păsări răpitoare de zi.

ERETIZONTIDE, familie de mamifere rozătoare.

ERICINE, subfamilie de șerpi din familia boide ce reunește 3 genuri.

ERINACEUS, (Woodland hedgehogs), arici, gen de mamifere.

ERITROCITE, celule sangvine roșii.

ESOFAG, compartiment al sistemului digestiv la animale și om; exercită funcția de tranzitare a hranei din cavitatea bucală în stomac.

ESTIVAȚIE, tip de adaptare a animalelor din zonele tropicale în perioada secetoasă.

ESTRILDIDE, familie de păsări din ordinul paseriforme.

ESTRUS, stare psihofiziologică a femelelor mamiferelor ce anticipează acuplarea.

ETIOLOGIE, știință despre bazele biologice ale comportamentului animalelor.

EUCARIOTE, organisme ale căror celule conțin nucleu bine conturat.

EUGENIE, învățătură despre ameliorarea genului uman cu ajutorul selecției artificiale.

EULIPOTIFLA, ordin de mamifere placentare.

EURILAIMIDE, familie de paseriforme din subordinul clamatore.

EURISTOMUS, gen de păsări din familia coraciide.

EXOCOETIDE, familie de pești.

EXOSCHELET, schelet extern.

EZOCIFORME, (Esociformes), ordin de pești.

F

FACTOR SEXUAL, plasmidă ce asigură conjugarea dintre celulele bacteriene.

FAETON, gen de păsări marine palmipede.

FAGOCIT, (din fago... și gr. cutos, celulă), celulă a organismelor animale capabilă de a îngloba și digera diverse microorganisme, produse ale dezintegrării tisulare, precum și particule de natură proteică străine organismului.

FAGOCITOZĂ, (din fago... și gr. chitos, celulă), proces de înglobare activă și de digerare de către fagocite a diferitor microorganisme, resturilor celulare sau a altor particule străine de natură proteică.

FALACROCORACIDE, (Phalacrocoracidae), cormorani, familie de păsări din ordinul suliforme.

FALANGELE DEGETELOR, oase tubulare care formează scheletul membrelor la majoritatea vertebratelor.

FALANGERIDE, familie de mamifere marsupiale.

FALAROPUS, gen de păsări din familia scolopacide.

FALCO, gen de păsări răpitoare de zi din familia falconide.

FALCONIDE, familie de păsări răpitoare din ordinul falconiforme.

FALCONIFORME, (Falconiformes, Accipitres), ordin de păsări răpitoare de zi.

FALSA BALENĂ UCIGAȘĂ, (*Pseudorca crassidens*), mamifer acvatic din subordinul bakenelor cu dinți.

FAMILIE, categorie taxonomică superioară genului și inferioară ordinului, aplicată în sistematica plantelor și animalelor; la animale, uniune stabilă de indivizi stabilită la un anumit compartiment al părinților și bazată pe comunitate teritorială și activitate în comun la îngrijirea descendenților.

FANTE BRANHIALE, canale perechi scurte care unesc cavitatea faringelui cu mediul extern la vertebrate.

FASCIE, membrană din țesut conjunctiv care acoperă organele interne.

FASCIOLA, gen de viermi rematode parazite din familia fasciolide.

FASIANIDE, familie de păsări galiforme.

FASMATIE, familie de insecte din ordinul fasmida.

FASMATODE, ordin de insecte de talie mare din familia poly-neoptera.

FAUNĂ INSULARĂ, totalitatea animalelor care trăiesc pe insule.

FAUNĂ MARINĂ, totalitatea animalelor care trăiesc în mări și oceane.

FAUNĂ SILVICĂ, totalitatea animalelor adaptate la viața de pădure.

FAUNĂ, (din lat. Faunus, zeul câmpurilor și al turmelor de vite), totalitatea animalelor de pe un teritoriu formată în urma procesului de evoluție; Faună cavernicolă, faună continentală, faună fitofilă, faună oceanică.

FAUNISTICĂ, domeniu de știință al zoologiei care studiază componența specifică a faunelor, originea și particularitățile lor. Faunele fosile sunt cercetate de paleofaunistica.

FÂSĂ, (*Anthus*), gen de păsări migratoare din familia motacilidelor.

FECUNDAȚIE, procesul de unire a gametului mascul (spermatozoid) cu cel femel (ovul) și formarea oului fecundat; Fecundație internă, fecundație externă.

FELIDE, familie de mamifere răpitoare carnivore digitigrade

FELINOLOGIE, domeniu de știință al zoologiei despre viața felinelor.

FENEC, (*Vulpes zerda*), mamifer omnivor din tribul vulpinilor, familia canide.

FERESTRAȘ MIC, specie de păsări din familia anatide.

FERESTRAȘ, (*Mergus*), gen de păsări anatide.

FERMENT, enzimă care dirijează reacțiile de sinteză și degradare din plante și animale.

FERMENTAȚIE, proces catabolic de oxidare incompletă și obținerea unui produs organic. Fermentație acetică, fermentație alcoolică, fermentație citrică, fermentație lactică, fermentație propionică, fermentație proteolitică.

FEROMONI, substanțe biologice active care servesc pentru comunicarea intraspecifică.

FERTILITATE, capacitatea naturală de a da viață; prolificitate.

FETUS, produsul de concepere la animalele vivipare în perioada dezvoltării intrauterine după conturare principalelor organe și sisteme.

FIBRĂ NERVOASĂ, excrescență a celulei nervoase acoperită de membrane neurogliice și care conduce impulsul nervos de la corpul neuronului la celula țintă.

FIBROBLASTE, cea mai răspândită formă celulară a țesutului conjunctiv.

FICAT, glandă digestivă la unele nevertebrate și la toate vertebratele.

FIEROBACTERII, procariote capabile să realizeze oxidarea fierului bivalent.

FILOMEDUSA, (*Phyllomedusa*), gen de animale hulide.

FILOPLUME, tip de pene la păsări asemănătoare părului.

FILOSCOPUS, gen de păsări de dimensiuni mici din familia silvide.

FILTRATORI, animale acvatice care se hrănesc cu plancton.

FITOFAGI, animale care se hrănesc cu plante.

FIZIOLOGIA ANIMALELOR ȘI OMULUI, știință ce studiază procesele vitale din organismul animalelor și și omului.

FLAMINGI, (Phoenicopteri), ordin de păsări fenicopteri monogame.

FLEBOTOMIDE, familie de insecte diptere.

FLEXIBACTER, bacterii din familia flexibacteracee.

FLORINTE, (Chloris), gen de păsări din familia fringilidelor.

FLUIERAR CU PICIOARE ROȘII, specie de păsări din familia scolopacide.

FLUIERAR DE MLAȘTINĂ, pasăre din familia scolopacide.

FLUIERAR DE MUNTE, specie de păsări din familia scolopacide.

FLUIERAR MARE, (Numenius arquata), culic mare, specie de păsări din familia scolopacide.

FLUIERARUL DE LAC, pasăre din familia scolopacide ordinul turniciforme.

FLUTURAȘUL DE STÂNCĂ, (Tichodroma muraria), pasăre sedentară montană din ordinul pseriforme, familia sitide.

FLUTURE CU ABDOMENUL AURIU, (Euproctis chrysorrhoea), fluture din familia limantriine.

FLUTURE DE SCAIEȚI, (Vanessa cardui), specie de fluturi din familia nimfalide.

FLUTURE MAHAON, (Papilio machaon), fluture de zi din familia papilionide.

FLUTURI, (Lepiloptera), ordin de insecte din subclasa pterigotelor.

FOCIDE, denumire dată mai multor mamifere acvatice din ordinul pinipedelor.

FOCOENIDE, familie de mamifere marine din ordinul balenelor cu dinți.

FOENICOPTERIDE, familie de păsări din ordinul foenicopteridiforme.

FOIȚE EMBRIONARE, straturile corpului la embrionul animalelor pluricelulare și al omului formate în procesul gastrulației.

FOLAS, gen de moluște bivalve.

FOLICUL, organ în partea externă a ovarului, care conține ovulul și secretă foliculina.

FOLIDE, gen de pești din familia perciforme.

FOLIDOTE, (Pholidota), ordin de mamifere.

FOLITROPINĂ, hormon gonadotrop specific vertebratelor.

FORAMINIFERE, protiste înzestrate cu pseudopodii.

FORAMINIFERE, (Foraminifera), ordin de protozoare din clasa siarcodinelor.

FORFECAR, (Lethrus apterus), gândac din familia scarabeidelor.

FORFECUȚĂ, (Loxia), gen de păsări din familia fringilidelor.

FORFECUȚE, (Loxia curvirostra), gen de păsări din familia fringilide.

FORMAREA SPECIILOR, proces de apariție a speciilor noi.

FORMAȚIUNE RETICULARĂ, totalitate a structurilor nervoase dislocate în trunchiul encefalului și compartimentele superioare ale măduvei spinării.

FORMICARIIDE, familie de păsări din ordinul passeriforme.

FORMICIDE, familia de insecte din ordinul himenoptere.

FORONIDA, încrengătură de nevertebrate marine bentonice.

FOSA, (Eupleridae), mamifer din subfamilia euplerine.

FOSFOLIPIDE, lipide complexe, substanța principală a membranelor celulare.

FOSILĂ, (din lat. fossilis, luat din pământ), rest al unui organism, (frunză, fruct, semințe, părți de schelet, cochilie ș.a.) din epocile

geologice trecute și urme ale activității lui vitale, (coprolite ș.a.), care s-a păstrat în straturile de roci ale scoarței terestre.

FOTOFORI, organ care emite lumină la coleoptere; bioluminiscentă.

FOTOPERIODISM, reacția organismelor la ritmul diurn al iluminării.

FOTORECEPTORI, formațiuni sensibili și receptivi la lumină.

FRANCOLINUL NEGRU, (*Francolinus francolinus*), pasăre din familia fasianide a ordinului galliforme.

FRATERCULA, gen de păsări din familia alcide ordinul carariiforme.

FREGATA, gen de păsări palmipede marine din ordinul steganopodelor.

FRINGILIDE, (*Fringilidae*), familie de păsări cântătoare monogames, migratoare sau sedentare din ordinul passeriformelor.

FRINOCEFAL, (*Phrynocephalus*), gen de șopârle agamide.

FRINOSOMA, gen de reptile din familia Phrynosomatide.

FRUNZĂRIȚĂ MICĂ, (*Iduna caligata*), specie de păsări din familia acrocefalide.

FULICA, (*Fulica atra*), gen de păsări din familia ralide.

FURNARIIDE, familie de păsări din ordinul passeriformelor, una dintre cele mai bogate în specii.

FURNICAR, denumire dată mamiferelor sedentare din familia mirmecofagidelor.

FURNICI, (*Formicidae*), subfamilie de himenoptere; Furnică faraon.

FURTUNARI, (*Procellariiformes*), ordin de păsări marine, furtunari, albatroși, petreli și rândunelele de furtună.

G

GADIFORMES, subordin de pești osoși, (teleosteeni).

GAIE, (Milvus), gen de păsări răpitoare de zi din familia accipitriforme.

GAIȚĂ, (Garrulus glandarius), pasăre din familia corvidelor.

GALACTOZAMINĂ, aminoacid hexosamin derivat din galactoză cu formula moleculară $C_6H_{13}NO_5$.

GALBULIDE, familie de păsări din ordinul piciforme.

GALIFORME, (Galliformes), ordin de păsări tericole sau arboricole.

GALINAGO, (Gallinago), becaține, gen de păsări din familia scolopacide.

GAMBUZIE, (Gambusia affinis), pește vivipar din ordinul ciprinodontiformelor.

GAMET, celulă sexuală a organismelor vegetale și animale; Macrogamet, microgamet.

GAMETOFIT, (din gr. gametos, apt pentru căsătorie și phyton, plantă), haplofază, generație sexuală de plante.

GANGLION, (gr. ganglion, nod), formație anatomică alcătuită din celule nervoase, care se găsesc de obicei în afara creierului și a măduvei spinării.

GASTEROPELECID, familie de pești dulcicoli.

GASTEROPODE, (Gastropoda), melci din clasa de moluște.

GASTEROSTEIDE, familie de pești osoși din ordinul gasterosteiforme.

GASTEROSTEIFORME, (Gasterosteiformes), ordin de pești.

GASTROPODE, clasă de moluște.

GASTROTECA, broaște marsupiale, gen de amfibii acaudate din familia hilde.

GASTROTRICHI, (Gastrotricha), clasă de viermi din încregătura nematelmintilor.

GASTRULAȚIE, (din gr. gaster – stomac), transformarea embrionului unistratificat, (blastula) în embrion bi- sau tristratificat, (gastrula).

GAVIALIDE, (Gavialidae), familie de crocodili.

GAZDĂ, organism ce servește drept mediu ambiant pentru alt organism, care conviețuiește cu el, îi aduce daune sau îl folosește ca mijloc de răspândire geografică.

GAZELA CU GUȘĂ, (*Gazella subgutturosa*), mamifer din familia bovide.

GAZELA GIRAFĂ, (*Litocranius walleri*), mamifer din familia bovide.

GAZELĂ, (*Gazella*), gen de animale paricopitate din subfamilia antilopelor adevărate.

GĂINĂ BANCHIVĂ, (*Gallus bankiva*), pasăre din genul găinilor sălbatice, familia fazianidelor, strămoșul găinilor domestice.

GĂINĂ ROȘIE DE JUNGLĂ, (*Gallus gallus*), pasăre din familia fazianide.

GĂINI, (Galliformes), ordin de păsări.

GĂINUȘA DE STEPĂ, (*Syrrhaptes paradoxus*), specie de păsări din ordinul pteroclidiforme.

GĂINUȘĂ DE BALTĂ, (*Gallinula chloropus*), pasăre din familia ralide.

GĂINUȘĂ, denumire dată unor păsări din ordinul rariformelor.

GĂLBENUȘ, substanțe de rezervă acumulate în celulele sexuale feminine.

GÂNDAC DE SCOARȚĂ AL MOLIDULUI, (*Ips typographus*), gândac coliopter din familia scolitine.

GÂNDACI, denumire dată insectelor din ordinul coleopternelor și unor insecte din ordinul blatodeelor.

GÂNDACUL MUZEULUI, (*Anthrenus museorum*), gândac din familia dermestide.

GÂNDACUL NEGRU DE BUCĂTĂRIE, (*Blatta orientalis*), insectă din ordinul blatodeelor, care locuiește pe lângă așezările omenești.

GÂSCA DE VARĂ, (*Anser anser*), specie de păsări din familia ralide, ordinul anseriforme.

GÂSCĂ, denumire dată mai multor genuri de păsări din familia anatidelor, (*Anatidae*).

GEKONIDE, familie de reptile.

GELATINĂ, amestec de polipeptide solubile în apă, produs al denaturării colagenului.

GEMENI, doi sau mai mulți descendenți născuți aproape concomitent la om și la mamifere a căror femele nasc, de obicei, un pui.

GEN, unitate sistemică, (taxonomică) inferioară subfamiliei și superioară subgenului, aplicată în botanică și zoologie; în biologie, ansamblul caracteristicelor organismului care determină rolul în procesul sexual și de reproducere.

GENĂ, unitate ereditară elementară, reprezentată printr-un segment de moleculă a acidului dezoxiribonucleic, ADN, (la unele virusuri, acid ribonucleic, ARN), care determină structura uneia din protidele celulei vii și participă, astfel, la formarea unui anumit caracter sau a unei anumite proprietăți a organismului.

GENE, peri scurți dislocați pe marginea pleoapelor la om și mamifere; protejează corneea ochiului de praf.

GENEALOGIE, (gr. genealogia, din genos, neam, origine și ...logie), ansamblu de date referitoare la originea unui individ ori unui grup de indivizi; disciplină auxiliară a istoriei, care studiază originea și istoria unor familii vestite.

GENETICĂ, (din gr. genesis, naștere, origine), știință despre ereditatea și variabilitatea organismelor.

GENOTIP, (din gen...și typos, întipărire), totalitatea genelor localizate în cromozomii unui organism.

GEOMETRIDE, familie de fluturi insecte de noapte.

GERBILIDE, subfamilie de animale rozătoare.

GHEARE, huse cornoase pe falangele terminale ale degetelor vertebratelor terestre.

GHIBORȚ, (*Acerina cernua*), pește din familia percide.

GHIPS, gen de păsări necrofage din familia falconiforme.

GIARDIA, gen de protozoare.

GIGANTISM, (gr. Gigas, gigantos – uriaș), creștere exagerată a corpului omenesc până la înălțimea de peste 2 m.

GIMNOCANTUS, gen de pești din familia cotide.

GIMNOCEFALUS, gen de pești osoși din familia percide.

GIMNOFIONA, (*Gymnophiona*), ordin de amfibii lipsite de membre.

GIMNOTIDE, familie de pești.

GINGII, țesuturi moi care la mamifere acoperă marginea alveolară a maxilarelor.

GINGIRICĂ, (*Clupeonella delicatula*), specie de pește teleostean marin eurihalin, (dulcicol sau salmastricol) pelagic.

GIRAFĂ, (*Giraffa*), gen de mamifere paricopitate rumegetoare din familia girafidelor răspândite în savanele Africii. Cuprinde speciile *Giraffa camelopardalis* și *Giraffa reticulată*.

GIRINIDE, familie de insecte coleoptere din subordinul polifagilor.

GLANDA CU CERNEALĂ, organ de apărare la unele animale.

GLANDĂ COCCIGIANĂ, glandă cutanată pereche sau bilobulară specifică păsărilor.

GLANDĂ LACRIMALĂ, glandă mare pereche tubularalveolară specifică vertebratelor și omului.

GLANDĂ PITUITARĂ, vezi **Hipofiză**.

GLANDĂ, (lat. glandula, din glans, glandis – glandă), organ care produce și elimină o anumită secreție.

GLANDE CEROASE, glande cerifere, organe care produc ceara.

GLANDE COXALE, organe excretore la unele arahnide.

GLANDE CUTANATE, derivate ale pielii vertebratelor.

GLANDE DE MUCUS, glande cutanate modificate care elaborează mucus.

GLANDE ENDOCRINE, glande cu secreție internă.

GLANDE LABIALE, vezi **Glande salivare**.

GLANDE MAMARE, glande cutanate la mamifere și om.

GLANDE MAXILARE, organe excretorii la crustaceele inferioare și unele crustacee superioare.

GLANDE MEIBOMIUR, glande sebacee modificate localizate în cartilajul pleoapelor la mamifere.

GLANDE MEROCRINE, glande ale căror celule își păstrează funcția și structura în procesul eliminării secretului.

GLANDE ODORIFERE, glande endocrine care elimină un secret mirositor folosit la protecție și chemocomunicare.

GLANDE PARATIROIDE, glande endocrine perechi la animale și vertebrate.

GLANDE PILORICE, glande tubulare ramificate ale stomacului vertebratelor și omului.

GLANDE PROTORACALE, glande endocrine ale insectelor responsabile de sinteza hormonilor năpârlirii.

GLANDE SALIVARE, glande salivare la unele nevertebrate și vertebrate terestre ce se deschid în cavitatea bucală; Salivă.

GLANDE SEBACEE, glande cutanate alveolare la mamifere, inclusiv la om.

GLANDE SERICIGENE, organe specifice unor animale care secretă un lichid lipicios care la aer se solidifică sub formă de fire subțiri.

GLANDE SEXUALE, organe ale animalelor și omului unde iau naștere celulele sexuale și se sintetizează hormonii sexuali.

GLANDE SUPRARENALE, organe cu secreție internă la vertebratele terestre.

GLANDE ULTIMOBRANHIALE, glande la vertebrate și la om care corespund perechii de saci branhiali rudimentari.

GLANDE VENINOASE, glande specializate ale animalelor în care se sintetizează substanțe veninoase.

GLAREOLIDE, (Glareolidae), familie de păsări din ordinul caradriiforme.

GLIRIDE, familie de mamifere din ordinul rozătoarelor.

GLUTON, mamifer din familia mustelide.

GOBIESOCIDAE, familie de pești din ordinul perciforme.

GOBIIDAE, familie de pești marini din ordinul perciforme.

GOBIO, gen de pești din subfamilia gobionine.

GONADĂ, (din gr. gonă – sămânță), glandă sexuală, organ în care se produc celule sexuale, (spermatozoizi și ovule), caracteristic metazoarelor și omului.

GORBUȘĂ, (*Oncorhynchus gorbuscha*), pește migrator din familia salmonidelor.

GORGONARIA, ordin de polipi coralieri.

GORILE, (Gorilla), gen de maimuțe pongide.

GOURA, gen de păsări din familia columbiforme.

GOURAMI PITIC, specie de pești din genul tricogster.

GRANGUR, (*Oriolus oriolus*), pasăre cântătoare migratoare din ordinul passeriformelor.

GRAUR, (*Sturnus vulgaris*), pasăre din familia sturiidelor. În RM graurul se întâlnește mai des în raioanele de sud.

GRĂDINA ZOOLOGICĂ DIN CHIȘINĂU, instituție publică municipală de agrement cu animale sălbatice.

GRĂDINĂ ZOOLOGICĂ, instituție publică de agrement cu animale sălbatice și de știință în domeniu despre faună.

GREIER, (*Gryllus*), gen de insecte din ordinul ortopterelor.

GRIOBLATIDA, ordin de insecte cu metamorfoză incompletă.

GRILOIDE, insecte din suprafamilia ortopterelor.

GRINDEL, (*Nemachilus barbatulus*), specie de pește din familia cobitidelor.

GRUIDE, (*Gruidae*), familie de păsări gruiforme.

GRUIFORME, ordin de păsări migratoare.

GUACHARO, (*Steatornis caripensis*), pasăre nocturnă din familia steatornis.

GUGUȘTIUC, porumbel turcesc, (*Streptopelia decaocto*), pasăre sedentară din ordinul columbiformelor.

GUST, senzație ce apare la interacțiunea soluțiilor apoase a substanțelor chimice cu receptorii din organele de simț.

GUȘĂ ALBASTRĂ, pasăre cântătoare din familia turdide ordinul passeriforme.

GUȘĂ, (din lat. *geusia* – gâtlej), porțiune dilatată a esofagului, caracteristică majorității moluștelor, insectelor și păsărilor; boală care se manifestă prin creșterea în volum a glandei tiroide și prin tulburarea activității organismului.

GUVID, denumire dată mai multor pești teleosteeni din familia gobiidelor.

H

HABITAT, areal de răspândire a animalelor și plantelor.

HACTOGNATE, chetognate, (*Chaetognatha*), încrengătura de animale nevertebrate marine din grupul deuterostomelor.

HADROSAURIDE, familie de păsări din ordinul ornitoschia.

HAEMATOPOTA, gen de diptere din familia tabanide.

HALAZOGAMIE, pătrunderea tubului polinic în sacul embrionar la fecundarea prin partea bazală a ovulului, halază.

HALIAEETINE, subfamilie de păsări răpitoare din familia falconide.

HALIOTIDE, familie de moluște lamelibrahiate marine.

HALIPLIDE, familie de gândaci din subordinul adefaga.

HAMSIE, (European anchovy), specie de pește din familia engraulide.

HANTAVIRUS, gen de ARN-virusuri din familia buniviride.

HARTĂ ZOOLOGICĂ, hartă zoogeografică, hartă care reprezintă legăturile repartizării în spațiu a animalelor, relațiile dintre acestea și mediul geografic.

HÂRCIOG, (Cricetus), gen de mamifere rozătoare din familia cricidelor.

HÂRCIOG, (Cricetus), hamsteri, familie de animale rozătoare din familia muridae.

HELIORNITIDE, familie de păsări din ordinul gruiforme.

HELMINTOLOGIE, (din gr. helmins, helminthos – vierme, vierme intestinal și ...logie), știință care are ca obiect de studiu viermii paraziți (helminții) și bolile provocate de aceștia, helmintiazele.

HELMINȚI, viermi paraziți.

HELODERMATITE, șopârle scorțoase, (Helodermatidae), unica familie de șopârle veninoase.

HEMATOPOIEZĂ, înmulțirea, dezvoltarea și maturizarea celulelor sângelui.

HEMIBATUS, gen de pești din familia ciprinide.

HEMICORDATE. (Hemichordata), filum de nevertebrate bento-nice cu simetrie bilaterală a corpului.

HEMICULTER, gen de pești dulcicoli din familia ciprinide.

HEMIPTERA, căpușe, ordin de insecte.

HEMIPTERE, ploșnițe, ordin de insecte.

HEMIRAMFIDE, familie de pești din ordinul hemiramfide.

HEMOREE, fenomen de apărare la unele insecte.

HEMULIDE, familie de pești din ordinul perciforme.

HEPARD, (*Acinonyx*), gen de mamifere de pradă din familia felidelor.

HEPIALIDE, familia de fluturi.

HERING, (*Clupea harengus*), scumbrie nordică, pește marin industrial din familia clupendelor.

HERMAFRODIT, (*Hermaphroditos*), în mitologia greacă, fiul lui Hermes și al Afroditei, un tânăr de o frumusețe rară. Hermafrodit era unul dintre însoțitorii lui Dionisos; în biologie și medicină, ființă bisexuată, indicând (animal sau om), care posedă atât caractere masculine, cât și feminine. vezi **Hermafroditism**.

HERMAFRODITISM, bisexualitate, prezența caracterelor sexuale masculine și feminine al unui și același individ, denumit hermafrodit. În botanică termenul se aplică numai în cazurile dezvoltării anormale a staminelor la exemplarele feminine sau a pistilurilor la cele masculine la plantele dioice. În zoologie se deosebește Hermafroditism natural, (sau normal) și Hermafroditism anormal (sau patologic). Vezi **Sex**.

HERMINĂ, (*Mustela erminea*), hermelină, mamifer carnivor din familia mustelidelor.

HERPESTES, gen de animale carnivore din familia herpestide.

HERPETOLOGIE, domeniu de cercetări științifice fundamentale și aplicative al zoologiei privind reprezentanții claselor reptilia și amphibia.

HESPERIIDE, (*Hesperiidae*), familie de fluturi.

HETEROMIIDE, familie de animale rozătoare.

HETEROPTERE, (*Heteroptera*), ordin de insecte.

HEXAGRAMIDE, familie de pești din ordinul scorpeniforme.

HEXANCHIDE, familie de animale din ordinul hexanchiforme.

HIBERNARE, (lat. hibernare –a iernă), somn de iarnă, stare de viață latentă caracteristică unor mamifere în timpul iernii.

HIDRE, (Hydrida), ordin de animale nevertebrate din clasa hidrozoarelor.

HIDROBATIDE, familie de păsări din ordinul procelariiforme.

HIDROBIOLOGIE, domeniu de cercetări științifice fundamentale și aplicative.

HIDROFIIDE, familie de șerpi veninoși adaptați la viața permanentă în mediul acvatic.

HIDROFILIDE, familie de insecte coleoptere din subordnul polifagilor.

HIDROSAURUS, gen de reptile din familia agamelor.

HIDROZOARE, (Hydrozoa), clasă de animale nevertebrate acvatice din încrengătura celenteratelor.

HIEMOSCUS, gen de mamifere din ordinul paricopitate.

HIENA DUNGATĂ, animal mamifer din familia hienide.

HIENĂ PĂTATĂ, animal mamifer, unica specie din genul crocuta, familia hienide.

HIENE, (Hyaenidae), familie de mamifere carnivore.

HILASTES, gen de gândaci din familia cucurlionide.

HILIDE, familie de broaște fără coadă.

HILOTERIU, (Chilotherium), gen de rinoceri fosili.

HIMENOPTERA, (Hymenoptera), ordin de insecte.

HIMENOPTEROLOGIE, domeniu de cercetări științifice fundamentale și aplicative.

HIMERE, chimere, (Chimaeriformes), ordin de pești cartilaginoși din subclasa holocefalilor.

HINOBIIDE, (Hynobiidae), tritoni cu dinții ascuțiți, familie de amfibii caudate primitive, caracterizate prin prezența vertebrelor amficelice și a osului angular liber.

HIPARION, (Hipparion), gen de cai fosili.

HIPERMORFOZĂ, (din hiper... și gr. morphe – formă), tip de dezvoltare filogenetică caracterizată prin dereglarea corelației dintre organism și mediul ambiant în urma hipertrofiei unor organe.

HIPEROODON, mamifere acvatice din genul cetacee, familia hiperodontide.

HIPOBOSCIDE, familie de insecte diptere.

HIPOFIZĂ, glandă cu secreție internă.

HIPOFTALMICTINE, subfamilie de pești din familia ciprinide.

HIPOLAIS, gen de păsări din familia silvide.

HIPOPOTAM, (Hippopotamidae), familie de animale mamifere paricopitate acvatice nerumegătoare.

HIPOTERMIE REVERSIBILĂ, scăderea temperaturii corporale sub cea normală, cu revenire ulterioară la normalitate.

HIRACOIDE, (Hiracoidae) ordin de mamifere

HIRUDINE, (Hirudinae), clasă de viermi inelați.

HIRUNDINIDE, (Hirundinidae), familie de paseriforme.

HISTERIDE, (Histeridae), familie de insecte coleoptere.

HISTOLOGIE, domeniu al biologiei de cercetări științifice fundamentale și aplicative privind țesuturile organice.

HISTRICIDE, familia de mamifere din ordinul rozătoare.

HISTRIO, gen de pești din familia antenariide.

HOATZIN, (Opisthocomus hoatzin), pasare din ordinul galiformelor; unicul reprezentant al familiei hoatzinilor.

HOITAR, (Neophron percnopterus), vultur european, pasăre răpitoare din familia accipitride.

HOLOCEFALI, (Holocephali), subclasă de pești cartilaginoși din ordinul himerelor.

HOLOTURII, (Holothurioides), clasă de animale nevertebrate marine din încrengătura echinodermelor.

HOLOTURIOIDE, familie de animale nevertebrate marine echinodermate.

HOMEOSTAZĂ, sistem de protecție al organismului ce asigură starea lichidă a sângelui în limitele vaselor sangvine, formarea rapidă a trombilor locali în zona de lezare a pereților vaselor sangvine și dizolvarea lor după restabilirea regiunii lezate.

HOMEOTERME, animale cu sânge cald.

HOMING, însușire a animalului de a reveni de la distanțe considerabile la habitat.

HOMINIDE, (Hominide), familie de animale primate.

HOMINIZARE, proces psihofiziologic de transformare a hominidelor superioare în Homo sapiens.

HOMO, gen de primate din familia hominidelor din specia Homo sapiens; Homo erectus, homo habilis, homo sapiens recens.

HOMOCROMIE, adaptarea culorii unui animal în scop de apărare la culorile mediului ambiant.

HOMOPTERE, (Homopterae), ordin de insecte.

HOMOZIGOT, organism hibrid cu un singur tip de gameți; Homozigoție.

HORMON DE CREȘTERE, Somatotropin, în forma sa umană, este un hormon peptidic care stimulează creșterea, reproducerea celulară și regenerarea celulară la oameni și alte animale. Prin urmare, este important în dezvoltarea umană.

HORMON MELANOCITOSTIMULANT, substanță secretată de hipofiză.

HORMON, (grec. ορμόνη, – horman, hormanus – a pune în mișcare, a trezi), substanță biochimică activă secretată de glandele endocrine sau de alte țesuturi, pentru a transmite anumite informații fiziologice de la un organ sau țesut la altul.

HORMONI SEXUALI, substanțe biologic active elaborate de glandele sexuale, suprarenale și placentă; reglează diferențierea sexuală, dezvoltarea caracterelor sexuale primare și secundare, reproducerea și comportamentul legat de reproducere, influențează metabolismul.

HUCO, gen de pești răpitori din familia salmonide.

HYNOBIIDE, una dintre cele mai vechi familii de amfibii caudate moderne.

I

IAC SĂLBATIC, (*Bos mutus*, *Bos grunniensis*), mamifer din familia bovide.

IBIS, (*Threskiornithinae*), denumire dată unor păsări din ordinul ciconiformelor, asemănătoare cu cocostârcul; Ibis sfânt (*Threskiornis aethiopicus*), Ibis crestă (*Eudocimus ruber*).

ICRE, celule sexuale feminine ale moluștelor, echinodermelor, peștilor, amfibiilor și unor altor specii de animale acvatice depuse în apă.

ICTERIDE, (*Icteridae*), familie de paseriforme cântătoare.

ICTIOPTERIGIA, (*Ichthyopterygia*), ordin de reptile marine dispărute.

ICTIORNIS, (*Ichthyornis*), gen de păsări marine dispărute.

ICTIOSTEGA, (*Ichthyostega*), amfibii străvechi, gen timpuriu de tetrapodomorfe.

IDIOADAPTARE, adaptare particulară a organismelor la un anumit mod de viață în condițiile date ale mediului extern.

IEPURE, (*Lepus*), gen de mamifere rozătoare din familia leporidelor; iepure tolai, iepure săritor, iepure polar, iepure de câmp.

IEPURI, (*Lagomorpha*), ordin de animale mamifere.

IERARHIE, la animale, sistem de relații dintre indivizi în comunitate bazat pe principiul dominanței.

ERBIVORE, (din lat. herba – iarbă și voro, are – a mânca), nume dat unor familii de mamifere care se hrănesc cu plante.

IERUNCĂ, (*Tetrastes bonasia*), găinușă de alun, pasăre din familia tetraonidelor; Ieruncă alpină.

IERUNCĂ, (*Tetrastes bonasia*), găinușă de alun, specie de păsări din familia phasianide.

IGUANIDE, (*Iguanidae*), familie de animale reptile.

IGUANODON, (*Iguanodon*), gen de reptile erbivore fosile din jurasic și cretacic din ordinul dinozaurienilor ornitopelvieni.

IHNEUMONIDE, (*Ichneumonidae*), familie de insecte din ordinul himenoptereleor.

IHTIO, prefix savant care ține de domeniul peștilor și pisciculturii.

IHTIOFAUNĂ, (din ihtio... și fauna), totalitatea peștilor dintr-un bazin de apă, (lac, râu, mare, ocean), dintr-o regiune geografică sau care au trăit într-o anumită perioadă a istoriei Pământului.

IHTIOFTIRIUS, (*Ichthyophthirius multifiliis*), animal protozoar din clasa infuzoriilor ciliate.

IHTIOLOGIE, (din ihtio... și ...logie), ramură a zoologiei care se ocupă cu studiul peștilor.

IHTIOZAUUR, (*Ichthyosaurus*), gen de reptile fosile marine.

IMIGRANT, animal care nu trăiește în zona geografică de unde provine.

IMPALA, (*Aepyceros melampus*), antilopă din familia bovide.

IMPARICOPITATE, (*Perissodactyla*), ordin de copitate erbivore nerumegătoare.

IMPRINTING, fixarea în memorie a caracterelor distinctive ale obiectelor, unor acte comportamentale înnăscute.

IMUNOGENETICĂ, domeniu de cercetări științifice fundamentale și aplicative medicale privind relațiile dintre sistemul imunitar și genetică.

INADAPTARE, apariția contradicțiilor interioare în organism ce se opun perfecționării de mai departe a adaptării.

INBREEDING, încrucișare între rude apropiate; tehnică utilizată în reproducerea selectivă.

INCISIVI, dinți relativ ascuțiți de pe partea anterioară a maxilarului mamiferelor.

INDICATORIDE, (Indicatoridae), familie de păsări din ordinul piciforme.

INDIVID, unitate indivizibilă a lumii vii.

INDRI, (Indri indri), gen de lemuri cu o singură specie din familia indriide.

INDRICOTERIU, (Indricotherium), gen de rinoceri lipsiți de coarne fosili, din epoca oligocenă.

INELAREA PĂȘĂRILOR, marcarea a păsărilor cu inele speciale în scopul cercetării migrării și altor laturi ale vieții lor.

INFAUNĂ, animale bentonice care se afundă în mâl sau se deplasează liber în straturile superioare ale acestuia.

INFUZORII, (Infusoria), ciliate, (Ciliata), clasă de protozoare.

INIMĂ, principalul organ al sistemului cardiovascular.

INOSTRANCEVIE, (Inostrancevia), gen de reptile de pradă fosile din grupul ternodonților din familia gorgonopside.

INSECTARIU, încăpere pentru întreținerea sau reproducerea insectelor.

INSECTE ANTOFILE, specii de insecte care se hrănesc cu produsul florilor.

INSECTE SOCIALE, insecte care formează familii sezoniere sau multianuale.

INSECTE, (Insecta), clasă de animale nevertebrate din încrengătura artropodelor.

INSEMINARE, proces ce asigură la animale întâlnirea gameților, ovulelor și spermatozoizilor; anticipează fecundația.

INSTINCT GREGAR, comportament care determină unele animale să trăiască în turme, câduri, stoluri, cete.

INSTINCT, (lat. instinctus – impuls, imbold), formă de comportament înnăscut apărută ca răspuns la un excitant intern sau extern, sistem de reacții de comportare înnăscute ale animalelor la schimbarea mediului intern și extern.

INSULELE LANGERHANS, structuri ale pancreasului vertebratelor răspunzătoare de sinteza hormonilor.

INTERSEXUALITATE, manifestare mixtă a semnelor sexuale feminine și masculine la indivizii unisexuați.

INTESTIN, parte componentă a tractului gastro-intestinal.

INTRAZONALITATE, fenomen ce ține de formarea diferitor soluri, comunități vegetale și grupări de animale.

INTRODUCȚIE, transferarea organismelor vii de către om în afara arealului istoric pentru aclimatizare.

INVAZIE, (lat. invasio, onis – năvălire), infectarea plantelor, animalelor și omului cu organisme parazite.

ISOPODE, (Isopoda), ordin de crustacee superioare din familia peracarida.

ISTIOFORIDE, (Istiophoridae), familie de pești marini din ordinul istiophoriformes.

IȘHAN, (Salmo ischchan), păstrăv de Sevan, pește endemic pentru lacul Sevan din familia salmonidelor.

IXODIDE, (Ixodidae), familie de insecte arahnide.

IZOLEUCINĂ, acid 2 amino 3 metilvalerianic.

IZOPODE, (Isopoda), ordin de animale crustacee. Vezi **Crustacee**.

Î

ÎMBĂTRÂNIRE, totalitatea schimbărilor de vârstă ale organismului ce duc la creșterea probabilității pieririi.

ÎNCRENGĂTURĂ, categorie taxonomică folosită în botanică și zoologie. Este superioară clasei și inferioară regnului.

ÎNGERUL DE MARE, (*Clione limacina*), fluture de mare, găsit de la suprafață la o adâncime mai mare de 500 m; face parte din familia heterobranchia.

ÎNOTĂTOARE, organ de deplasare la unele animale acvatice. Vezi **Membre**.

J

JACANIDE, familie de caradriiforme.

JAGUAR, (*Panthera onca*), mamifer carnivor din familia felide.

JDER, (*Martes*), gen de mamifere din familia mustelidelor.

K

KAGU, (*Rhynchotus jubatus*), pasăre din familia rinochetidelor, trăiește în pădurile tropicale umede din insula Noua Caledonie.

KAKAPO, (*Strigops habroptilus*), papagalul bufniță, pasăre din familia strigopoidea.

KALIMA, gen de fluturi de zi din familia nimfalide.

KALUGA, (*Huso dauricus*), specie dulcicolă din familia acipenseride.

KARAKURT, păianjen veninos din familie teridiide.

KIANG, (*Equus kiang*), mamifer erbivor din familia Equide.

KINKAJU, (*Potos flavus*), mamifer carnivor din familia procionide.

KINORHINCA, (Kinorhyncha), clasă de viermi marini din filul scaldifora.

KIWI, (*Apteryx australis*), ordin de păsări din familia Apterygiformes.

KOALA, (*Phascolarctos cinereus*), ursul cu pungă, mamifer marsupial erbivor arboreol endemic din Australia din familia Phascolarctide.

KOALA, (*Phascolarctos cinereus*), urs marsupial erbivor din familia Phascolarctide.

KRILL, (*Euphausiacea*), denumire comercială a unui grup de crustacee marine din familia eucarida.

L

LABAN, pește, reprezentant al familiei mugilide.

LACERTIDE, (*Lacertidae*, Lacertids), familie de reptile sguamate.

LACERTILIENI, (*Lacertilia*, Sauria), subordin de reptile din ordinul scvamatelor.

LACTAȚIE, formarea și acumularea laptelui în glandele mamare ale femelelor mamiferelor.

LACTOZĂ, dizaharid redus a cărui moleculă este formată din resturi de galactoză și glucoză.

LAGENORHYNCUS, gen de mamifere marine din familia delfinilor.

LAGERSTÄTTE, concentrare unică a organismelor fosile.

LAGOMORPHA, ordin de mamifere din familia leporide.

LAGOSTOMUS, gen de rozătoare mari din familia chinchilide.

LAGOTRIX, gen de primate din familia atelide.

LAGRIIDE, (*Lagriinae*), familie de insecte coleoptere.

LAMANTIN, (*Trichechus*), gen de mamifere acvatice, majoritatea copitate, din ordinul sirenienilor.

LAMĂ, (Lama), gen de mamifere paricopitate din familia cămilelor.

LAMPIRIDE, familie de gândaci din subordinul polifagilor.

LANGUSTĂ, (Palinurus), gen de crustacee superioare din ordinul decapodelor.

LANIIDE, familie de paseriforme cântătoare.

LANOLINĂ, ceară animală obținută la spălarea industrială a lânii de oaie cu solvenți organici.

LANTANOTIDE, (Lanthanotidae), familie de șopârle.

LANȚ TROFIC, interrelații dintre organisme prin care într-un ecosistem are loc transformarea energiei și substanțelor; grupe de indivizi legați prin intermediul hranei, consumatori, lanț nutritiv.

LAPȚI, sperma secretată de masculii peștilor cu fecundare externă.

LARIDE, familie de păsări din ordinul caradriiforme.

LARUS, gen de păsări din familia laride.

LARVĂ, stadiu individual de dezvoltare la multe nevertebrate și unele vertebrate la care rezervele de hrană din ou nu sunt suficiente pentru finalizarea dezvoltării embrionare.

LASIOCAMPIDE, familie de fluturi.

LATASTIA, gen de șopârle din familia lacertide.

LATICAUDA, gen de reptile din familia șerpilor marini.

LATIMERIA, (Latimeria chalumnae), pește reprezentant al clasei sarcoptregerii.

LĂCAR, denumire dată unor păsări din genul acrocephalus, familia silviidelor.

LĂCUSTA DE DEȘERT, (Schistocerca gargaria), insectă din familia catantopide ordinul ortopterelor.

LĂCUSTA MIGRATOARE, (Locusta migratoria), insecte din ordinul ortoptera.

LĂCUSTAR, (Pastor roseus), graur roz, pasăre călătoare din familia sturnidelor.

LĂCUSTĂ MAROCANĂ, (*Dociostaurus maroccanus*), specie de insecte din familia acridide.

LĂCUSTE, (*Acridoidea*), suprafamilie de insecte din ordinul ortopterelor.

LĂSTUN DE CASĂ, (*Delichon urbicum*), specie de păsări din familia hirundinide.

LĂSTUN DE MAL, (*Aloconota riparia*), specie din familia stafilinide.

LĂSTUNI, (*Apodidae*), familie de păsări insectivore din ordinul macrochirelor.

LĂTĂUȘ, (*Gammarus pulex*), crustaceu cu capul turtit lateral și încovoiat, trăiește în ape dulci.

LEBĂDĂ, (*Cygnus*), gen de păsări anzeriforme din familia anatidelor.

LECTINE, proteine ce pot recunoaște diferite glucide, să se lege reversibil și selectiv cu ele, generând agregarea sau aglutinarea lor.

LEGEA BELLMAGENDIE, legitatea răspândirii fibrelor motorii și senzitive în rădăcinile nervilor spinali.

LEGEA IREVERSIBILITĂȚII EVOLUȚIEI, legitate a dezvoltării istorice a lumii vii stabilită empiric.

LEGOGLOBINĂ, proteină de culoare roșie ce conține fier.

LEI DE MARE, denumire comună pentru 5 specii de mamifere marine din familia otariide.

LEMING, (din norv. Lemming), denumirea unui grup de mamifere rozătoare din familia muridelor.

LEMINGI, nume dat mai multor genuri de mamifere rozătoare asemănătoare cu hârciogul, cu coada scurtă și cu blana deasă, brună roșcată; Leming de stepă.

LEMONEMA, gen de pești din familia moride.

LEMUR, gen de mamifere primate semimaimuțe arboricole primitive din familia lemuridelor.

LEMURIENI, (Lemuroidea), prosimieni, subordin de primat.

LENEȘI, (Bradypodidae), familie de mamifere arboricole din ordinul edentatelor.

LEOPARD DE MARE, (Sigiliul leopard), mamifer din familia focide.

LEOPARD, (Panthera pardus), mamifer carnivor din familia feli-delor.

LEOPARDUL ZĂPEZILOR, (Panthera uncia), mamifer din familia felide.

LEPADOMORFA, subordin de crustacee.

LEPIDOCHELIS, gen de broaște-țestoase cu două specii.

LEPIDOPTERE, (Lepidoptera), fluturi, unul dintre cele mai mari ordine de insecte.

LEPIDOPTEROLOGIE, domeniu de cercetări științifice fundamentale și aplicative.

LEPISOSTEIDE, familie de pești ganoizi.

LEPORIDE, familie de mamifere din ordinul lagomorf.

LEPTOCARDII, clasă de animale cordate.

LEPTODACTILIDE, familie de amfibii fără de coadă.

LEPTOPTILOS, gen de păsări din familia ciconiide.

LEPTOSPIRA, gen de microorganisme aerobe din familia spirochetelor.

LEPTOSTRACA, ordin de crustacee superioare marine.

LEPUS, gen de mamifere din familia leporide.

LETRUS, gen de coleoptere din familia geogrupide.

LEU DE MARE STELLER, (Eumetopias jubatus), mamifer marin din familia otariide.

LEU DE MARE, nume dat câtorva specii de mamifere carnivore marine din familia focilor cu urechi.

LEU DE PEȘTERĂ, (*Panthera spelaeus*), mamifer carnivor fosil din familia felidelor.

LEU, (*Panthera leo*), mamifer carnivor din familia felidelor.

LEUCASPIUS, gen de pești de apă dulce din familia ciprinide.

LEUCISCUS, gen de pești osoși de apă dulce.

LEUCOCITE, celule albe ale sângelui verteberatelor.

LEVURI, specii de culturi de drojdii.

LIBELULE, ordin de insecte.

LICODON, gen de șerpi neveninoși din familia colubride.

LICURICI, (*Lampyridae*), denumire dată unor gândaci nocturni din familia lampiridelor.

LIGAMENTE, tije compacte sau plăci ce unesc elementele scheletului sau organe aparte la vertebrate și la om.

LIGAZE, clasă de fermenți ce catalizează reacțiile de adiție a diferitor molecule din contul energiei reacțiilor de hidroliză conjugată a nucleozidtrifosfaților.

LIGULĂ, gen de viermi platelminți din clasa cestodelor; formațiune membranoasă, situată între teacă și limbul frunzei, (la graminee și ciperacee).

LIGULIDE, familia de cestode din ordinul pseudofilide.

LILIECI VAMPIRI, (*Desmodontidae*), familie de chiroptere.

LILIECI, (*Vespertilioidei*), microchiroptere, subordin de chiroptere.

LIMACINA, gen de moluște lamelibrahiate marine.

LIMANTRIIDE, familie de fluturi.

LIMBĂ DE MARE, (*Solea lascaris*), pește marin din familia soleidelor.

LIMBĂ, (lat. lingua), organ muscular situat în cavitatea bucală la animalele vertebrate și la om, care contribuie la apucarea, mestecarea și înghițirea hranei, servește pentru determinarea însușirilor

calitative și gustative ale hranei. La unele animale servește și pentru producerea sunetelor, iar la om este o parte a aparatului de vorbire.

LIMENTIS, gen de fluturi de zi din familia nimfalide.

LIMEXILIDE, familie de coleoptere din subordinul polifagilor.

LIMNAEIDE, familie de moluște brahiopode sedentare .

LIMNEE, denumire dată reprezentanților câtorva genuri de gasteropode pulmonate din ordinul bazomatoforelor.

LIN, (Tinca tinca), pește de apă dulce din familia ciprinidelor.

LINGUATULIDA, clasă de nevertebrate parazite.

LINIE, organisme înrudite, cu un înalt grad homozigotic și care își transmit prin ereditate unele și aceleași caractere constante la un șir de generații; populație omogenă de plante de cultură, care se înmulțesc pe cale sexuală; se menține în mod selectiv la mai multe generații; linie genealogică, grup de animale provenite de la unul și același strămoș; linie de prăsilă, grup de animale omogene, urmași ai unui genitor comun cu o mare putere de transmitere a caracterelor; linie laterală, ansamblu de organe dermice specializate la ciclostomate, pești și unele amfibii.

LIPAN, (Thimallus), gen de pești de apă dulce din familia timalidelor.

LIPARIDE, familie de pești marini.

LIPITORI, (Hirudinea), clasă de viermi din încrengătura anelidelor.

LIRURUS, gen de păsări din familia tetraonide.

LISODELFIS, gen de cetacee din familia delfinide.

LISTROFOROIDE, suprafamilie de acariforme.

LIȘIȚĂ, (Fulica atra), pasăre acvatică din ordinul raliformelor.

LITA, gen de coleoptere din familia meloide.

LITOBIMORFA, ordin din clasa chilopoda.

LITOFAGA, gen de moluște din familia bivalve.

LITORINCUS, gen de reptile din familia colubride.

LITORINIDE, familie de moluște din familia gastropode.

LIXUS, gen de insecte din familia curcurlionide.

LIZĂ, descompunerea unor celule sub acțiunea factorilor fizici, biologici sau chimici.

LIZOGENIE, capacitatea celulei bacteriene, în care se află profagul, să lizeze cu formarea particulei fagale.

LOCOMOȚIE, deplasare activă a animalelor și omului în spațiu la distanțe ce depășesc dimensiunile corpului.

LOCUSTELA, gen de păsări insectivore de dimensiuni mici din ordinul paseriformelor.

LOFIUS, gen de pești din ordinul lofiiforme.

LOFOFORUS, gen de păsări din familia fasiianide.

LOPĂȚAR, (*Platalia leucorodia*), cosar, pasăre migratoare din ordinul ciconiiformelor.

LORICATE, (*Loricatae*), clasă de nevertebrate marine din încrengătura moluștelor.

LORICIFERA, clasă de animale marine microscopice.

LORISIDE, (*Lorisidae*), familie de animale primate strepsirrhine.

LOSTRITĂ, (*Hucho hucho*), pește răpitor dulcicol, din familia salmonide, din apele mari curgătoare de munte ale bazinului fluviului Dunărea.

LUCANIDE, familia de coleoptere din subordinul polifagilor.

LUFAR, (*Pomatomus saltatrix*), pește răpitor marin, unicul reprezentant al familiei pomatomidelor.

LUP DE MARE, (*Anarhichas*), gen de pești marini din ordinul perciformelor.

LUP DE PĂMÂNT, (*Proteles cristata*), mamifer răpitor din familia hyaenide.

LUPMARSUPIAL, (*Thylacinus cynocephalus*), unicul reprezentant contemporan al familiei tilacinide.

LUP, (*Canis lupus*), mamifer carnivor din familia canidelor.

LUPTA PENTRU EXISTENȚĂ, una dintre principalele noțiuni ale teoriei evoluției.

LUSCINIA, gen de păsări din familia muscicapide.

LUTJANIDE, familie de pești din ordinul perciforme.

LUTRA, gen de mamifere din familia mustelide.

LUTROPINĂ, hormon gonadotrop al vertebratelor elaborat de celulele adenohipofizei.

LYGOSOMA, gen de șopârle din familia scincide.

M

MABUIA, gen de șopârle din familia scincide.

MACAC, (*Macacus*), gen de maimuțe superioare din familia cercopitecidelor.

MACAIRODUS, gen de mamifere fosile dispărute.

MACOMA, (*Macoma*), gen de moluște bivalve din familia tellinide.

MACRIFAGI, celule tisulare ale sistemului imun înzestrare cu mobilitate exprimată și capabile de fagocitoză.

MACROPODIDE, familie de marsupiale din ordinul diprotodontia.

MACROPODUS, gen de pești din familia osfronemide.

MACROSCOLIDIDE, familie de mamifere din încrengătura macroscelede.

MACROURIDE, familie de pești din ordinul gadide.

MADOQUA, gen de mamifere din familia bovide.

MADUROMICETE, grup de actinomicete ce întrunește bacterii aérobe cu miceliu ramificat cu hife aeriene.

MAGOT, (*Macaca sylvanus*), maimuță din genul macac.

MAHAIROD, (*Machairodus*), gen de mamifere fosile din ordinul carnivorelor.

MAIMUȚĂ, nume dat mai multor specii de animale mamifere superior organizate din ordinul primatelor.

MAIMUȚE ANTROPOIDE, nume dat primatelor superioare din familiile hilobatide și ponjide, care aparțin suprafamiliei hominoidelor.

MAKAIRA, gen de pești din familia istioforide.

MALACOLOGIE, compartiment al zoologiei care studiază sistematica, filogeneza, zoogeografia, biologia și ecologia moluștelor.

MALACOSTRACA, clasă de animale crustacee superioare.

MALOFAGE, (*Mallophaga*), ordin de insecte parazite fără aripi, asemănătoare cu păduchii.

MALPOLON, gen de șerpi veninoși din familia psammophiine.

MAMIFERE, (*Mammalia*), clasă de animale vertebrate cu cea mai superioară organizație.

MAMUT, (*Mammuthusprimigenius*, *Elephasprimigenius*), mamifer dispărut, specie de elefant.

MANDIBULĂ, compartiment al aparatului maxilar al unor animale.

MANDRIL, (*Mandrillus sphinx*), gen de maimuțe primate cercopetice.

MANGUSTĂ EGIPTEANĂ, (*Herpestes ichneumon*), mamifer răpitor din familia viveridelor.

MANGUSTĂ, (*Herpestes*), gen de mamifere carnivore din familia viveridelor.

MANTIE, în biologie, cuta externă a pielii la moluște, unele crustacee care acoperă tot corpul sau o parte a acestuia.

MARABU, (*Leptoptilus*), gen de păsări din familia ciconiidelor, ordinul ciconiformelor.

MARAL, (*Cervus elaphus sibiricus*), subspecie a cerbului nobil din familia cervidelor.

MARMOTA, (*Marmota*), gen de mamifere rozătoare, terestre din familia sciuridelor.

MARSUPIALE, (*Marsupialia*), ordin de mamifere inferioare aplacentare.

MARTES, gen de mamifere din familia mustelide.

MASTODONT, (*Mastodon angustdeus*), gen de mamifere fosile din ordinul proboscidiienilor, asemănătoare cu elefantul.

MASTODONZAURI, gen de amfibii dispărute.

MATAMATA, (*Chelus fimbriata*), specie de broaște-țestoase de apă dulce din familia chelus.

MATURIZARE SEXUALĂ, perioadă în dezvoltarea individuală a animalelor și omului pe durata căreia organismul devine capabil să se reproducă sexuat, atingând maturitate sexuală; Maturizare sexuală, perioada pubertară.

MAXILARE, structuri dure la animale și om amplasate în regiunea cavității bucale și care servesc pentru apucare și mărunțirea hranei.

MAXILE, compartiment al aparatului maxilar la unele animale.

MAXILPEDE, membre pare la unele crustacee utilizate în procesele de captare și transportare a prăzii către cavitatea bucală.

MAZAMA, gen de mamifere din familia cervide.

MĂCĂLEANDRU, specie din familia turdide, ordinul paseriforme.

MĂDUVA OASELOR, țesut ce umple cavitățile oaselor la vertebrate.

MĂDUVA SPINĂRII, țesut din sistemul nervos central în coloana vertebrală la animalele vertebrate și la om.

MĂRĂCINAR, (*Saxicola*), gen de păsări din familia turdidelor.

MĂRGĂRITAR, perlă, boabă de formă sferică regulată sau neregulată, cu structura concentrică, constituită din carbonat de calciu,

care se formează în scoica unor moluște în jurul unui corp străin, (granulă de nisip ș.a.), pătruns în interiorul cochiliei.

MĂTĂȘAR, (*Bombycilla*), gen de păsări din ordinul paseriformelor.

MÂNCĂCIOS, gloton, jder mâncăcios, (*Gulo gulo*), animal carnivor din familia mustelidelor.

MECANORECEPTORI, structuri senzoriale la animale și la om.

MECOPTERA, (gr. meco – lung, -ptera – aripi), ordin de insecte endopterygota.

MEDIASTIN, partea de mijloc a cavității toracice la mamifere.

MEDIATORI, substanțe biologice active secretate de terminațiile nervoase.

MEDUZE, animale marine, (cu excepția câtorva specii de apă dulce) care reprezintă generația sexuată a celenteratelor.

MEFITIDE, familie de mamifere răpitoare.

MEGACARIOCITE, celule de dimensiuni mari ce se formează în măduva oaselor la mamifere și la om și din care dau naștere trombocitele.

MEGADERMATIDE, familie de lilieci.

MEGAFANĂ, (din greacă μέγας megas – mare și noua latină fauna – viața animală), grup ce include animale mari sau gigantice terestre.

MEGALOPIDE, familie de pești cu un singur gen megalops.

MEGALOPTERA, ordin de insecte neoptere din subclasa pterygota.

MEGAPODIIDE, familie de păsări din ordinul galiforme.

MEGATERIUM, gen de leneși gigantiști dispăruți.

MEIOFAUNĂ, specii de nevertebrate bentonice mici care trăiesc în mediul marin și în apa dulce.

MELANISM, la animale, pigmentație neagră excesivă a părului și a pielii.

MELANITA, gen de păsări din ordinul anseriforme.

MELANOCITE, celulele pigmentare la animale și om în care se sintetizează substanțele melanine.

MELANOFOR, cromatofor care conține melanină.

MELANOTROPINĂ, hormon peptidic al vertebratelor și omului.

MELATONINĂ, neurohormon al vertebratelor.

MELC DE LIVADĂ, melc de grădină, (*Helix pomatia*), animal nevertebrat din subclasa moluștelor pulmonate, clasa gasteropodelor.

MELC, parte a urechii interne la vertebratele terestre.

MELCI, (Gastropoda), clasă de moluște.

MELIFAGIDE, (Meliphagidae), familie de păsări din ordinul passeriformelor, de obicei, de mărimea merlei.

MELIGETES, gen de insecte coleoptere.

MELOIDE, (Meloidea), familie de insecte din ordinul coleoptelilor.

MELOLONTA, gen de coleoptere din familia melolontide.

MEMBRACIDE, familie de insecte cicade.

MEMBRANĂ BAZALĂ, structură acelulară la vertebrate și om la hotarul dintre stratul epitelial și țesutul conjunctiv.

MEMBRANĂ MIELINICĂ, membrană ce înconjoară axonii neuronilor.

MEMBRANĂ PLASMATICĂ, structură celulară ce delimitează și compartimentează conținutul celular.

MEMBRANĂ SEROASĂ, membrană ce tapetează cavitățile interne ale corpului animalelor și omului.

MEMBRANĂ VASCULARĂ, membrană pigmentară a ochiului din țesut conjunctiv, dislocată între epiteliul pigmentar al retinei și scleră.

MEMBRE, anexe ale corpului la animale și la om ce țin de locomoție; Membre inferioare, membre posterioare.

MEMORIE IMUNOLOGICĂ, capacitate a sistemului imun de a memora primul contact al organismului cu antigenul și de a reacționa la pătrunderea repetată a acestuia.

MENINGELE CEREBRALE, formațiuni din țesut conjunctiv care învelește encefalul și măduva spinării la vertebrate și om.

MENINGOCOC, (*Neisseria meningitidis*), bacterii aerobe gram- pozitive din genul *Neisseria*.

MENURA, gen de păsări din ordinul paseriformelor.

MERGUS, gen de păsări din familia anatide.

MERLAN, (*Merlangius merlangus*), specie de pești din familia osmeride.

MERLAN, specie de pești din familia gadide.

MERLĂ, (*Turdus merula*), pasăre cântătoare din familia turdidelor.

MERLUCCIIDE, familie de pești din ordinul gadiforme.

MERLUCIUL COMUN, (*Merluccius merluccius*), merluciu european, pește oceanic din familia merlucciide.

MERMITHIDA, ordin de nematode din ordinul Enoplea.

MEROSTOMATE, (*Merostomatae*), clasă de artropode marine din subîncrângătura cheliceratelor.

MESITORNITIDE, familie de păsări din ordinul mesitornitiforme.

MESOPLONDON, gen de balene dințate din familia zifide.

METABOLISM, totalitatea proceselor ce decurg în celulele vii privind disocierea, transformarea reciprocă și sinteza compușilor chimici.

METABOLISMUL HIDROSALIN, totalitatea proceselor de pătrundere, absorbție, repartizare și eliminare a apei și sărurilor în organismele animalelor și omului.

METACERCARIU, stadiu invaziv al larvelor unor specii de viermi plăți.

METAGENOMICA, domeniu de cercetări științifice fundamentale și aplicative privind organizarea structural-funcțională a comunităților microbiene.

METAGLOBINĂ, formă a hemoglobinei în care fierul hemului este oxidat până la trivalent.

METALOPROTEINE, proteine complexe care pentru manifestarea activității biologice au nevoie de ioni ai metalelor.

METAMERIE, divizarea corpului la unele grupe de animale într-un șir de segmente consecutive cu structură identică, dispuse de-a lungul axei longitudinale.

METATARS, parte din scheletul labei piciorului cuprinsă între tars și falange, formată din cinci oase dispuse radial.

METATERIENI, (Methateria), infraclasă de animale mamifere.

METATHERIA, infraclasă de mamifere.

METAZOARE, (Metazoa), animale pluricelulare.

METENCEFAL, compartiment al encefalului vertebratelor dislocat între puntea Varolio și măduva spinării.

MEZOGLEE, strat gelatinos situat între straturile celulare externe și interne ale corpului spongierilor și celenteratelor.

MEZONEFROS, rinichi primar la vertebrate.

MEZOSAPROB, organism care populează apele moderat poluate cu substanțe organice.

MEZOTELIU, strat de celule plate care tapetează suprafața pleurei, pericardului și alte membrane seroase.

MEZOTROFI, plante și animale cu cerințe moderate față de resursele mediului de viață care le asigură procesele de nutriție.

MEZOZAURI, ordin de reptile acvatice dispărute.

MICOBACTERII, (din. gr. mukes – ciupercă și bacterii), microorganisme aerobe, gram-pozitive din familia Mycobacteriaceae, grupul actinomicetelor.

MICROFAGI NEUTROFILE, una dintre formele leucocitelor granulare ale vertebratelor.

MICROHILIDE, familie de amfibii ecaudate.

MICROMESISTIUS, gen de pești din familia gadide.

MICROORGANISME BAROFIL, animale capabile să trăiască la presiuni mari.

MICROORGANISME BAROFIL, organisme care pot crește la presiuni înalte.

MICROORGANISME BAROFOBE, animale care trăiesc în medii de viață cu presiuni atmosferice scăzute.

MICROORGANISME CHEMOTROFE, microorganisme care obțin energia necesară pentru activitatea vitală din conținutul oxidării compușilor chimici.

MICROORGANISME IMOBILIZATE, microorganisme artificial fixate pe suprafața sau în interiorul unor sorbenți.

MICROORGANISME ORGANOTROFE, microorganisme care folosesc compușii organici în calitate de substrat pentru obținerea reducerii și a energiei.

MICROORGANISME, denumire generică a grupului de organisme de dimensiuni minuscule.

MICROPIL, unul sau mai multe orificii în membrana oului unui șir de animale prin care spermatozoidul pătrunde în ou.

MICROPTERUS, gen de pești osoși din familia centrarchide.

MICROTUS, gen de mamifere din ordinul rozătoarelor.

MICRURUS, gen de șerpi din familia elapide.

MICTOFIDE, familie de pești marini din ordinul mictofiforme.

MIDII, (*Mytilus*), gen de animale mitilide.

MIELOCITE, una dintre formele de celule ale țesutului hematopoietic din măduva roșie a oaselor.

MIERLĂ, (*Turdus merula*), reprezentant tipic al familiei turdide.

MIGRAȚIE, (lat. migratio – migrare, a schimba locul de trai), deplasare, strămutare, trecere; Migrația animalelor, migrația populației, migrația capitalului, migrațiile păsărilor.

MIHALȚ, (Lota lota), pește osos, răpitor, unicul reprezentant de apă dulce din familia gadidelor.

MIDII, familie de moluște bivalve.

MILIOBATIDE, familie de pești cartilaginoși.

MILVUS, gen de păsări din familia acipitride.

MIMETIZM, (din. gr. mimesis – imitație), asemănarea unor animale, lipsite de mijloace de apărare împotriva dușmanilor, cu alte animale înzestrate cu mijloace de apărare eficiente; caz particular al mimicii.

MIMIDE, familie de păsări din familia paseriforme.

MINERALOCORTICOIZI, hormon al vertebratelor din grupul corticosteroidilor.

MINIOPTERUS, gen de chiroptere din familia miniopteride.

MIOCARD, stratul mijlociu al peretelui inimii vertebratelor și omului.

MIODES, gen de mamifere din familia crecitate.

MIOFIBRILE, fibre subțiri ale fibrelor musculare striate, mușchiului cardiac.

MIOGLOBINĂ, hemoproteina mușchilor.

MIOTIS, gen de lilieci din familia vespertilionide.

MIOZINĂ, familie de proteine din sistemul contractil.

MIRACIDIU, primul stadiu larvar la viermii plăți.

MIRIAPODE, (Myriapoda), clasă de artropode traheate terestre.

MIRIDE, (Miridae), familie de ploșnițe, insecte din ordinul hemipterelor.

MIRMECOFAGIDE, (Myrmecophagidae), familie de mamifere din ordinul edentatelor.

MIRMECOFILIE, utilizarea de către furnici a particularităților alcătuirii plantelor pentru construirea ciuburilor.

MIRMECOHORIE, răspândirea de către furnici a semințelor plantelor.

MIRMECOLOGIE, domeniu de cercetări științifice fundamentale și aplicative entomologice privitor la furnici.

MIRMELEONTIDE, familia de insecte din familia neuroptera.

MIROUNGA, gen de mamifere marine din familia focide.

MISGURNUS, gen de pești dulcicoli din familia cobitide.

MISTREȚ, (*Sus scrofa*), porc sălbatic, mamifer paricopitat nerumegător din familia suideilor.

MIȘCARE, una din manifestările activității vitale a organismelor ce asigură o interacțiune activă cu mediul.

MITILIDE, (*Mytilidae*), familie de moluște bivalve din ordinul mytiloidea.

MIXINIDE, (*Myxinidae*), familie de agnate marine din clasa ciclostomatelor.

MIXOSPORIDII, (*Myxosporidia*), ordin de protozoare parazite din clasa cnidosporidiilor.

MIXOZOA, filum de protozoare.

MIZIDE, (*Mysidacea*), ordin de nevertebrate din subclasa crustaceelor superioare (malacostrace).

MNEMIOPSIS, (*Mnemiopsis leidyi*), specie de ctenofor tentaculat din familia bolinopside.

MOBULIDE, familie de pești cartilaginoși din ordinul milio-batiformes.

MOGERA, gen de mamifere din familia talpide.

MOLII, denumire generică a peste 40 familii de heminoptere inferioare.

MOLOSIDE, familie de mamifere din ordinul chiroptera.

MOLOTRUS, gen de păsări din familia icteride ordinul passeriforme.

MOLUȘCĂ, (Mollusca), încregătură de animale nevertebrate protostomiale.

MOLVA, gen de pești din familia lotide.

MOMOTIDE, familie de păsări din ordinul corciiforme.

MONAUL, monal, (Lophophorus impejanus), pasăre rară din familia fazanilor, ordinul galiformelor.

MONOCELULAR, organism unicelular.

MONOFAGI, animale care există din contul unui singur fel de hrană.

MONOGAMIE, reproducere comunitară exclusiv pe parcursul vieții între doi indivizi de o specie.

MONOGENEE, clasă de viermi plăți.

MONOGENIE, producere de către o femelă numai de descendenți masculi sau numai de descendenți femele.

MONOPLACOFORA, clasă de animale nevertebrate din încregătura moluștelor.

MONOTREMATA, (Monotremata), ordinul celor mai primitive mamifere contemporane.

MORFOLOGIA ANIMALELOR, domeniu de cercetări științifice fundamentale și aplicative privind structura animalelor.

MORMIRIDE, (Mormyridae), familie de pești din ordinul osteoglossiformelor.

MORMOLOC, larva amfibiilor ecaudate, dezvoltată din icre, care trăiește în mediu acvatic.

MORSĂ, (Odobenus rosmarus), mamifer marin din ordinul pini-pedelor.

MORULĂ, stadiu în dezvoltarea embrionului animalelor pluri-celulare.

MORUN, (*Huso huso*), specie de pește migrator din familia acipenseridelor.

MORUNAȘ, (*Vimba*), gen de pești din familia ciprinidelor.

MOSK, (*Moschus moschiferus*), mamifer paricopitat din familia moșidelor; substanță odorantă utilizată ca fixator în industria de parfumuri.

MOȘTENIREA CARACTERELOR DOBÂNDITE, concepție, conform căreia schimbările ce apar la organismele vii sub influența mediului, în urma exercitării sau neexercitării organelor, se transmit la urmași.

MOTACILIDE, familie de păsări cântătoare din ordinul paseriforme.

MOTILIN, hormon al vertebratelor sintetizat și secretat de celulele endocrine din duoden și intestinul subțire.

MREANĂ, (*Barbus barbus*), pește de râu din familia ciprinidelor.

MUCOASĂ, țesut care la om și animale tapetează suprafața internă a organelor digestive, respiratorii, sistemului urogenital, cavitățile anexe ale nasului, urechii medii, căilor excretorii ale glandelor.

MUCOPROTEINE, glicoproteine de origine animală cu un conținut înalt de glucide.

MUFLON, (*Ovis musimon*), mamifer rumegetor paricopitat sălbatic din familia bovideelor, subfamilia caprinelor.

MUGILIDE, familie de pești din ordinul mugiliforme.

MUGILIFORME, (*Mugiliformes*), ordin de pești osoși.

MUGURAR CU COADĂ LUNGĂ, (*Uragus sibiricus*), specie de pasăre din familia fungilide.

MUGURAR, (*Pyrrhula pyrrhula*), specie de pasăre din familia fungilide.

MULIDE, familie de pești marini din ordinul perciforme.

MUNTIACUS, gen de mamifere din familia cervide.

MURAENIDE, familie de pești din ordinul anguilliforme.

MURELET ANTIC, pasăre din familia alcide ordinul caradriiforme.

MURENE, murenide, (Murenidae), familie de pești.

MUREX, gen de moluște gasteropode.

MURICIDE, familie de moluște cefalopode.

MURIDE, (Muridae), familie de mamifere din ordinul rozătoarelor.

MURINA, gen de lilieci din familia vespertilionide.

MUS, gen de mamifere din familia muride.

MUSCA ȚETE, (Glossina), unicul gen din familia glosinide; poate transmite microorganisme parazitare ce produc boala somnului.

MUSCAR, denumire dată unor păsări migratoare insectivore, arboricole din familia muscicapidelor.

MUSCĂ, (lat. musca), denumire dată reprezentanților mai multor familii de insecte din ordinul dipterelelor; Musca verzei, musca cepei, musca sfeclei, musca de casă, musca de cal (*Hippobosca equina*), musca cireșelor (*Rhagoletis cerasi*), musca de făină (*Acarus siro*), musca verde (*Lucilia caesar*), musca de carne (*Sarcophaga carnaria*), muscă bețivă (*Drosophila funebris* sau *fenestrarum*).

MUSCICAPA, gen de paseriforme.

MUSCICAPIDE, familie de păsări din ordinul paseriforme.

MUSCIDE, familie de insecte din ordinul diptere.

MUSCULATURĂ SOMATICĂ, parte a sistemului muscular al cordatelor ce dirijează cu mișcările capului, trunchiului, membrelor, cozii precum și a ochilor, aparatului sublingval.

MUSCULATURĂ VISCERALĂ, musculatura organelor interne ale cordatelor.

MUSOFAGIDE, (Musophagidae), familie de păsări arboricole.

MUSTANG, cal domestic sălbătăcit din pădurile din America de Nord.

MUSTELIDE, (Mustilidae), familie de animale mamifere din ordinul carnivorelor.

MUȘCHI STRIAȚI, țesut contractil al animalelor vertebrate care formează musculatura scheletică, mușchii mimici, limba, o parte a pereților esofagului.

MUȘCHI, organe ale corpului animalelor și ale omului care au capacitatea de a se contracta.

MUTAGENEZĂ, (din lat. mutare – a schimba și geneză), proces de apariție a mutațiilor; Mutageneza spontană se produce pe cale naturală, fără intervenția omului. Mutageneza inducțională se produce pe cale artificială, schimbările ereditare fiind provocate de către om cu ajutorul mutagenilor externi sau interni.

MUTANT, organism la care este modificat, termenul se referă atât la genotip, cât și la fenotip.

MUTAȚIE, (lat. mutatio – schimbare), modificare bruscă a organismului (a unor părți aparte, caractere, însușiri), legată de schimbările chimice interne ale genelor sau transformările structurale ale cromozomilor și ale altor elemente intracelulare.

MUTILLIDE, familie de insecte himenoptere din suprafamilia vespoide.

MUXUN, specie de pește din familia salmonie.

MUZEE ZOOLOGICE, instituții științifice și de iluminare culturală în care sunt concentrate colecții de animale.

MYOSPALAX, (Myospalax), gen de rozătoare din familia spalacide.

N

NADĂ OTRĂVITĂ, momeală umedă sau uscată, servește pentru combaterea gândacului de bucătărie, șoarecilor, țigtarilor, buhei semănăturilor, viermilor sârmă, coropișniței și altor dăunători.

NADĂ, hrană folosită pentru ademenirea peștilor sau a altor animale.

NAGÂȚ DE STEPĂ, (*Vanellus gregarius*), pasăre din familia caradriide.

NAGÂȚ, (*Vanellus vanellus*), pasăre din familia caradriide.

NAIDĂ, (*Nais*), gen de viermi inelați din clasa oligochetelor.

NAJA, gen de șerpi din familia elapide.

NANDU, (*Rheiformes*), struți americani, ordin de păsări acarinate, alergătoare din supraordinul neognatelor.

NARCOMEDUSE, ordin de hidrozoare din filumul cnidariilor.

NARVAL, (*Monodon monoceros*), unica specie de mamifer marin cetaceu din genul cu același nume, familia delfinidelor.

NAS, partea inițială a căilor respiratorii la vertebratele terestre și om.

NASALIS, gen de mamifere din familie cercopitecidelor.

NASUA, gen de mamifere din familia musteloide.

NATURALIZARE, (din lat. *naturalis* – natural), ultima etapă a aclimatizării.

NAUPLIUS, larva planctonică la multe crustacee.

NAUTILOIDE, supraordin de moluște cefalopode.

NAUTILUS, unicul gen contemporan de moluște cefalopode din ordinul nautiloide.

NĂPÂRCĂ, (*Anguis fragilis*), șopârlă terestră, fără membre, din familia anguidelor.

NĂPÂRLIRE, schimbarea periodică a învelișului pielos extern și a formațiunilor la animale.

NECROFORI, (*Necrophorus*), gropari, gen de insecte silfide, din ordinul coleopterelelor, care se hrănesc cu cadavre.

NECTARINIIDE, (*Nectariniidae*), familie de păsări din ordinul paseriformelor.

NECTON, totalitatea animalelor pelagice ce plutesc activ, capabile să se opună curentului de apă și să parcurgă de sine stătător distanțe considerabile.

NEFRIDII, organe excretoare de origine ectodermală la nevertebrate.

NEFROCITE, celule excretoare la unele nevertebrate în care se depun produsele metabolice într-o formă greu solubilă.

NEFRON, unitatea structural funcțională de bază a rinichilor vertebratelor.

NEMATELMINȚI, (Nemathelminthes), încregătură de viermi inferiori; parazitează pe plante, animale, om, altele trăiesc solitar în apele dulci, marine, în sol.

NEMATODA, viermi cilindrici, încregătură de nevertebrate viermi nematelminti.

NEMATOMORFA, (Nematomorpha), clasă de viermi inferiori din încregătura nematelmintilor.

NEMERTINI, (Nemertini), încregătură de animale înrudite cu turbelarii.

NEOANTROP, (din neo... și gr. apthropos – om), om fosil de tip actual *Homo sapiens*.

NEOCORTEX, partea principală a scoarței cerebrale.

NEOMIS, gen de mamifere din familia soricide.

NEOPILINA, gen de moluște marine din clasa monoplacoforilor.

NEOTENIA, reținerea facultativă a dezvoltării individuale la unele specii cu dobândirea capacității de reproducere sexuată la stadiile ce anticipează starea adultă.

NEOTRAGUS, gen de antilope din familia bovide.

NEOVITALISM, vezi **Vitalism**.

NEOZOLOGIE, ramură a zoologiei care studiază animalele ce populează în prezent globul pământesc.

NEPIDAE, subordin de insecte din ordinul hemiptera.

NEPIDE, familie de căpușe insecte din ordinul hemiptera.

NEREIDE, (Polychaeta), familie de viermi inelați.

NERPĂ INELATĂ, (*Phoca hispida*), focă inelată, animal piniped din familia focidelor.

NERUMEGĂTOARE, (*Nonruminantia*), subordin de mamifere din ordinul paricopitelor.

NERV OLFATIV, pereche de nervi cranieni la vertebrate și om.

NERV SUBLINGUAL, a XII-a pereche de nervi cranieni; nerv motor.

NERV TRIGEMEN, a patra pereche de nervi cranieni.

NERV TRIGEMEN, a V-a pereche de nervi cranieni la vertebrate și om.

NERV VAG, a X-a pereche de nervi cranieni la vertebrate și om.

NERV, (lat. *nervus*), mănuși de fibre nervoase, (prelungire a neuronilor), care conduce excitațiile senzitive și cele motorii, unind astfel sistemul nervos central cu organele de simț, mușchii, viscerele ș. a.

NERVAȚIE, mod de dispunere a nervurilor în limbul frunzelor plantelor sau în aripile insectelor.

NESOKIA, gen de mamifere rozătoare din familia muride.

NESTOR, gen de papagali din familia psitacide.

NEUROFIZIOLOGIE, compartiment al fiziologiei ce studiază funcțiile sistemului nervos și organelor de simț, procesele de transmitere și formare a informației în țesutul nervos, mecanismele ce stau la baza comportamentului animalelor și omului.

NEUROGLIE, celule ale țesutului nervos cu rol de menținere a proceselor vitale ale neuronilor.

NEUROHORMONI, substanțe biologic active ale animalelor elaborate de celulele neurosecretorii ale țesutului nervos.

NEURON, celulă excitabilă, prelucrează și transmite informația, folosind semnalizarea electrică și chimică.

NEUROPEPTIDE, rețea nervoasă în substanța cenușie a creierului și măduvei spinării formată în principal din prelungirile neuronilor.

NEUROPTERA, insecte endopterigote din ordinul neuropterida.

NEUROREGLARE, proces de formare a tubului neural la embrionii animalelor cordate și omului; una dintre etapele esențiale ale ontogenezei.

NEUROSECRETIE, formarea și eliberarea de neurohormoni de către neuroni specializați.

NEURULAȚIE, proces de pliere la embrionii animalelor vertebrate.

NEURULĂ, stadiu de dezvoltare al embrionului.

NEUSTON, totalitate a organismelor de apă sărată sau dulce care populează pelicula de la suprafața apei, fixându-se de aceasta sau plutind sub sau deasupra acesteia.

NEVĂSTUICĂ, (*Mustela nivalis*), mamifer carnivor din familia mustelidelor.

NEVERTEBRATE, (Invertebrata), grup de animale caracterizate prin lipsa coloanei vertebrale.

NICROFORUS, gen de insecte coleoptere din familia silfide.

NICTALUS, gen de lilieci.

NILGAI, specie de mamifere cavicornе, membru al genului *Boselaphus*.

NILGAU, (*Boselaphus tragocamelus*), taur albastru, mamifer paricopitat, (antilopă) din familia bovideelor.

NIMFALIDE, (Nymphalidae), familie de fluturi de zi.

NIMFĂ, unul dintre stadiile de dezvoltare postembrionară a arthropodelor.

NISETRU, (*Acipenser güldenstäedti*), pește din familia acipenseridelor.

NITULIDE, familie de insecte coleoptere.

NIVEL TROFIC, totalitate de organisme reunite prin tipul de nutriție.

NOCARDIACEE, familie de bacterii din clasa actinobacteria.

NOCTILIONIDE, familie de mamifere chiroptere.

NOCTILUCA, gen de protiste heterotrofe marine din filumul dinoflagelata.

NOCTUIDE, (Noctuidae), cea mai mare familie de fluturi de noapte de lepidoptere.

NOMENCLATURĂ BINARĂ, nomenclatura binominală, principiu de notare a plantelor, animalelor și microorganismelor cu nume dublu, după gen și după specie.

NOOSFERĂ, termen folosit în știință pentru desemnarea unei noi etape în dezvoltarea biosferei, etapă care se datorează activității conștiente a societății umane.

NOPTAR, (Myotis), gen de chiroptere nocturne din familia vespertilionidelor.

NORADRENALINĂ, mediator al sistemului nervos simpatic din grupa catecolaminelor, hormon al substanței medulare a suprarenalelor.

NOSEMA, (Nosema apis), gen de protozoare parazitare intracelulare zygomycote.

NOSTOC, gen de cianobacterii din familia nostocacee.

NOTATIȚĂ, (Phalaropus), gen de păsări semiacvatice din ordinul caradriiformelor.

NOTODONTIDE, familie de fluturi de noapte din familia lepidoptera.

NOTORICTIDE, familie de mamifere marsupiale din ordinul notorictemorfia.

NOTOTENIIDE, familie de pești marini din ordinul perciformelor.

NOTOZAR, (Nothosaurus), subordin de reptile dispărute din ordinul Nothosauria.

NOVAC, (Aristichthys nobilis), crap cu cap mare bentopelagic dulcicol zooplanctonofag din familia ciprinidelor.

NUCAR, (*Nucifraga caryocatactes*), alunar, gaiță de munte, pasăre din familia corvidelor, ordinul passeriformelor.

NUCLEAZE, fermenți din clasa hidrolazelor care participă la scindarea legăturilor internucleotidice în moleculele acizilor nucleici.

NUCLEE BAZALE, concentrare de substanță cenușie în stratul de substanță albă al emisferelor cerebrale la vertebrate.

NUCLEOCAPSIDĂ, genom viral încapsulat într-o membrană proteică.

NUCLEU CELULAR, organit obligatoriu la unele organisme monocelulare și la toate pluricelulare unde se păstrează informația genetică.

NUMBAT, (*Myrmecobius fasciatus*), singurul marsupial din familia mirmecobiide ordinul dasyuromorphia, care este activ toată ziua, în permanență în căutare de termite.

NUMENIUS, gen de păsări din familia scopolacide.

NUMIDIDE, familie de păsări din ordinul passeriformele.

NUMULIȚI, organisme monocelulare fosile din ordinul foraminiferelor.

NURCĂ, numele a două specii de animale din familia mustelide: nurca europeană (*Mustela lutreola*) și nurca americană (*Neovison vison*).

NUTRIE, (*Myocastor coypus*), mamifer acvatic din ordinul rozătoarelor, unicul reprezentant al familiei miocastoride.

NUTRIȚIA ANIMALELOR, activitate zootehnică prin care se asigură valorificarea optimă a furajelor în produse animaliere.

O

OAIA DOMESTICĂ, (*Ovis aries*), animal rumegetor din familia cavicornelor, subfamilia ovideelor; Oaia albastră himalaiană (*Pseudois nayaur*), oaia de zăpadă (*Ovis nivicola*).

OBLEȚ MARE, (*Chalcalburnus*), gen de pești din familia ciprinidelor.

OBLEȚ, (*Alburnus alburnus*), sorean, albișoară, pește de apă dulce din familia ciprinidelor.

OCEANARIU, zooparc marin destinat pentru demonstrarea vieții în condiții marine.

OCELOT, (*Leopardus pardalis*), mamifer din familia felide.

OCHI COMPUS, ochi cu fațete la unele animale.

OCHI FASETAȚI, organ vizual pereche la crustacee, insecte și alte nevertebrate formate din omatidii.

OCHIUL BOULUI, (*Troglodytes troglodytes*), pânțăruș și pitulice, specie paseriformă din familia trogloditide.

OCHOTONA, gen de mamifere de talie mică din familia ocotontide.

OCTOCORALIA, subclasă de polipi coraliери.

OCTODON, gen de mamifere din familia octodontide.

OCTODONTIDE, familie de mamifere rozătoare.

OCTOPODA, ordin de moluște cefalopode.

ODONATA, (Odonata), libelule, ordin de insecte răpitoare pterigote.

ODONTOPTERIGIFORME, ordin de păsări fosile.

OFIDIIDE, familie de pești marini din ordinul ofidiiforme.

OFIOMORUS, gen de șopârle din familia scincide.

OFISOPS, gen de șopârle adevărate.

OFIURIDE, (Ophiuroidea), clasă de nevertebrate din încrengătura echinodermelor.

OGCOCEFALIDE, familie de pești bentonici.

OKAPI, (*Okapia johnstoni*), mamifer paricopitat din familia girafidelor.

OLFACTIE, capacitate a animalelor și omului de a recepționa diferite acțiuni ale mediului ambiant cu ajutorul organelor olfactive

și de a transforma semnalele primite în forma corespunzătoare de sensibilitate.

OLIGOCHETE, clasă de viermi inelari.

OLIGODON, gen de șerpi neveninoși din familia colubride.

OLIGOFAGI, animale care folosesc o varietate redusă de nutrețuri.

OLIGOHETE, (Oligochaeta), clasă de viermi din încrengătura anelidelor.

OLIGOMERIZAREA ORGANELOR, micșorarea numărului de organe omoloage în procesul evoluției animalelor.

OM DE NEANDERTHAL, specie a omului arhaic din genul Homo.

OMAR, (Homarus), homar, racdemare, gen de crustacee marine din ordinul decapodelor, asemănătoare la exterior cu racul de râu.

OMATIDIE, unitatea structurală și funcțională a ochiului fasetar al artropodelor.

OMIDA PĂROASĂ A MOLIDULUI, fluture din familia limantriide.

OMIDĂ, stadiul de larvă al oricărei specii de insecte ce aparține ordinului Lepidoptera.

OMOLOGIE, în biologie, asemănarea morfologică a organelor sau părților de organe, care se dezvoltă din germeni identici și cu aceeași origine.

OMOPLAT, os plat pereche a centurii scapulare la pești și unele vertebrate terestre.

ONAGRU, (Equus hemionus), mamifer din familia cailor.

ONCOGENE, grupă de gene, mutațiile cărora sunt responsabile de procesele de dezvoltare a tumorilor.

ONCOGENEZĂ, proces de apariție și dezvoltare a tumorilor maligne.

ONCOLITE, formațiuni sferice, de obicei calcaroase, deseori cu structură stratificată formate ca urmare a activității procariotelor, în principal a cianobacteriilor.

ONCOPROTEINE, proteine codificate de oncogene și care contribuie la transformarea celulelor normale în tumorale sau oncogene.

ONCOSFERĂ, larvă microscopică a majorității viermilor cilindrici, paraziți ai intestinului, mai rar a altor organe ale animalelor și omului.

ONDATRĂ, (*Ondatra zidethica*), bizam, guzgan de mosc, mamifer rozător semiacvatic din subfamilia microtinelor.

ONICOFORA, (*Onychophora*), încrângătură de nevertebrate marine.

ONTOGENEZĂ, dezvoltare individuală a organismelor, totalitatea transformărilor consecutive morfologice, fiziologice și biochimice suportate de acesta din momentul conceperii până la sfârșitul vieții.

OOCIST, stadiu în ciclul vital al sporozoarelor parazite care provoacă boli grave la animale și om.

OOCITE, celulă sexuală la femela animalelor.

OOGAMIE, tip de proces sexual la animalele pluricelulare, unele ciuperci, multe plante inferioare și superioare în care în timpul fecundării se unesc gameți ce se deosebesc considerabil după dimensiuni, formă și comportament.

OOGENEZĂ, totalitate a proceselor consecutive de dezvoltare a celulei sexuale feminine.

OOLIȚI, formațiuni dure dislocate în organele de echilibru la unele nevertebrate și la toate vertebratele.

OOLOGIE, domeniu de cercetări științifice fundamentale și aplicative în ornitologie privind ouăle.

OPALINATEE, clasă de protiste parazitare nepatogene din filumul heteroconta.

OPHIDIA, grup de reptile din ordinul squamata.

OPIILIOACARINA, ordin de căpușe din familia opilioacaride.

OPILIONES, ordin de arahnide din familia dromopode.

OPISTOBRANCHIA, subclasă de moluște gastropode.

OPOSUM, (*Didelphis*), gen de mamifere marsupiale din familia didelfidelor.

OPOSUMUL APEI, (*Chironectes minimus*), mamifer din familia didelfide.

OPSONINE, grupă de proteine din plasma sângelui și din lichidele tisulare ale animalelor și omului.

ORANGUTAN, (*Pongo pygmaeus*), maimuță antropoidă din familia gongidelor.

ORBETE, (*Spalax*), țâncul pământului, gen de rozătoare subterane din familia spalacidelor.

ORCĂ, (*Orcinus orca*), mamifer marin din familia delfinilor.

ORDIN, categorie sistematică a animalelor, intermediară între familii și clase.

OREOLEUCISCUS, gen de pești din familia ciprinide.

ORGANE AUDITIVE, compartimentul periferic al sistemului auditiv cu funcție de recepționare a sunetelor.

ORGANE COPULATIVE, organe la animale care servesc masculilor pentru introducerea spermei în corpul femeii, iar la femele pentru recepționarea acesteia.

ORGANE DE ECHILIBRU, recepționează schimbarea poziției corpului în spațiu precum și acțiunea asupra organismului a accelerației și schimbării forțelor de gravitație.

ORGANE DE SIMȚ, organe înalt specializate care recepționează acțiunea asupra organismului a diferitor excitanți.

ORGANE ELECTRICE, formațiuni pereche la pești capabile să genereze descărcări electrice.

ORGANE GUSTATIVE, compartimentul periferic al analizatorului gustativ cu funcție de recepționare a gustului.

ORGANE LUMINISCENTE, organe specializate ale animalelor capabile de bioluminescență.

ORGANE NEUROHEMALE, formațiuni din acumulări de terminațiile excrescențelor celulelor neurosecretoare ce contactează cu capilarele.

ORGANE OLFACTIVE, receptori ai animalelor și omului ce recepționează excitațiile mecanice, termice și dureroase, asigură recepționarea mirosului substanțelor odorante.

ORGANE RESPIRATORII, structuri specializate ale animalelor și omului care asigură schimbul de gaze cu mediul extern.

ORGANE SENZORIALE, organe specializate care recepționează acțiunile exercitate asupra organismului de diferiți excitanți; partea periferică a sistemului senzorial.

ORGANE SEXUALE, organe care asigură înmulțirea sexuală a omului.

ORGANE TIMPANALE, organe de auz la insecte alcătuite din membrană timpanică de care se fixează din interior un sector al traheii.

ORGANELE DE VĂZ, organe ale animalelor și ale omului ce asigură recepționarea excitațiilor luminoase.

ORGANISM TERMOFIL, ființe vii adaptate la temperaturi ridicate.

ORGANISM TERMOFOB, ființe vii care nu sunt adaptate la temperaturi ridicate.

ORGANISM CAMPESTRU, animale adaptate la modul de viață caracteristic câmpului.

ORGANISM GINANDROMORF, individ care are atât caracteristici masculine, cât și feminine.

ORGANISM MEGATERM, animale adaptate la temperaturi ridicate.

ORGANISM MEZOFIL, organisme ce se dezvoltă la temperaturi medii.

ORGANISM MEZOHALIN, animale de apă salmastră cu concentrație moderată.

ORGANISM MEZOTERM, organism adaptat la regiunile cu temperatură medie.

ORGANISM OLIGOHALIN, organisme care tolerează doar o gamă moderată de salinități în sol sau în apă.

ORGANISM OLIGOSAPROB, ființă vie care populează bazinele acvatiche curate sau slab poluate cu substanțe organice cu un conținut ridicat de oxigen dizolvat.

ORGANISM OLIGOTERM, ființe vii adaptate la temperaturi medii.

ORGANISM PETRICOL, animal sau plantă care trăiește pe fundurile pietroase ale apelor.

ORGANISME BIPOLARE, organisme care populează în același timp regiunile temperate nordice și sudice (în special mările și oceanele), lipsind la tropice. Majoritatea bipolarilor au o proveniență nordică.

ORGANISME INDICATOARE, organisme folosite în bioindicație.

ORGANUL AUDITIV, aparat specializat în recepționarea sunetelor.

ORGANUL CORTI, partea receptoare a sistemului auditiv la mamifere.

ORGANUL JACOBSON, segmentul periferic al organelor olfactive la vertebratele terestre.

ORIBATEI, (Oribatei), grupă de acarieni din subordnul sarcoptiformelor.

ORIBATIDA, ordin de acarieni formatori de sol.

ORIOLE, familie de paseriforme.

ORNITO, prefix savant cu sensul de pasăre.

ORNITOFANĂ, avifaună, totalitatea păsărilor, care populează un anumit teritoriu ori se întâlnesc într-o perioadă istorică a Pământului.

ORNITOLOGIE, domeniu de cercetări științifice fundamentale și aplicative în zoologie privind diversitatea speciilor de păsări,

alcătuirea externă și internă în relație cu mediul ambiant, particularitățile activității vitale, evoluția și importanța practică.

ORNITOPODE, dinozauri cu picioare de pasăre.

ORNITORINC, (*Ornithorhynchus anatinus*), mamifer primitiv semiacvatic din ordinul monotrematelor.

ORTONECTIDE, încregătură de animale pluricelulare cu o poziție sistematică nederminată.

ORTOPTERA, ordin de insecte cu metamorfoză incompletă.

ORTOTOMUS, gen de păsări din ordinul passeriforme.

ORYCTES, gen de coleoptere din familia dinastide.

ORYX, gen de mamifere din familia cavicornilor.

ORYX, gen de mamifere erbivore din familia cavicorne.

OS, elementul de bază al scheletului animalelor vertebrate și omului, organ de sprijin, de protecție, factor antitoxic, depou al sărurilor minerale ș.a.

OSCINES, cel mai bogat în specii subordin de passeriforme.

OSMERIDE, (*Osmeridae*), familie de pești osoși, din ordinul salmonidelor.

OSMOREGLARE, totalitate a proceselor fizico-chimice ce asigură concentrația relativ constantă a substanțelor osmotice active în lichidele mediului intern al organismului la animalele pluricelulare și la om.

OSTEICTIES, clasă de vertebrate, grupul cel mai numeros de pești actuali.

OSTEOLOGIE, compartiment al anatomiei ce studiază scheletul osos al animalelor vertebrate și omului în ansamblu, a unor oase aparte precum și a țesutului osos; Osteoblaste, osteon, osteocite, osteoclaste.

OSTRACODA, clasă de artropode și subclasă de animale nevertebrate din clasă crustaceelor.

OSTREIDE, familie de moluște bivalve.

OTARIIDE, familie de mamifere din ordinul pinipede.

OTIDIDE, familie de păsări din ordinul otidiforme.

OTIORINCUS, gen de coleoptere din familia curculionide.

OU, (lat. ovum), ovul fecundat, din care se dezvoltă un individ nou.

OVARE, glande sexuale feminine cu secreție mixtă.

OVIDUCT, duct pentru conducerea ovulelor mature din ovar.

OVIPARITATE, mod de înmulțire la animale pe calea depunerii de ouă.

OVIPOZITOR, organ sexual extern pentru depunerea ouălor.

OVISM, sistem de concepții a unui șir de biologi din sec. XVII–XVIII care considerau că în celula sexuală feminină sub formă microscopică se conține organismul adult, iar dezvoltarea acestuia se reduce la mărirea dimensiunilor.

OVOVIVIPARITATE, tip de reproducere la care ouăle fecundate se dezvoltă în oviductul femelei.

OVUL, celulă sexuală feminină din care după fecundare se dezvoltă un nou organism.

OVULAȚIE, ieșirea ovulelor mature din ovar în cavitatea corpului la mamifere și om.

OVULIPARITATE, la unele animale femela depune ouă nefertilizate (ovule), care urmează a fi fertilizate.

OXIBELIS, gen de șerpi din familia colubride.

OXIHEMOGLOBINĂ, compus instabil format în procesul respirației prin combinarea oxigenului cu hemoglobina.

OXIRUNCIDE, familie de păsări din ordinul paseriformelor.

OXITOCINĂ, neurohormon peptidic al multor vertebrate.

P

PAGON, totalitate a organismelor din grosul gheții ce acoperă suprafața bazinelor acvatice.

PAGURIDAE, familie de decapode.

PAJURĂ, (*Aquila chrysaetos*), iepurar, acvilă de munte, aparține genului *Aquila* și familiei *Accipitridae*.

PALEARCTICA, regiune biogeografică evidențiată tradițional la raionarea lumii animale a uscatului.

PALEOANTROP, denumirea oamenilor de Neanderthal.

PALEOCORTEX, partea filogenetică, cea mai veche a scoarței cerebrale a encefalului vertebratelor și omului.

PALEONTOLOGIA BACTERIANĂ, direcție în cercetările paleontologice care studiază microorganismele de dimensiuni sub 1 μ până la 200 μ .

PALEOTERII, familie de imparicopitate dispărute.

PALEZOOLOGIE, domeniu de cercetări științifice fundamentale și aplicative în zoopaleontologie, ramură a paleontologiei.

PALINURUS, gen de crustacee superioare din ordinul decapodelor.

PALOLO, (*Palola viridis*), denumire comună a unor specii de polichete marine din familia eunicide.

PALP, organe senzoriale la unele specii de crustacee și artropode.

PALPIGRADI, cel mai primitiv ordin de arahnide contemporane.

PANCREAS, organ cu secreție exocrină și endocrină la vertebrate; participă la digestie și la reglarea metabolismului lipidic, proteic și glucidic.

PANDA MARE, (*Ailuropoda melanoleuca*), mamifer din familia urside.

PANDA ROȘU, mamifer carnivor din familia ailuride.

PANTOPODA, clasă de păiangeni marini.

PAPAGALI, (Psittaciformes), ordin de păsări.

PAPILIONIDE, familie de fluturi.

PAPILOM VIRUSURI, familie de ADN-virusuri; include cca 110 specii de virusuri ale papilomei omului și peste 25 ale animalelor.

PAPIO, gen de maimuțe antropoide din familia cercopithecide.

PARADISAEIDE, familie de păsări din ordinul passeriforme.

PARADOXORNITIDE, familie de păsări cântătoare din ordinul passeriforme.

PARADOXURUS, gen de mamifere din familia viveride.

PARAGANGLIONI, glande endocrine ale vertebratelor ce produc în principal catecolamine.

PARAMECIUM, gen de infuzorii ciliate din ordinul peniculidae.

PARAMIXOVIRUSURI, familie de ARN-virusuri.

PARANTROP, (Paranthropus), gen de maimuțe antropoide fosile din grupul australopitecilor.

PARAPITHECUS, (Parapithecus), gen de maimuțe fosile.

PARAPODII, excrescențe musculoase ale corpului la viermii poli-cheți dislocate perechi pe fiecare segment al corpului, folosite, în principal, în calitate de organe locomotorii.

PARATIRINĂ, hormon peptidic ce reglează metabolismul ionilor de calciu și de fosfați la animale și la om.

PARAZITISM, formă de simbioză cu caracter antagonist al relațiilor între coparteneri, când unul îl folosește pe celălalt în calitate de adăpost și/sau sursă de hrană, iar relațiile cu mediul exterior este mediată de gazdă.

PARC NAȚIONAL, teritoriu bine delimitat prin lege, unde se respectă anumite reguli impuse cu scopul de a proteja mediul natural, (fauna, flora și cadrul natural) de activitățile omului.

PARCUL „ARCTICA RUSĂ”, teritoriu național din Rusia, din regiunea Arhanghelsk.

PARCUL DINOZAURILOR, parc național din Canada.

PARCURI ZOOLOGICE, instituții de iluminare științifică în care sunt întreținute în captivitate și semicaptivitate animale sălbatice cu scopul demonstrării, studierii și reproducerii.

PAREIASAURIA, ordin de reptile primitive din familia pareiasauride.

PARENCHIMULĂ, larvă pelagică bistratificată la spongieri și cnidarii.

PARICOPITATE, (*Artiodactyla*), ordin de mamifere.

PARIDE, familie de păsări din paseriforme.

PARTENOGENEZĂ, una dintre formele înmulțirii sexuate la care celulele sexuale feminine se dezvoltă fără fecundație.

PARTENOSPECIE, populație de organisme alcătuită doar din femele ce se reproduc partenogenetic, fără participarea masculilor.

PASERIFORME, (*Passeriformes*), ordin de păsări.

PASTERIZARE, prelucrarea termică controlată a produselor destinată pentru nimicirea bacteriilor și altor microorganisme.

PATAGIU, membrană care unește membrele anterioare, posterioare și coada chiropterelor.

PATĂ OARBĂ, locul de ieșire a nervului vizual din retină; este dislocat la fundul ochiului, mai jos de para galbenă.

PATELIDE, familie de moluște gastropode.

PATOGENITATE, capacitatea microorganismului patogen de a declanșa un proces infecțios la stăpân.

PATA GALBENĂ, regiunea cu cea mai mare acuitate vizuală din retina ochiului.

PAUROPODA, clasă de animale artropode.

PAVIAN CU MANTIE, (*Babuina hamadryas*), specie de maimuță.

PAVO, gen de păsări din familia fasanide, ordinul galiiforme.

PĂDUCHE, denumire dată mai multor insecte, care sunt paraziți externi ai omului, animalelor sau plantelor.

PĂDUCI DE CARTE, (*Liposcelis divinatorius*), insectă din ordinul psocotera.

PĂIANJENI, (*Aranel*), ordin de animale din clasa arahnidelor.

PĂLĂMIDĂ DE BALTĂ, (*Pungitius platygaster*), pește din familia gasterosteidelor.

PĂLĂMIDĂ, (*Sarda sarda*), pește marin migrator din familia scombridelor.

PĂR, derivați cornoși filiformi ale pielii mamiferelor.

PĂSĂRI ÎNOTĂTOARE, păsări care își petrec viața mai mult pe apă. Acolo se hrănesc, se odihnesc și își cresc puii.

PĂSĂRI LIRĂ, (*Menuridae*), familie de paseriforme.

PĂSĂRI ALERGĂTOARE, acarinate, păsări lipsite de carenă.

PĂSĂRI DE VÂNAT, păsări sălbatice care servesc ca obiect de vânatoare. Prezintă interes pentru carne, pene, puf ș.a.

PĂSĂRI RĂPITOARE DIURNE, specii de paseriforme din ordinul falconiforme și accipitriforme, care vânează ziua.

PĂSĂRI RĂPITOARE NOCTURNE, specii de paseriforme din ordinul strigiforme, care vânează noaptea.

PĂSĂRI RĂPITOARE, păsări diurne din ordinul falconiforme și accipitriforme sau păsările nocturne din ordinul strigiforme.

PĂSĂRI ȘOARECI, (*Coliiformes*), ordin de păsări.

PĂSĂRI, (*Aves*), cea mai bogată în specii clasă de vertebrate terestre bipede.

PĂSĂRILE PARADISULUI, (*Paradiseidae*), familie de paseriforme.

PĂSTRAV, denumire dată unor pești din familia salmonidelor.

PĂSTRUGĂ, (*Acipenser ateliatuș*), pește marin migrator din familia acipenseridelor.

PĂUN, (Pavo), gen de păsări poligame din familia fazanidelor, ordinul galiformelor.

PÂRȘI, (Gliridae), gliride, familie de rozătoare din ordinul sciuro-morphe.

PÂRȘUL CENUȘIU, mamifer, unica specie din genul glis, familia gliride.

PEDIPALPI, a doua pereche de membre bucale articulate ale che-licherilor.

PEDOFAUNĂ, totalitatea micro-, mezo- și macroorganismelor din stratul fertil de sol.

PEDOGENEZĂ, metodă de reproducere specifică unor nevertebrate.

PEGASIDE, familie de pești marini din ordinul gasterosteiformes.

PEISMECHERI, celule specializate la animale capabile să regenereze și să mențină oscilațiile ce se transmit prin căile conducătoare și antrenează alte celule în ritmurile biologice.

PELECANIFORME, (Pelecaniformes), ordin de păsări pelecanide.

PELED, specie de pești teleosteeni din familia salmonide.

PELICAN, (Pelecanus), unicul gen din familia pelecanide.

PELICOZAURI, ordin de reptile arhaice.

PELOBATES, gen de amfibii acaudate.

PELOMEDUSIDE, familie de broaște-țestoase.

PENE, derivați cornoși ai epidermei pielii păsărilor ce formează penajul.

PENETRABILITATE, în genetică, frecvența manifestării alelei unei anumite gene la diferiți indivizi din grupe înrudite de organisme.

PENNATULARIA, ordin de corali coloniali.

PEPSINĂ, ferment din clasa hidrolazelor; endopeptidază ce catalizează scindarea proteinele în peptide.

PEPTIDAZE, fermenți proteolitici ce desprind resturile de aminoacizi terminali de la moleculele de proteine și peptide.

PEPTIDE, substanțe organice ce conțin resturi de aminoacizi uniți prin legătură amidică C(O)–NH.

PEPTIDOGLICANI, polimeri de sprijin din peretele celular al bacteriilor.

PERAMELIDE, (Peramelidae), familie de mamifere marsupiale.

PERCARINA OBIȘNUITĂ, (*Percarina demidoffii*), specie de pești din familia percide.

PERCIFORME, (Perciformes), ordin de pești osoși percomorphi sau acanthopteri.

PERICARD, membrană din țesut conjunctiv care învelește inima la unele nevertebrate și la toate vertebratele.

PERICITE, celule cu excrescențe ale țesutului conjunctiv dislocate la periferia pereților vaselor sangvine de calibru diferit.

PERIFITON, colonii de organisme de apă dulce de pe părțile scufundate în apă ale corăbiilor, construcțiilor hidrotehnice.

PERIOFTALMIDE, familie de pești din ordinul perciforme.

PERIOST, membrană vasculo-conjunctivă care învelește la periferie un os.

PERISODACTILA, ordin de mamifere placentare.

PERISTALTICA, contractări ritmice ale pereților organelor cave ale animalelor și omului care se propagă sub formă de unde.

PERITONEU, membrană seroasă la vertebrate care tapetează din interior pereții cavității abdominale.

PERUȘ, (*Melopsittacus undulatus*), specie de papagali din ordinul psitaciforme.

PESCĂRUȘI, (Lariformes), lariforme, ordin de păsări din familia laride.

PEȘTE CATADROM, pești care trăiesc în apele dulci, dar coboară în mare pentru reproducere.

PEȘTI, cea mai numeroasă grupă de animale vertebrate acvatice din încrengătura cordatelor.

PETAURUS, gen de marsupiale petauride.

PICIDE, familie de păsări din ordinul piciforme.

PICIFORME, ordin de păsări arboricole din ordinul picodynastornithe.

PICIOR, organ de sprijin și locomoție la unele animale.

PICIORONG, (*Himantopus himantopus*); reprezentant al familiei de păsări recurvirostride.

PICNONOTIDE, bulbuli, familie de paseriforme.

PICNOZĂ, modificare a nucleului celular, caracterizată prin condensarea cromatinei, care formează o masă omogenă.

PIELE, învelișul corpului la vertebrate, sistem structural neomogen și polifuncțional.

PIERIDE, (*Pieridae*), fluturi de zi din familia papilionoide, din ordinul lepidoptere.

PIGATHRIX, maimuțe, gen de animale primate din familia cercopithecide.

PIGMENTI VIZUALI, proteine membranare din fotoreceptorii ochilor animalelor și omului sensibile la lumină.

PIGMENTII ORGANISMELOR, compuși colorați din componența țesuturilor organismului.

PIGOPODIDE, familie de șopârle.

PIGOSTIL, osul coxal la păsări format din 46 vertebre ale regiunii codale a coloanei vertebrale.

PILIDIE, larvă a unor animale cu corpul plat din familia Nemertea.

PINGUINI, (*Spheniscidae*), supraordin de mamifere păsări acvatice care nu zboară și trăiesc exclusiv în emisfera sudică.

PINPEDE, (*Pinnipedia*), ordin de mamifere arctoid.

PINNA, (Pinna rudis), gen de moluște bivalve din familia pinnide.

PINTENE, formațiune cornoasă de pe membrele unor animale.

PIPINE, subfamilie de amfibieni din ordinul acaudatelor.

PIPISTRELUS, gen de lilieci din familia vespertilionide.

PIPOTĂ, stomacul la păsări.

PIPRIDE, familie de paseriforme.

PIRALOIDEE, suprafamilie de fluturi.

PIRGILAUDA, gen de păsări mici din familia passeride.

PIRIDOXINĂ, una dintre formele vitaminei hidrosolubile B6; a fost separată pentru prima dată în 1938 din drojdii și ficat.

PIROPLASMIDA, ordin de protozoare parazite din clasa Haematozoa.

PIROSOMIDA, ordin de tunicate marine coloniale.

PISICĂ, (Felis catus), animal carnivor din genul felidelor.

PISODES, gen de coleoptere din familia curculionide.

PITECANTROP, (Pithecanthropus), reprezentant al lui *Homo erectus*.

PITHECIA, gen de primate cu nas lat din familia piteciide.

PITIDE, familie de coleoptere din subordinul polifage.

PITIDE, familie de păsări din ordinul paseriforme.

PITIUM, gen de ciuperci microscopice din filumul oomicete.

PITONI, (Pythoninae), subfamilie de șerpi.

PITONINE, subfamilie de șerpi din familia boide.

PITULICE, (Phylloscopus), gen de silvide insectivore de talie mică din ordinul phylloscopide.

PITIGOI, (Paridae), familie de paseriforme arboricole insectivore.

PLACA LATERALĂ, formațiune pereche formată în procesul dezvoltării embrionare la toate cordatele.

PLACENTARE, mamifere superioare, infraclasă de animale vertebrate.

PLACENTĂ, organ responsabil de schimbul de substanțe dintre organismul mamei și embrion la unele nevertebrate și multe cordate.

PLACODE, primordiile unor organe de simț și părți de ganglioni depuse sub formă de îngroșări ale epiteliului ectodermal la vertebrate și unele nevertebrate.

PLACODERMI, pești primitivi.

PLACODONTIA, subordin de reptile marine dispărute.

PLACOOZA, încrengătură de animale pluricelulare.

PLANORBIDE, familie de moluște gasteropode pulmonare de apă dulce.

PLANULĂ, larvă pelagică bistratificată a cnidriilor.

PLASMA SÂNGELUI, componentele sangvine.

PLASMAGENE, gene ale organitelor celulare.

PLASMALEMA, vezi **Membrană plasmatică**.

PLASMIDE, molecule inelare, mai rar liniare, de ADN, ce pot exista stabil în celulele multor microorganisme și să se replice independent de ADN-ul cromozomial.

PLASMIDIUM, gen de protozoare parazitare intracelulare.

PLASMOLIZĂ, proces de separare a protoplastului de peretele celular.

PLASTRON, în biologie, scut abdominal al carapacei broaștelor-țeptoase.

PLATELMINTES, încrengătură de animale nevertebrate.

PLATELMINȚI, (Plathelminthes), viermi plăți, filum de nevertebrate.

PLATEOZAURI, gen de dinozauri din grupul prozavropodelor.

PLATISTERNIDE, (Platysternidae), familie de reptile.

PLĂMÂNI, organe ale respirației aeriene la unii pești de apă dulce, vertebratele terestre și om.

PLĂTICĂ, (*Abramis brama*), specie de pește din familia Cyprinide.

PLECOPTERA, ordin de insecte zburătoare aeriene primitive întâlnite în preajma apelor din familia Exopterygota.

PLECOTUS, gen de lilieci din familia vespertilionide.

PLEOAPE, cute pieloase în jurul ochilor vertebratelor și omului.

PLEROCERCOID, larva unor specii de viermi panglică.

PLESIOSAURIA, subordin de reptile marine dispărute.

PLETODONTIDE, (*Plethodontidae*), familie de amfibii cu coadă.

PLEURĂ, membrana seroasă ce acoperă plămânii și pereții cavității toracice la reptile, păsări, mamifere și om.

PLEURONECTIFORME, (*Pleuronectiformes*), ordin de pești osoși.

PLEVUȘCĂ, (*Leucaspis delineatus*), fufă, pește dulcicol pelagic de cârd, de talie mică din familia ciprinidelor.

PLEX NERVOS, structură anatomică a părții periferice a sistemului nervos.

PLEXUL MEISSNER, rețea de ramuri nervoase și ganglioni din stratul submucos al pereților intestinului vertebratelor.

PLEZIANTROP, (*Plesianthropus*), reprezentant al omului primitiv.

PLIOPITECUS, gen de maimuțe antropoide dintr-o familie dispărută.

PLIOSAUROIDE, suprafamilie de reptile marine dispărute din subordinul plesiosauria.

PLOCEIDE, familie de păsări din ordinul passeriforme.

PLOIER DE MUNTE, (*Charadrius morinellus*), reprezentant al familiei charadriide.

PLOȘNIȚĂ, (*Corispermum*), gen de insecte chenopodiacee.

PLOȘNIȚE, (Heteroptera), ordin de insecte heteroptere.

PLUTEUS, larvă ce înoată liber a aricilor de mare și ofiurilor.

PODICIPEDIFORME, (Podicipediformes), ordin de păsări înotătoare ce include o singură familie podicipedide.

POECILIIDE, familie de pești din ordinul ciprinodontiforme.

POGONOFORA, încregătură de animale nevertebrate marine fixate de substrat.

POLACHIUS, gen de pești din familia gadide.

POLENIZATOR, insecte, păsări și alte animale, care contribuie la polenizarea plantelor.

POLIANDRIE, formă a relațiilor sexuale la animale, la care o femelă pe durata sezonului de reproducere se împerechează cu mai mulți masculi.

POLICHETA, (Polychaeta), clasă de viermi inelați.

POLICISTINE, încregătură și clasă de protiste marine unicelulare sau coloniale.

POLIDOTA, ordin de mamifere.

POLIEMBRIONIE, dezvoltarea câtorva embrioni dintr-un zigot sau dintr-o sămânță.

POLIFAGI, animale ce folosesc hrană vegetală și animală, ordin de gândaci.

POLIGAMIE, relații sexuale între mai multe persoane sau animale: poliandrie, poliginie, căsătorie de grup.

POLIGENE, tip de gene responsabile de existența variabilității genotipice cantitative și care interacționează, de regulă, după tipul polimeriei cumulative la care fiecare dintre genele participante exercită partea sa de acțiune asupra caracterului.

POLIGINIE, la animale, formă a relațiilor sexuale la care pe durata sezonului de reproducere masculul se împerechează cu mai multe femele; în societatea umană, formă a poligamiei.

POLINEMIDE, familie de pești din ordinul perciforme.

POLIODONTIDE, familie de pești de apă dulce din ordinul acipenseriforme.

POLIOMAVIRIDE, familie de ADN-virusuri sferice ale omului și animalelor.

POLIPI, indivizi ai generației asexuate la nevertebrate de tipul cnidariilor.

POLIPLACOFORA, (Polyplacophora), chitoni, clasă de moluște primitive din familia amfineura.

POLISAPROBI, organisme care populează apele sărace în oxigen sau lipsite de oxigen, dar bogate în substanțe organice, dioxid de carbon, metan, hidrogen sulfurat, iar în mâl, sulfură de fier.

POLISOMIE, prezența în setul de cromozomi a celulei diploide a cromozomilor omologi suplimentari.

POLISPERMIE, pătrunderea la fecundație în citoplasma ovulului a câtorva spermatozoizi.

POLITENIE, formarea în nucleul unui șir de celule somatice a unor diptere, protozoare, mamifere și plante a cromozomilor gigantici polifilamentari.

POLIXENIDA, ordin de nevertebrate din clasa diplopoda.

POMACANTIDE, familie de pești din ordinul perciforme.

POMADASIS, gen de pești din familia hemulide.

POMPILIDE, familie de viespi din suprafamilia vespoide.

PONGIDE, suprafamilie de maimuțe hominoide, anterior evidențiată ca familie de primat.

PONTĂ, depunerea ouălor și icrelor.

POPÂNDĂU, (Cittellus), gen de animale rozătoare din familia sciuride.

POPULAȚIE, în biologie, totalitate a indivizilor unei specii care au același fond genetic și ocupă un anumit teritoriu.

PORC CU NEGI, (*Phacochoerus aethiopicus*), mamifer din familia suide.

PORCUȘOR, (*Gobio gobio*), pește mic de apă dulce din ordinul cypriniforme, familia cyprinide.

PORIFERE, (Porifera), spongieri, filum de animale nevertebrate.

PORUMBEL, (*Columba livia*), pasăre din familia columbride.

PORZANA, gen de păsări din familia ralide ordinul gruiforme.

POTAMOGALINE, subfamilie de mamifere din familia tenrecide.

POTÂRNICHE, (*Perdix perdix*), pasăre sedentară din familia fazianidelor ordinul galiformelor.

POTOROINE, familie de marsupiale din ordinul diprotodontia.

POTOROUS, gen de mamifere marsupiale din familia potoroide.

POXVIRIDE, familie de ADN-virusuri caracteristice vertebratelor și insectelor.

PREFORMISM, învățătură despre prezența în celulele sexuale ale organismului a structurilor materiale ce predetermină dezvoltarea embrionului și a caracterelor organismului ce se dezvoltă din acesta.

PREPELIȚĂ, (*Coturnix coturnix*), pitpalac, pasăre migratoare din ordinul galliforme.

PRESBITIS, gen de maimuțe din familia cercopitecoide.

PRESURI, (*Emberiza*), familie de passeriforme.

PRIAPULIDA, clasă de viermi din încrengătura scalidofora.

PRIGORII, (*Meropidae*), meropide, familie de păsări coraciiforme, ordinul coraciiforme.

PRIMATE, (*Primates*), ordin de mamifere placentare din care face parte și omul.

PRIMATOLOGIE, domeniu de cercetări științifice fundamentale și aplicative în zoologie privind primatele.

PRINCIPII ECOLOGICE, forme și metode de activitate umană, menite să mențină echilibrul natural al dezvoltării florei și faunei.

PRIONI, agenți proteici lipsiți de genom sub formă de ADN sau ARN.

PRISTIDE, unica familie de pești din ordinul pristiforme.

PRISTIOFORIDE, familie de pești din ordinul pristioforiforme.

PRIVIGHETORI, (*Luscinia*), gen de turdide migratoare insectivore din familia muscicapidelor.

PROACTINOMICES, grup de bacterii gram-pozitive care formează miceliu doar la stadiile timpurii de dezvoltare.

PROBIOTICE, microorganisme vii care oferă efecte benefice în momentul în care sunt consumate prin alimentație, având un efect de îmbunătățire a unor simptome digestive și de refacere a florei intestinale benefice pentru organism.

PROBOSCIDIENI, (*Proboscidea*), ordin de mamifere din familia Elephantide.

PROCAPRA, gen de mamifere gazele asiatice, din familia bovide.

PROCARIOTE, organisme a căror celule, spre deosebire de eucariote, nu au nucleu delimitat de membrană.

PROCELARIIDE, familie de păsări din ordinul procelariiforme.

PROCELARIIFORME, ordin de păsări ce duc exclusiv un mod de viață marin.

PROCERCOID, larva unor viermi panglică.

PROCES RESTRICTIV MODIFICATOR, proces răspândit pe larg, folosit de bacterii pentru protecția de pătrunderea ADN-lui străin.

PROCES SEXUAL, reproducere sexuată a animalelor, la care participă cele două celule sexuale, ovulul și spermatozoidul.

PROCIONIDE, (*Procyonidae*), familie de mamifere răpitoare plantigrade sau semiplantigrade.

PROCLORALE, ordin de bacterii gram-negative fotosintetizatoare autotrofe.

PROCOLOFONIA, ordin de vertebrate terestre dispărute, asemănătoare reptilelor.

PROCTOGRUPOIDE, suprafamilie de himenoptere parazite.

PROCYON, gen de mamifere răpitoare din familia procionide.

PROFAG, genom al bacteriofagului conținut în celula bacteriană în stare inactivă și ce se moștenește stabil într-un șir de generații.

PROFERMENȚI, proenzime, zimogene, catalizatori naturali.

PROGENITURĂ, grup de animale tinere aflate sub tutela părinților sau a indivizilor ce-i substituie.

PROLIFERARE, la animale și la om, formarea de noi celule prin mitoză.

PROMISCUITATE, în biologie, formă a relațiilor sexuale la animale.

PRONEFROS, organ excretor la embrionii peștilor și amfibiilor.

PRONUCLEU, fiecare din cele două nuclee haploide din ovul după pătrunderea spermatozoidului.

PROPITECUS, gen de semimaimuțe din familia indride.

PROPLIOPITECUS, (*Propliopithecus*), gen de maimuțe antropoide din familia dispărută propliopitecide.

PROPRIORECEPTORI, mecanoreceptori ai aparatului locomotor al animalelor vertebrate, mușchilor scheletici, tendoanelor, fasciilor articulațiilor ș.a. Reacționează la contractare și încordare sau relaxare și întinderea mușchilor.

PROSAUROPODA, grup de reptile dispărute.

PROSOBRANCHIA, subclasă de moluște gastropode.

PROSOPIUM, gen de pești de apă dulce din familia coregonide.

PROSTAGLANDINE, substanțe biologic active din grupul eicosanoidelor prezente la majoritatea animalelor și la om.

PROSTATĂ, glandă impară tubularal-veolară a sistemului reproductiv masculin la mamifere.

PROTEIDE, familie de amfibii caudate.

PROTEINKINAZE, grup de fermenți din clasa transferazelor.

PROTEOGLICANI, componenți glucidoproteici ai țesuturilor animale în care catenele polizaharidice sunt legate covalent cu proteina ce ocupă în moleculă poziția centrală.

PROTEOMICA, direcție științifică al cărei obiect de studiu este totalitatea proteinelor din organismele vii, modificările acestora și particularitățile structural funcționale.

PROTISTOLOGIE, domeniu de cercetări științifice fundamentale și aplicative al biologiei care studiază protistele.

PROTONEFRIDII, organe excretorii și osmoreglatoare la viermii plăți, viermii inelari și larve.

PROTOPTERUS, gen de pești din familia protopteride.

PROTOSTOMIA, animale pluricelulare cu mezodermă telobastică și orificiu bucal ce se dezvoltă din blastopor sau dintr-o parte a acestuia.

PROTOZOARE, grup de protiste; organisme unicelulare eucariote cu tip de nutriție heterotrof.

PROTOZOLOGIE, domeniu de cercetări științifice fundamentale și aplicative al zoologiei care studiază protozoarele.

PROTROMBINĂ, glicoproteină din sânge; component important din sistemul de coagulare a sângelui.

PROTURA, ordinul hexapodurilor, insecte foarte mici, care se află în sol.

PROVITAMINE, vezi **Vitamine**.

PROZENCEFAL, compartiment al encefalului la vertebrate.

PROZENCHIM, denumire învechită a unui grup de țesuturi vegetale alcătuite din celule alungite, ascuțite la capete.

PROZIMIENI, (Prosimiae), grup de primate cordate semimaimuțe, care include toate strepsirrinele vii și dispărute.

PRUNDAȘ DE NĂMOL, (*Limicola falcinellus*), pasăre migratoare limicolă de talie mică din familia scolopacide.

PRUNDĂRAȘI, (*Charadriide*), gen de păsări caradriide acvatice migratoare de talie mică.

PRUNELIDE, brumărițe, familie de păsări din ordinul passeriforme.

PSALTERIUM, foiosul, al treilea compartiment al stomacului la rumegătoare.

PSELAFIDE, familie de gândaci din familia staphylinidae.

PSEUDECHIS, gen de șerpi veninoși din familia hydrophiide.

PSEUDOMONADACEE, familie de bacterii gram-negative.

PSEUDOPOD, excrescențe protoplasmatic temporare la organisme unicelulare și la unele animale pluricelulare.

PSEUDOSUCHIA, subordin de reptilii dispărute din ordinul tecodonți.

PSEUDOTOLITHUS, gen de pești din familia sciaenide.

PSICHIDE, familie de lepidoptere.

PSICODIDE, (*Psychodidae*), familie de diptere din suprafamilia tipuloide.

PSITACIDE, familie de papagali adevărați din subfamiliile psittacinae și arinae.

PSITACOSAURUS, gen de reptile dispărute.

PSITIRUS, gen de albine parazitare, apropiate de genul *bombus*.

PSITTACIFORME, ordin de păsări papagali din familia Psittacopasserae.

PSOFIIDE, familie de păsări din ordinul gruiforme.

PTERANODON, gen de reptile dispărute din ordinul pterozaurilor.

PTERIGOTE, (*Pterygota*), subclasă de insecte aripate.

PTERILIU, sector al pielii păsărilor acoperită cu pene de contur, alternând cu sectoare fără pene.

PTEROBRANCHIATE, (Pterobranchia), clasă de semicordate.

PTEROCLES, gen de păsări din familia pteroclidae.

PTERODACTILI, (Pterosauria), subordin de reptile dispărute din ordinul pterozaurilor.

PTEROFILUM, gen de pești din familia cicide.

PTEROFORIDE, familie de lepidoptere.

PTEROIS, gen de pești din familia scorpaenide.

PTEROPODA, ordin de gastropode.

PTEROPODIDE, familie de lilieci.

PTEROPUS, gen de chiroptere.

PTEROZAURIA, ordin de reptile zburătoare dispărute.

PTILIIDE, familie de coleoptere din subordinul polifaga.

PTILONORINCHIDE, familie de paseriforme.

PTILONORINCIDE, păsări grădinar, familie de păsări cântătoare din ordinul paseriforme.

PTINIDE, familie de gândaci din subordinul polifagilor.

PUDU, gen de mamifere din familia cervide.

PUIET, pești mici în prima lor perioadă de viață, destinați repopulării bazilelor acvatice.

PUF, la păsări, pene cu ax scurt și barbe lungi și moale, neunite între ele.

PUI NIDICOLI, pui de pasăre, care după eclozare sunt slab dezvoltăți, golași sau acoperiți cu puf rar, orbi, neputincioși și rămân mult timp în cuib.

PUI NIDIFUGI, pui de pasăre care ies din ou bine dezvoltăți, au ochii deschiși și corpul acoperit cu puf.

PULPĂ DENTARĂ, țesut moale care conține nervi, arteriole și vase limfatice, situat în interiorul dintelui, fiind acoperit de dentină și de smalt.

PULS, dilatare periodică a pereților arterelor determinată de contracția inimii.

PUMĂ, (*Felis concolor*), mamifer carnivor din familia felide.

PUNTEA VALORIO, compartiment al encefalului la mamifere.

PUNTIUS, gen de pești din familia ciprinide.

PUPĂ, stadiu în dezvoltarea individuală a insectelor cu metamorfoză completă.

PUPĂZĂ, (*Upupa epops*), unica specie de păsări din familia upupide.

PUPILIDE, familie de moluște gastropode pulmonare.

PURICI, (*Siphonaptera*), insecte mici, fără aripi, din ordinul siphonaptera.

Q

QUAGGA, subspecie de cai dispărută.

QUETZAL, pasăre din familia trogonide.

R

RABDOM, bețișor auditiv, totalitatea lor constituie o structură fotosensibilă a celulelor vizuale în omatidiile ochilor fasetate la artropode.

RABDOVIRIDE, familie de ARN-virusuri.

RAC DE RÂU, (*Astacus astacus*), crustacee din clasa malacostraca, ordinul decapoda.

RACI, nume dat mai multor genuri de crustacee superioare acvatice din ordinul decapodelor.

RADIOLARII, grupă mixtă de protiste marine planctonice printre care acantarii, policistine și feodarii.

RADULĂ, placă chitinică ce poartă dinți la moluște.

RAFICERUS, gen de mamifere din familia cavicorne.

RAFIDE, familie de păsări nezburătoare dispărute.

RAGIONIDE, (Rhagionidae), familie de insecte diptere din suprafamilia tipuloide.

RAIONARE FAUNISTICĂ, împărțirea suprafeței pământului sau a unor teritorii și acvatorii în regiuni ce se deosebesc după componența și gradul de endemism al faunei.

RAJIDE, (Rajidae), familie de pești cartilaginoși din ordinul rajiforme.

RALIFORME, (Ralliformes), ordin de păsări de baltă, de luncă și parțial acvatice.

RALLIDAE, cea mai bogată în specii familie de păsări gruiforme.

RAMAPITECUS, (Ramapithecus), gen dispărut de maimuțe antropoide din subfamilia orangutanilor.

RAMFOTECĂ, husa carnoasă ce acoperă ciocul la păsări.

RAMPHASTIDE, familie de păsări tucan din ordinul piciforme.

RAMPHORINCHIDA, subordin de reptile zburătoare dispărute din ordinul pterozaurilor.

RANIDE, familie de broaște acaudate din ordinul Anura.

RANODON, gen de broaște caudate din familia hinobiide.

RAPANA, gen de moluște marine gastropode.

RASĂ, grupă de organisme, cu proprietăți morfofiziologice și ecologice asemănătoare și populează o anumită regiune a arealului speciei sau subspeciei din care fac parte.

RASE OMENEȘTI, mari grupări de oameni, constituite în procesul evoluției.

RATON, (*Procyon lotor*) enot, urs spălător, mamifer omnivor din familia procyonide.

RATTUS, gen de rozătoare din familia muride.

RAȚĂ, denumire dată câtorva genuri de păsări din ordinul anzeriformelor.

RĂDAȘCĂ, (*Lucanus cervus*), insectă din familia lucanidelor, unul dintre cei mai mari gândaci din fauna RM.

RĂMĂȘIȚE FOSILE DE ORGANISME, rămășițe și urme ale activității vitale a organismelor din trecutul geologic.

RĂPITORISM, în biologie, forma de relații reciproce dintre organisme la care unele le devorează pe celelalte.

RĂSPĂR, (*Acerina schraetser*), pește de apă dulce din familia percidelor.

RÂMĂ, (*Lumbricina*), denumire generică dată mai multor specii de viermi anelizi din clasa oligochetelor. În RM este răspândită specia *Lumbricus terrestris*.

RÂNDUNELE, (*Nirimdiniclae*), familie de păsări migratoare din ordinul paseriformelor.

RÂS, (*Felis lunx*), mamifer carnivor din familia felidelor.

RECEPTORI, grup de proteine cu ajutorul cărora celulele și organismul în ansamblu recepționează acțiunea excitanților interni și externi.

RECHIN, (ordinul *Selachimorpha*), nume dat mai multor pești marini, de obicei răpitori, din subclasa elasmobranchienilor, clasa chondrichthyes.

RECT, segment al intestinului care se termină cu anusul, prin care sunt eliminate excremențele.

RECURVIROSTRA, gen de păsări din familia recurvirostride.

REDIE, a doua generație partenogenică la trematodele ce parazitează într-o gazdă intermediară.

REDUCĂTORI, organisme ce se hrănesc cu substanțe organice moarte, supunând-o mineralizării, descompunere până la substanțe anorganice simple, folosite de organismele autotrofe producători.

REDUVIIDE, familie de insecte prădătoare de ambuscadă terestre hemiptere.

REFLEXE, (din lat. reflexus, literal, îndreptare înapoi), reacții de răspuns ale organismului la excitațiile induse de excitanți externi sau interni; Reflexe condiționate, reflexe necondiționate.

REGALECIDE, familie de pești din ordinul lampriforme.

REGENERARE, proces de restabilire de către organism a organelor și țesuturilor pierdute.

REGLARE NERVOASĂ, influența coordinantă a sistemului nervos asupra celulei, țesuturilor și organelor care aduce activitatea lor în corespundere cu necesitățile organismului și schimbările din mediul ambiant.

REGN, (din lat. regnum, i, domnie, conducere), categorie sistematică de organisme vegetale sau animale. După gradul lor evolutiv, organismele sunt clasificate în grupe mai evoluat sau mai primitive, mai vechi sau mai noi, mai mari sau mai mici. Se deosebesc regn vegetal și regn animal cu următoarele unități sistematice: secția, filumul, încrângătura, clasa, ordinul, familia, genul, specia ș.a.m.d.

REGULIDE, familie de paseriforme de talie mică.

REMIPEDIA, clasă de crustacee artropode oarbe.

REMIZ, gen de păsări din ordinul paseriforme.

REN, (Rangifer tarandus), mamifer din familia cervide, unica specie din genul rangifer.

REOFILI, animale adaptate la viața în ape curgătoare, râuri, râulețe, apele puțin adânci cu flux-reflux sau în torent permanent.

REPRESOR, proteină reglatoare sintetizată în celulele bacteriilor pentru anihilarea transcripției genelor structurale ale operonului.

REPREZENTARE, imagine intuitivă a unor obiecte sau fenomene, care apar în conștiința omului fără a fi percepute direct. La baza reprezentării se află experiența anterioară a omului, senzațiile și percepțiile sale din trecut. În funcție de analizatorul cu ajutorul căruia se efectuează, se împart în: vizuale, auditive, motorii, tactile, olfactive ș.a.

REPTILE, (Reptilia), clasă de vertebrate terestre.

RETINĂ, membrana internă fotosensibilă care tapetează fundul ochiului.

RICKETSIACEE, familie de bacterii patogene, paraziți obligați intracelulari ai artropodelor și ai animalelor homeoterme.

RINCHITES, gen de coleoptere din familia atelabide.

RINCOCEFALI, (Rynchocephalia), subclasă de reptile primitive din ordinul scuamate.

RINCOPS, gen de păsări din ordinul caradriiforme.

RINICHI, organ pereche al sistemului excretor la vertebrate.

RINOCER CU BLANĂ, (Coelodonta antiquitatis), mamifer erbivor imparicopitat fosil din familia rinocerotidelor.

RINOCER, nume dat câtorva genuri de mamifere erbivore imparicopitate din familia rinocerotidelor.

RINOCERII, (Rhinocerotidae), familie de mamifere imparicopitate.

RINOCRIPTIDE, (Rhinocerotidae), familie de păsări din ordinal paseriforme.

RINODERMATIDE, familie de amfibii acaudate.

RINOLOFIDE, (Rhinolophidae), lilieci din familia chiroptere, subordinul microchiropterelor.

RINOPITECUS, gen de maimuțe cercopitecice.

RINOPOMATIDE, lilieci din familia chiroptere.

RIPIDISTIFORME, ordin de pești fosili sarcopterygi.

RIPIFORIDE, familie de coleoptere din subordinul polifagilor.

RISA, gen de himenoptere din familia icneumonide.

RITM BIOLOGIC, oscilare ciclică a intensității proceselor organismelor vii pe parcursul a 24 de ore.

RIZEAFĂ, (*Alosa caspia nordmanni*), pește teleostean răpitor marin anadrom din ordinul clupeiforme.

RIZOSTOME, ordin de nevertebrate marine din clasa meduzelor scifoide.

ROPALII, corpusculi marginali cu tentacule scurtate și modificate, dislocate simetric pe marginea umbrelei la meduzele scifoide.

ROSTRUM, compartimentul preorbital al craniului împreună cu maxilarele la vertebrate.

ROȘIOARĂ, (*Scardinius erythrophthalmus*), pește din familia ciprinidel.

ROTIFERA (Rotatoria), rotatoare, clasă de vermi nematelminti.

ROZĂTOARE, (Rodentia, Glires), cel mai numeros ordin de mamifere.

RUDIMENTE, organe rudimentare, relativ simplificate, structuri subdezvoltate ce și-au pierdut destinația principală în organism în procesul filogenezei.

RUDISTE, ordin de moluște bivalve fosile.

RUGOSA, subclasă de corali fosili.

RUMEGĂTOARE, (Ruminantia), subordin de mamifere erbivore din ordinul paricopitatelor.

S

SABIȚĂ, (*Pelecus cultratus*), pește teleostean din familia ciprinidelor.

SAC VITELIN, în embriologie, excrescență a segmentului mijlociu al intestinului la embrionii moluștelor cefalopode.

SACIAERIENI, excrescențe oarbe umplute cu aer ale căilor respiratorii sau ale segmentelor anterioare ale tractului digestiv la multe animale vertebrate.

SACI BUCALI, excrescențe saciforme din cavitatea prebucală la unele olacentare, la multe rozătoare și majoritatea maimuțelor catariniene.

SACRUM, regiune a coloanei vertebrale a vertebratelor dislocată înaintea regiunii codale și care asigură sprijin bazinului.

SAGUINUS, gen de maimuțe din familia calitrichide.

SAIGA, (Saiga tatarica), animal paricopitat din familia bovideelor.

SAIMIRI, gen de maimuțe cu nas lat din familia cebide.

SALAMANDRĂ, denumire dată mai multor specii de amfibii caudate din subordnul salamandrelor.

SALMONELA, gen de enterobacterii din familia enterobacteriacee.

SALMONIDE, (Salmonidae), familie de pești teleosteieni migratori și de apă dulce din ordinul salmoniformelor.

SALMONIFORME, ordin de pești osoși.

SAMUR, (Martes zibellina), sobol, zibelină, animal mamifer carnivor nocturn din familia mustelidelor.

SAPERDA, gen de coleoptere din familia cerambicide.

SAPROBI, organisme ce populează bazinele acvatice poluate cu compuși organici.

SARCOCISTIS, gen de protozoare intacelulare parazitare.

SARCODINA, (Sarcodina), grup de protozoare care reunește unicelulare ce se deplasează cu ajutorul pseudopodelor din clasa de organisme microscopice din încrengătura protozoarelor, cu subclasele: radiolari, rizopode, heliozoare.

SARCOFAGIDE, familie de insecte biptere.

SARCOLEMĂ, membrană subțire ce acoperă fibrele musculare striate.

SARCOPLASMĂ, citoplasma febrelelor și celulelor musculare.

SARCOPTERYGII, clasă de pești osoși.

SARCOPTIDE, familie de arahnide din ordinul astigmarta.

SARDEA, denumire dată unor pești marini pelagici din familia clupeidelor, cu genurile *Sardina*, *Sardinops* și *Sardinella*.

SATURNIIDE, familie de fluturi de noapte.

SATYRIDAE, familie de fluturi de zi.

SAUROPODA, subordin de dinozauri.

SAUROPTERIGIA, ordin de reptile fosile.

SAXICOLA, mărăcinari, gen de paseriforme din familia musci-capide.

SÂNGER, (*Hypophthalmichthys molitrix*), Silver carp, pește fitoplanctonofag din familia ciprinidelor.

SCAFIRINCUS, gen de pești din familia acipenseride.

SCANDENTIA, ordin de mamifere placentare.

SCAPHOPODA, clasă de moluște marine.

SCARA FIINȚELOR, ideea de sistematizare a varietății obiectelor din natură după creșterea complexității organizării.

SCARABAEUS, gen de coleoptere din familia scarabaide.

SCARABEIDE, familie de coleoptere din subordinul polifagilor.

SCARIDE, familie de pești marini din familia perciforme.

SCATIU, (*Spinus spinus*, *Carduelis spinus*), pasăre migratoare din familia fringilidelor.

SCHELET, totalitate a țesuturilor și struțurilor țări din organismul animalelor și omului ce dau corpului sprijin și protecție de la leziuni mecanice.

SCHIZOCEL, cavitatea primară a corpului formată de spațiul dintre peretele corpului și intestin la unele animale pluricelulare.

SCHIZOTORAX, gen de pești din familia ciprinide.

SCIFOZOA, clasă de animale marine din familia cnidarii.

SCINCIDA CU COADA CIUNȚITĂ, (*Tiliqua rugosa*), șopârlă cu spatele șindriluit, reprezentant al familiei de șopârle scincide.

SCINCIDE, (Scincidae), familie de șopârle.

SCIURIDE, familie de mamifere din ordinul rozătoarelor.

SCIURUS, veverițe, gen de mamifere din familia sciuride.

SCLERACTINIA, ordin de nevertebrate marine din clasa antozoa.

SCLERĂ, membrana externă compactă a ochiului din țesut conjunctiv; protejează structura internă a ochiului, menține forma acestuia.

SCLERITE, elemente compacte ale scheletului nevertebratelor.

SCLEROPROTEINE, proteine fibrilare, în principal animale, ce se disting prin elasticitate și rezistență; exercită funcții de sprijin și protecție.

SCOARȚĂ CEREBRALĂ, stratul de substanță cenușie care acoperă emisferele cerebrale.

SCOBAR, (*Chondrostoma nasus*), poduț, pește de apă dulce din familia ciprinidelor.

SCOICAR, (*Haematopus ostralegus*), pasăre migratoare din familia haematopide.

SCOICĂ, nume comun dat unor specii de moluște bivalve; denumire dată cochiliei moluștelor bivalve și melcilor.

SCOLIIDE, himenoptere din familia de viespi.

SCOLITUS, gen de coleoptere din familia scolitine.

SCOLOPAX, gen de păsări din familia scopolacide ordinul caradriiforme.

SCOLOPENDRĂ, (*Scolopendra*), specie de centipede tropicale mari din familia scolopendridae, ordinul scolopendromorpha.

SCOLOPENDROMORPHA, ordin de polichete din clasa chilopodelor.

SCOMBERESOCIDE, familie de pești din ordinul beloniforme.

SCOMBRIDE, familie de pești din ordinul perciforme.

SCORPENIDE, familie de pești din ordinul scorpeniforme.

SCORPENIFORME, ordinul de pești osoși.

SCORPIONI, (Scorpiones), ordin de artropode răpitoare din clasa arahnidelor.

SCORTĂREL, (Certhia familiaris), scoțar, cojoaică, pasăre din familia certiidelor, ordinul passeriformelor.

SCRIPCAR, (Saperda), gen de insecte dăunătoare din familia cecambicidelor.

SCROT, excrescență saciformă a pereților corpului din regiunea inghinală la vertebrate și om în care sunt dislocate testiculele.

SCRUMBIE, denumire dată mai multor pești teleosteeni marini din familia Scombridae (genurile Scomber, Rastrelliger etc.) și familia Clupeidae (genul Alosa). Cele mai cunoscute sunt Scrumbia albastră (Scomber scombrus) și Scrumbia de Dunăre (Alosa immaculata).

SCUNS, (Mephitis mephitis), mamifer carnivor din familia mustelidelor.

SCURMUȘ, os din piciorul păsărilor.

SCUTIGEROMOPHFA, (House centipedes), ordin de animale din clasa chilopoda.

SCVAMATE, (Squamata), ordin de reptile din familia lepidosauria.

SEBASTES, gen de pești din familia sebastide.

SECRETAR, (Sagittarius serpentarius), pasăre, unicul reprezentant al familiei sagitaridelor din ordinul falconiformelor.

SECRETINĂ, hormon gastrointestinal.

SECRETIE, formarea și secreția de substanțe sau de secreții din celule.

SEIMOURIA, gen de amfibii fosile din ordinul seimouriamorfa.

SELECȚIE NATURALĂ, factor motric de bază al evoluției organismelor vii.

SEMIMAIMUȚE, denumire învechită a subordinului strepsirrhini din ordinul primatelor lemuroforme, contrapus subordinului haplorhini.

SENSILE, organe receptoare la nevertebrate.

SEPIE, (*Sepia*), gen de moluște cefalopode răpitoare, asemănătoare cu caracatița.

SEPIIDE, caracatițe, ordin de cefalopode.

SERANIDE, familie de pești din ordinul perciforme.

SERASALMINE, subfamilie de pești din familia caracide.

SERINĂ, aminoscid natural neesențial.

SERINUS, gen de păsări din familia fringilide.

SERIOLA, gen de pești marini dulcicoli din familia carangide.

SEROTONINĂ, amină biogenă, mediator al sistemului nervos, hormon.

SERPENTARIU, încăpere sau spațiu pentru întreținerea șerpilor în vederea obținerii veninului; varietate a terariumului.

SERVAL, (*Leptailurus serval*), mamifer carnivor din familia felide.

SETE, stare care apare la animalele terestre la reducerea conținutului de apă în organism sau la dereglarea metabolismului hidrosalin.

SEX, toate caracteristicile fiziologice și morfologice prin care animalele și plantele se deosebesc în două categorii distincte.

SFÂRÂNCIOC, (*Lanius*), gen de păsări călătoare, insectivore-răpitoare, din familia laniidelor, ordinul passeriformelor.

SFENISCIFORME, ordin de păsări marine care au pierdut complet capacitatea de zbor și într-o măsură mai mică, adaptarea la înot și scufundare.

SFINCTER, mușchi inelari la vertebrate ce îngustează, închid, dilată orificiul de trecere dintr-un organ cav în altul.

SFIRAENIDE, (Sphyraenidae), familie de pești marini din ordinul perciforme.

SFIRNIDE, (Hammerhead shark), familie de pești rechini-ciocan din ordinul carcharhiniforme.

SFRÂNCIOC ROȘIATIC, (Lanius collurio), pasăre răpitoare din familia laniide.

SFREDELITORI, grup de familii de insecte himenoptere din subordnul simfita.

SHIGELLA, gen de bacterii gram-negative în formă de bastonașe din ordinul enterobacterale.

SIBȘI, în genetica animalelor și omului, descendenții unei perechi de părinți, frații și surorile.

SIDEF, stratul intern al scoicii moluștelor cefalopode, majorității bivalvelor și unor gatropode.

SIFONAPTERA, ordin de insecte aptere, purici paraziți ai animalelor cu sânge cald și ai omului.

SILPHIDE, familie de insecte coleoptere cu două subfamilii: silphine și nicrophorine.

SILURIDE, familie de pești de apă dulce din ordinul siluriforme.

SILURIFORME, ordin de pești osoși de apă dulce.

SILVIA, gen de paseriforme de dimensiuni mici din familia silviide.

SILVIIDE, (Sylviidae), familie de paseriforme cântătoare.

SIMBIOZĂ, (din gr. symbiosis – conviețuire), mutualism, formă specifică de relații reciproc utile dintre indivizii a două specii diferite.

SIMFITA, subordin de insecte himenoptere.

SIMULIIDE, familie de insecte diptere.

SINANCEIIDE, familie de pești din ordinul scorpenidorme.

SINANTROP, (Sinanthropus pechinensis), om fosil descoperit în China, foarte apropiat de pitecantrop.

SINAPSĂ, contacte specializate funcționale între celulele excitate ce asigură transmiterea și transformarea impulsurilor nervoase.

SINAPSIDA, subclasă de reptile fosile.

SINGAMUS, gen de viermi cilindrici din familia singamide.

SINGNATIDE, (Syngnathidae), familie de pești osoși gastrosteiforme din ordinul singatiforme.

SINODONTIDE, (Synodontis), gen de pești-pisici mochokid osoși din ordinul siluriforme.

SINUS VENOS, compartiment al inimii la pești și amfibii.

SIPUNCULIDA, încregătură de animale nevertebrate sipunculus.

SIRENIDE, (Sirenidae), familie de amfibieni din ordinul caudatelor.

SIRENIENI, (Sirenia), ordin de mamifere erbivore acvatice.

SIRFIDE, familie de insecte diptere.

SIRICIDE, familie de insecte himenoptere din subordnul simfita.

SIRINX, organ al păsărilor de producere a sunetelor.

SISTEM AUDITIV, totalitatea structurilor anatomice, receptoare și nervoase la animalele pluricelulare ce recepționează și analizează sunetele.

SISTEM CIRCULATOR, totalitate a organelor și structurilor animalelor și omului care participă la circulația sângelui.

SISTEM DIGESTIV, aparat digestiv la animale, alcătuit din mai multe componente, în funcție de stadiul de evoluție al acestora.

SISTEM EXCRETOR, sistem funcțional care îndepărtează din organism produși inutili sau/și toxici.

SISTEM EXCRETOR, totalitate a organelor ce asigură eliminarea din organismul animalelor și omului, a produselor finale ale schimbului de substanțe, a compușilor străini și toxici, surplusului de substanțe organice și anorganice, apă.

SISTEM GENITAL, totalitatea organelor și structurilor ce asigură procesul de reproducere sexuală la animalele pluricelulare și om.

SISTEM MUSCULAR, musculatura animalelor.

SISTEM NERVOS METASIMPATIC, parte a sistemului nervos vegetativ.

SISTEM NERVOS PARASIMPATIC, parte a sistemului nervos vegetativ.

SISTEM NERVOS, totalitate a organelor și structurilor organismului animalelor și omului format din elementele țesutului nervos; Sistem nervos periferic, sistem nervos simpatic, sistem nervos somatic, sistem nervos vegetativ.

SISTEM PIRAMIDAL, sistem de neuroni mari piramidali din scoarța cerebrală la mamifere, a căror axoni se termină în nucleele motorii ale nervilor cerebrali și în neuronii substanței cenușii din măduva spinării.

SISTEM PSEUDOGEMAL, totalitatea canalelor ce înconjoară vasele sangvine ale echinodermelor.

SISTEME DE SEMNALIZARE, în fiziologie, sistem de legături reflectorii ce de formează în scoarța emisferelor mari ale encefalului ca răspuns la impulsurile venite de la excitanții interni și externi.

SISTEME PORTALE, sisteme vasculare în care sângele trece prin capilarele nu dintre artere și vene, dar dintre două vene.

SISTEME SENZORIALE, totalitatea formațiunilor nervoase periferice și centrale care recepționează și analizează informația despre acțiunea asupra organismului a diferitor excitanți.

SISTEME VIZUALE, la animale și om, sistem anatomofiziologic de recepționare a imaginilor.

SISTEMUL IMUN, complex de organe și celule responsabile de asigurarea imunității.

SISTEMUL NERVOS CENTRAL, partea centrală a sistemului nervos al omului și animalelor.

SISTEMUL RENINĂ ANGIOTESTINĂ ALDOSTERON, ansamblul reacțiilor biochimice la care participă interacțiunea strânsă dintre fermentul proteolitic renină și hormonii angiotensină II și aldosteron.

SISTEMUL RETICULOENDOTELIAL, totalitatea celulelor endoteliului, microfagilor tisulari și reticulocitelor capabile de fagocitoză.

SITAR, (*Scolopax rusticola*), pasăre migratoare din familia scolopacide, ordinul turniciforme.

SITIDE, (*Sittidae*), familie de păsări din ordinul passeriforme.

SIVAPITECUS, gen maimuțe antropoide fosile din subfamilia pongide.

SMINTIDE, familie de rozătoare cu un singur gen.

SOCIOBIOLOGIE, direcție a biologiei legată de studierea formelor de comportament social al ființelor vii, inclusiv a omului.

SOLEIDE, familie de pești din familia pleuronectiforme.

SOLEMIA, gen de moluște marine bivalve.

SOLENOGASTRES, subclasă de moluște marine fără de cochilie din clasa aplacforilor.

SOLENOSTOMIDE, familie de pești din ordinul gasterosteiforme cu unicul gen solenostomus.

SOLIFUGE, (*Solifugae*), păianjeni, ordin de arahnide din familia dromopoda.

SOLZ, plăci metamere rigide din pielea peștilor, reptilelor, păsărilor și unor mamifere; formațiune de protecție și apărare la unele animale.

SOMĂ, totalitate a celulelor ale unui organism pluricelular, cu excepția celor sexuale, stare fiziologică periodică a organismului animalelor homeoterme caracterizată prin imobilitate.

SOMN, (*Silurus glanis*), specie de pește răpitor de talie mare din familia siluride.

SOMON, (*Salmo salar*), pește migrator din familia salmonidelor.

SOREX, chițoran, gen de mamifere din familia soricide.

SORICIDE, familie de mamifere din ordinul eulipotifla.

SOTALIA, gen de mamifere din familia delfinide.

SPARIDE, familie de pești din ordinul perciforme.

SPÂRCACI, (*Tetrax tetrax*), pasăre migratoare de stepă, înrudită cu dropia, unica specie din genul tetrax familia otidide.

SPECII BIPOLARE, specii ale căror areal este fragmentat de zona tropicală.

SPECII SINANTROPE, plante și animale al căror mod de viață este legat de activitatea omului, locuința acestuia.

SPELAOGRIFACEE, încregătură de crustacee superioare.

SPELEOFAUNĂ, totalitate a animalelor ce populează peșterile, crăpăturile din pietre și alte locuri similare.

SPERMACETĂ, materie grasă de culoare albă, cu aspect de ceară, care se obține din craniul de cașalot.

SPERMATOGENEZĂ, transformare a celulelor sexuale primare diploide la animale și la multe plante în celule sexuale masculine diferențiate haploide, spermatozoizi sau spermatic; Spermatofori, spermatozoid, spermă.

SPERMOFILUS, gen de mamifere din familia sciuride.

SPHINGIDE, (*Hawk moths*), familie de fluturi din ordinul lepidoptere.

SPICULE, elemente scheletale la unele nevertebrate alcătuite din carbonat de calciu, mai rar din dioxid de siliciu.

SPINUS, gen de păsări din familia fringilide.

SPIRACUL, partea anterioară rudimentară la unele specii de pești.

SPIRILE, bacterii gram-negative în formă de bastonașe spiralizate.

SPIROCHETALE, (*Spirochaetales*), ordin de bacterii.

SPIRULINA, gen de cianobacterii din familia spirulinacee cu speciile *Arthrospira platensis*, *Arthrospira fusiformis* și *Arthrospira maxima*.

SPLANHNOTOM, formațiune pereche formată în procesul dezvoltării embrionare a tuturor cordatelor.

SPLINĂ, organ impar din cavitatea abdominală a animalelor vertebrate și a omului care participă la hematopoieză și reacțiile de protecție ale organismului.

SPOROCIST, stadiu de dezvoltare la unele protozoare din încrengătura sporozoarelor.

SPOROZOARE, (Sporozoa), filum de nevertebrate protiste asemănătoare animalelor, ce fac parte din încrengătura apicomplexa.

SPRATUS, gen de pești marini din familia clupeide.

SPURCACI, vezi **Spârcaci**.

SQUALIDAE, familie de pești cartilaginoși din familia squalidide.

SQUAMATA, ordin de reptile din familia lepidosauria.

STAFILINIDE, familie de coleoptere din ordinul polifagilor.

STAFILOCOCCUS, gen de bacterii sferice.

STANCĂ, (*Corvus monedula*, *Coloeus monedula*), stâncuță, cioacă, pasăre migratoare din genul *corvus*, familia corvide.

STARE DE VEGHE, stare a animalelor și omului, condiționată de acțiunea continuă a impulsurilor de la extero și interoreceptori și a substanțelor umorale din sânge asupra centrilor nervoși ai encefalului.

STATOCISTE, organe de echilibru la nevertebrate sub formă de gropițe sau vezicule dislocate sub învelișul exterior al corpului.

STAȚIE, sector al spațiului caracterizat prin condiții necesare pentru existența speciei date de animale.

STAUROMEDUSE, (Stauromedusae), ordin de meduze scifoide.

STAVRIDE, (*Trachurus*), pești marini din genul *trachurus*, familia carangide.

STÂRCI, (Ardeidae), ardeide, familie de păsări de baltă din ordinul ciconiformelor.

STEGOCEFALI, (Stegocephalia), grupă de amfibieni fosili, care au trăit din devonian până în triasic.

STEGOZAUR, (Stegosaurus), gen de reptile erbivore fosile din grupa dinozaurienilor ornitopelvieni.

STELE DE MARE, (Asteroidea), clasă de echinoderme.

STENELA, gen de mamifere din familia delfinide subordinul balenelor cu dinți.

STENOBIONȚI, organisme ce trăiesc în condiții cu o constantă a unuia dintre factorii de mediu sau a unui grup de factori interdependenți.

STENOFAGI, animale pentru care este caracteristică o specializare nutritivă foarte îngustă din contul unei specii sau a unui număr limitat de specii.

STENOLAEMATA, clasă de brizoare din ordinul cyclostomatida.

STERCORARIIDE, (Stercorariidae), lupi de mare, familie de păsări răpitoare din ordinul caradriiforme.

STICLETE, (Carduelis carduelis), pasăre sedentară din familia fringilidelor, ordinul passeriformelor.

STIGMĂ, organit fotosensibil la reprezentanții clasei mastigofore; orificiu respirator.

STILOMATOFORA, ordin de moluște pulmonare preponderent terestre.

STIZOSTEDION, gen de pești din familia percide.

STOL, grup de păsări zburătoare de același specie.

STOMAC, compartiment al sistemului digestiv în care are loc prelucrarea chimică și mecanică a hranei.

STOMATOPODA, ordin de crustacee marine carnivore superioare din subclasa hoplocarida.

STOMIIFORME, (Stomiiformes), ordin de pești bentonici din clasa stenopterygiilor.

STRATIOMIIDE, (Stratiomyidae), familie de insecte diptere din clasa stratiomyomorpha.

STREPSIPTERA, ordin de insecte endopterigote, care trăiesc ca paraziți la albine, viespi și blatodee.

STREPTOCOCUS, gen de bacterii sferice, gram-pozitive nesorulate facultativ anaerobe hemoorganotrofe.

STREPTOMICETACEE, grup de actinobacterii formatoare de spori.

STRIDII, (Ostrea), gen de stridii comestibile din familia de moluște bivalve marine ostreide.

STRIGIDE, (Strigidae), familie de păsări răpitoare de noapte din ordinul strigiforme.

STRIGIFORMES, ordin de păsări răpitoare de noapte.

STROMATOLIȚI, formațiuni mineralizate stratificate reprezentând produsul activității vitale a microorganismelor, în special a cianobacteriilor.

STROMATOPORIDE, grup fosil de nevertebrate marine coloniale.

STROMĂ, baza organelor animalelor alcătuită din țesut conjunctiv neformat.

STRUTIONIDE, familie de păsări din ordinul strutioniforme.

STRUTIONIFORME, (Struthioniformes), ordin de păsări acarinate precum struțul, emu și kiwi, parte din supraordinul paleognathelor.

STRUȚ, (Struthio camelus), denumire generică a celor mai mari păsări alergătoare actuale.

STURIONI, (Acipenseridae), pești, familie de acipenseriforme.

STURIONICULTURĂ, domeniu al pisciculturii care se ocupă cu reproducerea dirijată a sturionilor și creșterea lor industrială.

STURNIDE, familie de păsări din ordinul passeriforme.

STURZ, (*Turdus*), gen de păsări din familia turdidelor, ordinul passeriforme.

STYLODIPUS, gen de rozătoare din familia dipodide.

SUC PANCREATIC, secretul digestiv al pancreasului vertebratelor și omului.

SUIDE, (*Suidae*), familie de mamifere unghiate omnivore sau erbivore care cuprind porcul domestic, mistrețul și alți porci sălbatici.

SULIDE, familie de păsări din ordinul passeriformelor.

SUNCUS, gen de mamifere din familia soricide.

SURICATĂ, (*Suricata suricatta*), mangustă, mamifer din genul *suricata*, familia *herspestide*.

SYMMETRODONTA, grup de mamifere fosile din era mezozoică.

SYMPHALANGUS, gen de maimuțe antropoide din familia *hilotatide*.

SYMPHILA, clasă de animale centipede, subfilul *myriapode*.

Ș

ȘACAL, (*Cams aureus*), mamifer carnivor din familia canidelor; Șacal auriu.

ȘALĂU, (*Stizostedion*, *Lucioperca*), cealău, suduc, gen de pești din familia *percide*lor, ordinul *perciforme*lor; Șalău vărgat.

ȘERPAR, (*Sigcaetus ferox*, *Circaetus gallicus*), vultur șerpar, pasăre migratoare din familia *accipitride*lor, ordinul *falconiforme*lor.

ȘERPI, (*Serpentes*, *Ophidia*), ofidieni, ordin de reptile din subclasa *scvamate*lor.

ȘOARECE, denumire a mai multor specii de mamifere rozătoare din familia *muride*lor.

ȘOBOLAN, (*Rattus*), gen de mamifere rozătoare din familia muridelor, subfamilia murine.

ȘOC, stare gravă a organismului determinată de acțiunea unor factori vulneranți și caracterizată prin dereglarea profundă a funcției sistemului nervos central, endocrin și a celui cardiovascular, a aparatului respirator și a metabolismului.

ȘOIM DUNĂREAN, (*Falco cherrug*), pasăre răpitoare din familia falconide.

ȘOIMI, (*Falconidae*), familie de păsări răpitoare falconide din ordinul falconiformelor.

ȘOIMUL RÂNDUNELELOR, (*Falco subbuteo*), pasăre răpitoare din familia falconide.

ȘOPÂRLĂ, (*Lacertilia*), denumire dată mai multor genuri de reptile din familia lacertidelor, subordinul lacertilienilor.

ȘORECAR, (*Buteo*), gen de păsări răpitoare din ordinul falconiformelor.

ȘORICAR ÎNCĂLȚAT, (*Buteo lagopus*), pasăre răpitoare de zi din familia accipitride.

ȘTIUCĂ, (*Esox*), gen de pești răpitori din familia ezocidelor.

T

TACHIGLOSA, (*Tachyglossidae*), ordin de mamifere ovipare.

TACHINIDE, familie de muște din subordinul brachicera.

TAKIDROMUS, gen de reptile din familia lacertide.

TAKIFUGU, gen de pești osoși din familia tetraodontide.

TAKIN, (*Budorcas taxicolor*), capră-antilopă, mamifer din familia cavicorne.

TALAMUS, parte a diencefalului care formează legături cu măduva spinării, trunchiul cerebral și emisferele cerebrale.

TALIACEE, clasă de nevertebrate marine din subîncrengătura tunicatelor.

TALPĂ, segmentul distal al membrelor posterioare ale vertebratelor terestre.

TALPIDE, (Talpidae), cârțițe, familie de mamifere insectivore din ordinul soricomorfa.

TAMIAS, gen de mamifere popândău din familia sciuride.

TANAIDACEE, ordin de crustacee superioare.

TANATOZĂ, mod de comportare a jertfei în fața animalelor prădătoare.

TAPIR, (Tapirus), gen de mamifere imparicopitate din familia tapiride.

TAPIRIDE, familie de mamifere din ordinul imparicopitate.

TARANCĂ, pește bentopelagic semimigrator de cârd, salmastricol și dulcicol din familia ciprinidelor.

TARDIGRADA, (Tardigrades), încrengătură de nevertebrate din clasa ecdysozoa.

TARPAN, (Equus gmelini, Equus tarpan) specie de cai sălbatici.

TARSIIDE, (Tarsiidae), familie de semimaimuțe tarsiiforme.

TARSIUS, gen de primate carlito.

TARTALOC, (Troglodites troglodites), ochiul boului, pasăre din familia trogloditidelor, ordinul paseriformelor.

TARTARIDE, ordin de arahnide artropode chelicerate.

TATU, (Armadillos), mamifer din familia edentate, ordinul dasy-podide.

TAUMETOPOEINE, (Thaumetopoea), fluturi de noapte din familia notodontide.

TAUROTRAGUS, gen de mamifere din familia bovide.

TAXII, deplasare orientată a unor organisme ce se deplasează liber, a unor celule sau organite sub acțiunea unilaterală a unui excitant.

TAXONOMIA ANIMALĂ, domeniu al zoologiei care se ocupă cu elaborarea și aplicarea clasificării animalelor.

TAYASUIDE, familie de mamifere din ordinul paricopitate.

TĂUNI, (Tabanidae), familie de diptere tabanide.

TECODONTIA, ordin reptile fosile.

TEFRITIDE, familie de insecte diptere.

TEGUMENT, înveliș al corpului la semințe, plante, animale și om.

TELENCEFAL, cel mai mare compartiment al creierului la vertebratele superioare și om ce formează emisferele cerebrale.

TELENOMUS, gen de insecte himenoptere din familia scelionide.

TELEOSTEENI, teleostei, (Teleostei), supraordin de pești.

TELESCOPUS, gen de șerpi din familia colubride.

TELIFONES, ordin de arahnide.

TENDON, partea din țesut conjunctiv a mușchilor striati ai vertebratelor și omului.

TENEBRIONIDE, (Tenebrionidae), gândaci din familia coleoptere.

TENIA BOULUI, vierme parazit din clasa cestode.

TENII, (Cestodae), viermi panglică, clasă de platelminți.

TENRECIDE, (Tenrecidae), familie de mamifere din familia afro-soricide.

TENTACUL, organ flexibil, lung și mobil, la unele specii de animale acvatice nevertebrate cefalopode.

TENTACULATE, (Tentaculatae), filum de nevertebrate.

TENTACULITA, clasă de moluște fosile.

TEORIA FAGOCITELEI, teoria originii animalelor pluricelulare.

TERAFOSIDE, familie de păianjeni din subordinul migalomorfe.

TERAGRA, gen de pești din familia gadide.

TERAPSIDA, supraordin de reptile fosile.

TERARIU, încăpere pentru creșterea amfibiilor, reptilelor, insectelor.

TERATOLOGIE, domeniu de cercetare care se ocupă cu studiul malformațiilor fiziologice și anomaliilor de structură ale viețuitoarelor.

TEREBRA, specie de melci prădători din genul moluște, familia terebride.

TEREDO, viermi de corabie, gen de moluște bivalve marine din familia teredinide.

TERIODONȚI, grup mixt de reptile fosile.

TERIOLOGIE, știință despre mamifere, despre structura lor internă și externă, diversitatea, răspândirea, modul de viață, interacțiunea cu mediul, evoluția și importanța practică.

TERMINAȚIE NERVOASĂ, formațiune specializată în ramificația terminală a excrescențelor neuronului, lipsită de membrană mielinică.

TERMITE, (Isoptera), ordin de insecte izoptere.

TERMORECEPȚIE, recepționarea de către receptorii țesutului nervos a schimbărilor temperaturii, soldată cu apariția impulsurilor nervoase cu transmiterea ulterioară a semnalelor la SNC.

TERMOREGLARE, funcția fiziologică a organismelor la animale ce asigură menținerea temperaturii optimale pentru specia dată în condițiile schimbătoare ale mediului.

TERMOSBENACEE, ordin de crustacee superioare.

TEROCEFALIA, ordin de reptile fosile din supraordinul terapside.

TEROPODA, familie de dinozauri răpitori.

TERTRAODONTIDE, familie de pești din ordinul tetraodontiforme.

TESTICULE, glande sexuale masculine la bărbați și masculii vertebratelor.

TESTOSTERON, hormon sexual masculin la animalele vertebrate și om.

TESTUDINE, (Testudines), ordin de reptile broaște-țestoase.

TETANOS, stare de contactare de lungă durată și de încordare maximală a mușchilor determinată de intrarea impulsurilor nervoase la mușchi cu o atare viteză că efectele lor se sumează.

TETRANICOIDE, suprafamilie de acarieni erbivori din ordinul acariforme.

TETRAODONTIFORME, (Tetraodontiformes), ordin de pești osoși.

TETRAOGALUS, gen de păsări din familia fasiianide.

TETRAPODE, (Tetrapodae), supraclasă de vertebrate.

TETRIGIDE, familie de insecte din suprafamilia tetrigoide.

TETRODOTOXINĂ, neurotoxină depistată la unele specii de pești din ordinul tetraodon.

TIFLOPIDE, (Tuphlopidae), familie de șerpi orbi, cu caractere primitive.

TIGRU, (*Pantera tigris*), animal mamifer carnivor din familia feliidelor.

TILAPIA, gen de pești din familia ciclidae, ordinul perciforme.

TIMPAN, membrană conjunctivă subțire, bine întinsă, dislocată în urechea vertebratelor terestre și omului.

TIMUS, principalul organ al sistemului imun al vertebratelor.

TINAMIFORME, (Tinamiformes), ordin de păsări carinate terestre, rude apropiate ale strușilor.

TINEIDE, (Tineidae), familia de fluturi diurni sau nocturni.

TINGIDE, familie de insecte hemiptere.

TINOCORIDE, familie de păsări terestre din ordinul caradriiforme.

TIPULIDE, familie de diptere din suprafamilia tipuloide.

TIPURI DE SISTEM NERVOS, complex de proprietăți înăscute sau dobândite ale sistemului nervos al animalelor și omului, ce determină deosebirile în comportament și în raportul față de aceleași acțiuni din mediul extern.

TIRANIDE, familie de păsări din ordinul paseriforme.

TIRANOSAURUS, gen de dinozauri din subordnul teropodelor.

TIREOGLOBULINĂ, glicoproteină sintetizată și acumulată în foliculii tiroidei.

TIREOTROPINĂ, hormon al vertebratelor elaborat de celulele bazofile ale lobului anterior al hipofizei.

TISANOPTERE, (Thysanoptera), ordin de insecte.

TITANOTERI, (Titanotheriidae, Brontotheriidae), familia de mamifere fosile din ordinul imparicopitatelor.

TODIDE, familie de păsări arboricole din ordinul coraciiforme.

TOGAVIRIDE, familie de virusuri ai vertebratelor.

TON, (*Katsuwonus pelamis*), gen de pești marini.

TON, (*Thunnus thynnus*), pește pelagic migrator din ordinul perciformelor.

TORNARIA, larvă de enteropneusta care duce un mod de viață liber.

TORPILE, (Torpedinidae), familie de torpediniforme.

TORTRICIDE, (Tortricide), familie de fluturi.

TOXOPLASMA, gen de protozoare din subclasa coccidiilor.

TOXOTIDE, familie de pești din ordinul perciforme.

TRACHICTIDE, (Trachichthyidae), familie de pești din ordinul bericiforme.

TRACHILIDA, ordin de hidrozoare.

TRACHINIDE, familie de pești din ordinul perciforme.

TRAGELAFUS, gen de mamifere din familia bovide.

TRAGOPAN, gen de păsări din familia galiforme.

TRAGULIDE, familie de mamifere copitate.

TRAGULUS, gen de mamifere din familia tragulide.

TRAHEE, segmentul tubular al sistemului digestiv la vertebratele terestre dislocat între faringe și bronhii.

TRAHEI, organe respiratorii la arahnide și insecte.

TRAHEIATE, (Tracheata), subfilum de nevertebrate.

TRANSDUCȚIE, transferul genelor bacteriene dintr-o celulă în alta cu ajutorul fagilor; unul dintre cele mai răspândite mecanisme de recombinare la bacterii.

TRAUPIDE, familie de păsări din ordinul passeriforme.

TREMATODE, (Trematodae), clasă de viermi platelminți.

TRESCHIORNITIDE, (Threskiornithidae), familie de păsări pelicaniforme.

TRIB, în biologie, categorie taxonomică ce ocupă o poziție intermediară între subfamilie și gen.

TRIBOLODON, gen de pești din familia ciprinide.

TRICERATOPS, gen de dinozauri.

TRICHECHIDE, familie de mamifere acvatice din ordinul sirenelor.

TRICHINELA, gen de nematode parazitare din clasa enoplee.

TRICHIURIDE, familie de pești din ordinul perciforme.

TRICLADIDA, ordin de viermi ciliați.

TRICOCEFAL, nematodă parazitară din genul tricocefali.

TRICOGRAMA, gen de insecte himenoptere.

TRICOMICTERIDE, familie de pești de apă dulce din ordinul siluriforme.

TRICOMONAS, gen de protozoare din ordinul trihomonadide.

TRICONODONTA, grup de mamifere fosile.

TRICOPTERA, ordin de insecte amphiesmenoptera.

TRICOSURUS, gen de mamifere marsupiale din familia falangeride.

TRIDACNA, gen de moluște bivalve marine de dimensiuni mari din familia tridacnide.

TRIDACTILOIDE, suprafamilie de insecte ortoptere.

TRIGLICERIDE, lipide neutre, esteri ai glicerolului cu acizii grași.

TRIGLIDE, familie de pești din ordinul scorpeniforme.

TRIGONIIDE, familie de moluște bivalve marine.

TRIHOCISTE, organit citoplasmatic la protozoare capabil să „împuște” la excitare mecanică sau chimică.

TRIHOFORĂ, larvă microscopică care înoată liber a unor specii de viermi.

TRIHOME, diferiți după formă, alcătuire și funcții, exrescențe ale celulelor epidermei plantelor, perișori și solzi, nectarine; lanț de celule unite prin plasmodesme la bacteriile trihomice.

TRIIODTIRONINĂ, hormon al vertebratelor ce conține iod, elaborat de foliculii tiroizi.

TRILOBITA, (Trilobitae), clasă de artropode fosile care reunea circa 17 mii de specii.

TRIMERESURUS, gen de șerpi veninoși.

TRINGA, gen de păsări din familia scopolacide.

TRINOMENĂ, denumire a categoriei taxonomice subspecie folosită în nomenclatura zoologică.

TRIPANOSOMA, gen de protozoare flagelate din ordinul chinetoplasta.

TRIPLLET, vezi **Cod genetic**.

TRIPODENDRON, gen de gândaci din familia cucurniolide.

TRIPSINĂ, ferment proteolitic al majorității vertebratelor sintetizat de celulele pancreasului sub formă de premergător inactiv, tripsinogen.

TROCHILIDE, colibri, familie de păsări din ordinul apodiforme.

TROCUS, gen de moluște din familia trochide.

TROGLOBIONȚI, animale care locuiesc permanent în peșteri, în apele subterane.

TROGLODITIDE, familie de paseriforme.

TROMBOXANI, derivați biologic activi ai acizilor grași polisaturați din grupul eicosanoidelor.

TROMPA LUI EUSTACHIO, la vertebratele terestre, canal ce unește faringele cu cavitateră urechii mijlocii.

TROMPĂ UTERINĂ, două tuburi foarte subțiri care unesc ovarul și uterul la mamifere și la om.

TROMPĂ, partea nazală alungită a faciesului unor animale la capătul căreia se deschid orificiile nazale.

TROMPETA LUI TRITON, moluscă gastropodă din familia prosobranchia.

TROPIDOFIIDE, familie de șerpi.

TRUNCHI CEREBRAL, cea mai veche parte a encefalului alcătuită din diencefal, mezencefal și mielencefal.

TRUNCHI, parte a corpului vertebratelor, cu excepția capului, gâtului, membrilor și cozii.

TUATARA, (*Sphenodon punctatus*), șopârlă arhaică, specie de reptilă din familia tuatara.

TUBIFEX, gen de animale polichete inelare.

TUBULIDENTATA, ordin de mamifere cu unicul reprezentant actual porcul de pământ.

TUBURILE MALPIGHI, organe excretoare de osmoreglare la arahnide și insecte.

TUCANI, (Ramphastidae), familie de păsări monogame ramfaste, din ordinul picariformelor.

TUGUN, specie din pești din genul coregonus.

TULPINĂ, în microbiologie, cultură pură de microorganisme separată dintr-o anumită sursă sau obținută în urma mutațiilor.

TUNICATE, (Tunicata, Urochordata), tunicieri, urocordate, subfilum de vertebrate.

TUPAIIDE, (Tupaidae), familie de mamifere din subordinul prosimienilor.

TURBELARIA, clasă de viermi plăți.

TURDIDE, (Turdidae), familie de păsări arboricole și terestre din ordinul passeriformelor.

TURDUS, gen de păsări din familia turdide.

TURMĂ, grup de mamifere de o specie cu un comportament asemănător, deseori cu același ritm de activitate și cu aceiași direcție de deplasare.

TURNICIDE, familie de păsări terestre de dimensiuni mici care după înfățișare, culoarea protectoare și preferințele ecologice se aseamănă cu prepelițele.

TURTURICĂ, (Streptopelia turtur), pasăre migratoare din ordinul columbiformelor.

T

ȚÂNȚARI, (Nematocera), subordin de insecte primitive nematocere, din ordinul dipterelor.

ȚESUT MUSCULAR, este alcătuit din grupuri de țesuturi de origine și structură diferită care posedă o capacitate contractilă pronunțată.

ȚESUT, complex de celule și de substanță acelulară cu anumite proprietăți morfofuncționale.

ȚICLEAN, pasăre din familia sitide.

ȚIGĂNUȘ, (*Plegadis falcinellus*), pasăre migratoare din ordinul ciconiiformelor.

ȚIGĂNUȘ, (*Umbra krameri*), pietroșel, pește din familia umbri-delor.

ȚIGĂNUȘ, pasare din familia treskiornitide.

ȚIGĂRARI, (*Attelabidae*), familie de gândaci fitofagi atelabide, din ordinul coleopterelor.

ȚIPAR, (*Misgurnus fossilis*), pește teleosteian de apă dulce stătătoare, din familia cobitidelor.

ȚISTAR, (*Citellus*), popândău, gen de mamifere rozătoare din familia sciuridelor.

ȚOI, (*Sitta europea*), țiclean, cățărătoare, pasăre, de regulă, sedentară, din familia sitidelor.

ȚOI, (*Sittidae*), familie de paseriforme sitide.

U

ULIGAN PESCAR, (*Pandion haliaetus*), pasăre răpitoare din familia pandionide.

ULIU, (*Accipiter*), gen de păsări răpitoare de zi din familia accipitridelor, ordinul falconiformelor.

UMĂR, regiune a membrului anterior al vertebratelor terestre mai apropiată de trunchi.

UMBRIDE, (Mudminnows), familie de pești de apă dulce din ordinul esociforme.

UNGHII, plăci cornose tari dislocate la capetele falangelor membrilor anterioare și posterioare la semimaimuțe și om; gheare modificate.

UNGULATE, (Ungulatae), supraordin de mamifere, paricopitate sau imparicopitate, erbivore sau omnivore, care au ultimele falange acoperite cu copite.

UNICELULARE, organisme al căror corp este format dintr-o singură celulă.

UNIO, gen de moluște bivalve de apă dulce.

URANGUTAN DE BORNEO, (Pongo pygmaeus), gen de maimuțe antropoide pongo, unici reprezentanți contemporani ai aceste ramuri asiatice.

URANOSCOPIDE, familie de pești marini din familia perciforme.

URECHE, organ pereche al auzului și echilibrului la vertebrate; partea periferică a sistemului auditiv.

URECHELNIȚĂ, (Forficula auricularia), insectă din ordinul dermapterelor.

URIA, gen de păsări din familia alcide.

URINĂ, lichid format în organele excretoare și eliminat din organism.

UROBACTERII, bacterii ce hidrolizează ureea până la amoniac și dioxid de carbon.

URODELE, (Caudata urodela), ordin de amfibieni.

UROMASTIX, (Uromastyx), gen de reptile din familia agamide.

URS BRUN, (Ursus arctos), specie din familia urside.

URS DE MARE, (Callorhinus ursinus), lutrudemare, mamifer carnivor marin din familia otariidelor, (focilorcuurechi), ordinul pinipedelor.

URS DE PEȘTERĂ, (*Spelaearctos spelaeus*), mamifer carnivor fosil din familia ursidelor.

URS, (*Ursus*), mamifer omnivor din familia ursidelor din subordnul caniforme.

V

VACA DE MARE A LUI STELLER, specie de mamifer marin lamantin extins, dispărut.

VACA DOMNULUI, (*Pyrrhocoris apterus*), reprezentant al hemipterelor din familia pirhocoride.

VACCINURI, (din lat. *vacca*, vacă), preparate biologice, care imunizează organismul omului și al animalelor contra agenților patogeni ai bolilor infecțioase.

VACIDE MARE, (*Sirenia*), mamifere sireniene, ordin de pinipede.

VALABIA, (*Wallabia bicolor*), gen de mamifere din familia macropodide.

VALVATIDA, (*Valvatidae*), familie taxonomică de melci de apă dulce foarte mici din ordinul nevertebrate.

VAMPIR, (*Vampyrus*), gen de lilieci din familia filostomatidelor; nume dat reprezentanților familiei din desmodontide din ordinul chiroptere.

VAMPIROMORFA, ordin de moluște cefalopode.

VARANIDE, (*Varanidae*), familia de șopârle din ordinul scvamatelor.

VARANUL DE KOMODO, (*Varanus komodoensis*), reptile din familia varanide.

VARIETATE, termen utilizat în nomenclatura zoologică referitor la orice subdiviziune din interiorul speciei legată de variabilitate.

VASOPRESINĂ, hormon peptidic al mamiferelor.

VASOTOCINĂ, hormon peptidic al mamiferelor.

VĂDUVIȚĂ, (*Leuciscus idus*), pește de apă dulce din familia ciprinidelor.

VÂNAT, animale sălbatice care formează obiectul vânătorii.

VÂNĂTOARE, activitate care constă în prinderea sau uciderea unor animale sălbatice.

VÂNTUREL DE SEARĂ, (*Falco vespertinus*), pasăre răpitoare colonială din familia falconide.

VÂNTURELUL ROȘU, (*Falco tinnunculus*), pasăre răpitoare de zi din specia falconiformes.

VEDERE CROMATICĂ, capacitate a ochilor de percepere a radiațiilor luminoase de diferite lungimi de undă.

VEDERE, văz, obținerea de către animale și de către om a informației despre lumea exterioară prin captarea de către organele de văz a radiației luminoase reflectate de către obiecte în diapazonul undelor de la 360 până la 760 nm.

VELIGER, larva mai multor specii de moluște bivalve și gastropode.

VE NE, principalele vase longitudinale paralele care transportă sângele către inimă la pești, amfibiile caudate și la embrionii tuturor vertebratelor și omului.

VENTRAL, dispus pe partea abdominală a corpului, orientat către acesta.

VENTUZĂ, organ în formă de disc al unor animale acvatice (lipitori, trematode, cestode), folosit la fixarea acestora pe diferite suprafețe.

VERTEBRATE, craniate, (*Vertebrata*, *Craniata*), subîncrengătură a cordatelor superioare. Au corpul diferențiat în cap, gât (numai la terestre), trunchi, coadă și membre.

VERTEBRĂ, element constructiv al coloanei vertebrale la animale și om. Poate fi cartilagineasă și, parțial sau complet, osificată.

VESPERTILIONIDE, (Vespertilionidae), familie de animale din ordinul chiroptere.

VESPIDE, (Vespidae), familie de insecte artropode himenoptere.

VESTIMENTIFERA, clasă de viermi marini din încrengătura pogonofora.

VEVERIȚĂ, (Sciurus), gen de mamifere din ordinul rozătoarelor, familia sciuridelor.

VEZICĂ ÎNOTĂTOARE, organ la pești ce se dezvoltă ca excrescență a părții anterioare a intestinului.

VEZICĂ URINARĂ, organ cav, saciform la animale și om în care se acumulează urina înainte de a fi evacuată din organism.

VEZICULĂ BILIARĂ, organ cavitărilor animalelor vertebrate și omului în care se acumulează bila.

VEZICULE CEREBRALE, dilatări ale regiunii cerebrale a tubului neural la embrionii vertebratelor și omului.

VIBRIZE, peri lungi aspri sensibili întâlniți la unele specii de mamifere.

VICUGNA, (Vicugna vicugna), mamifer din genul lama.

VIDRĂ DE MARE, (Enhydra lutris), mamifer marin carnivor din familia mustelidelor.

VIDRĂ, (Lutra lutra), mamifere semiacvatice din familia mustelide, subfamilia canoide.

VIDUA, gen de păsări din familia ploceide ordinul passeriforme.

VIERMELE DE GĂLBEAZĂ, (Fasciola hepatica), vierme plat parazit din clasa trematodelor.

VIERMELE DE NISIP, vierme polichet din glareside.

VIERMI, animale nevertebrate, fără picioare și cap distinct, cu corp alungit, bisimetric.

VIESPE, gen de viespi cu mod de viață social, denumire dată mai multor insecte din familia vespidelor.

VIESPAR, (*Pernis apivorus*), gen de păsări din familia accipitride.

VIEZURE MELIVOR, (*Mellivora capensis*), mamifer din familia mustelide.

VIEZURE, (*Meles meles*), bursuc, mamifer omnivor.

VINDEREL ROȘU, (*Falco tinnunculus*), pasăre răpitoare diurnă din familia șoimilor.

VIPERĂ COMUNĂ, (*Vipera berus*), șarpe veninos din familia viperidelor.

VIPERIDE, (*Viperidae*), familia de șerpi veninoși.

VIREZUB, (*Rutilus rutilus*), babușca de mare, pește de apă dulce din familia ciprinide.

VIRUSOLOGIE, domeniu interdisciplinar de cercetări științifice fundamentale și aplicative privind agenții patogeni ai bolilor infecțioase de natură acelulară de viață a virușilor.

VIRUSUL MOZAICUL TUTUNULUI, specie de virus din genul tobamovirus, familia virgaviride.

VIRUSUL RABIEI, virus din genul Lyssavirus.

VIRUSURI ONCOGENE, virusuri capabile să provoace transformare tumorală a celulelor în organism sau în cultură.

VIRUSURILE IMUNODEFICITULUI UMAN, virusuri din genul lentivirus.

VIRUSURILE POLIOMIELITEI, denumire comună a trei virusuri care se deosebesc după proprietățile antigenice.

VITALISM, veche teorie științifică, infirmată, care explică procesele vitale prin prezența în organisme vii a unei așa-zise „forțe vitale”.

VITAMINE, componente importante ale alimentației pentru animale.

VITELOGENEZĂ, procesul de formare și de acumulare a gălbenușului în celulele sexuale feminine în dezvoltare ale animalelor în faza de creștere rapidă.

VIVARIU, încăpere pentru întreținerea și înmulțirea animalelor folosite în scop științific și practic de către organele de ocrotire a sănătății.

VIVERA, (*Viverra*), gen de mamifere din familia viveride.

VIVERRIDE, familie de mamifere carnivore răpitoare.

VIVIPARITATE, la animale, metodă de reproducere constând în nașterea de pui vii.

VIVISECȚIE, disecție făcută pe un animal viu cu scopul studierii funcțiilor organismului, acțiunii asupra acestuia a diferitor substanțe, elaborării metodelor de tratament chirurgical.

VIZĂ, (*Acipenser nudiiventris*), specie de pește din genul acipinser.

VIZUINĂ, varietate a adăpostului săpată de către animale în sol, zăpadă sau în depunerile de pe fundul bazinelor acvatice.

VOLUTIDE, familie de moluște marine.

VOMBATIDE, familie de mamifere din ordinul diprotodontia.

VORTICELA, gen de infuzorii ciliate, care trăiesc în ape dulci sau sărate.

VRABIE, (*Passer*), gen de păsări din ordinul passeriformelor.

VULPE, (*Vulpes vulpes*) denumire data mai multor specii de mamifere omnivore din familia canidelor.

VULTUR, gen de păsări din familia catartide, denumire dată mai multor specii de păsări răpitoare.

X

XANTAN, polizaharid extracelular produs de bacteria *Xanthomonas campestris*.

XENOPUS, broaște cu gheare, gen de acaudate din familia pipide.

XENOTURBELIDA, nevertebrate marine a căror poziție sistematică nu a fost stabilită.

XIFOFORUS, (*Xiphophorus*), gen de pești de apă dulce din familia poeciliide, ordinul ciprinodontiforme.

XILOCOPA, gen de albine din familia antoforide.

XILOFAG, insecte, ce se hrănesc cu lemnul copacilor uscați, aflați în putrefacție.

Z

ZAGLOSUS, (*Zaglossus*), gen de mamifere cu cioc lung ce depun ouă din familia echidnelor.

ZĂGAN, (*Gypaetus barbatus*), pasăre vultur din familia accipitride.

ZBOR, forma de deplasare a unor animale, (păsări, insecte, pești, mamifere), a aeronavelor în atmosfera și a sateliților artificiali, navelor cosmice în spațiul cosmic.

ZEBRĂ, (*Hippotigris*), mamifer imparicopitat din familia ecvideielor.

ZEBU, (*Bos taurus indicus*), vite gheboase, subspecie de vite cornute mari domestice.

ZEIFORME, ordin de pești osoși.

ZGLĂVOC, (*Coitus gobio*), specie de pește din familia cotidelor.

ZGRIȚOR, (*Aquila heliaca*), denumire a speciei de acvilă mare.

ZIGANIDE, (*Zygaenidae*), familie de fluturi din ordinul lepidoptere.

ZIMBRU, (*Bison bonasus*), bizon european, specie de animal paricopitat sălbatic din familia cavicornilor bovideelor.

ZOARCIDE, (*Zoarcidae*), familie de pești din ordinul perciforme.

ZONOTRICHIA, gen de păsări mici din familia emberizide.

ZOO-, prefix savant care ține de domeniul zoologiei.

ZOOBENTOS, totalitatea organismelor vii, animale și vegetale, care trăiesc pe fundul unui bazin de apă.

ZOOCENOZĂ, comunitate de animale în cadrul unui biotop, care sunt legați reciproc prin raporturi de nutriție și reproducere.

ZOOCID, rodenticid, substanță toxică folosită pentru combaterea rozătoarelor, care pricinuiesc pagube mari în agricultură sau prezintă un pericol de răspândire a bolilor infecțioase.

ZOOCORIE, răspândirea fructelor, semințelor și sporilor plantelor de către animale.

ZOOFAG, organism care se hrănește cu animale.

ZOOGEOGRAFIE, zoocorologie, știință care studiază răspândirea geografică a animalelor pe glob.

ZOOLOGIE, domeniu de cercetări științifice fundamentale și aplicative ale biologiei, care se ocupă cu studiul lumii animale.

ZOOPLANCTON, parte componentă a planctonului, ce reprezintă totalitatea organismelor animale care populează apele dulci și marine.

ZOOPSIHOLOGIE, domeniu de cercetări științifice fundamentale și aplicative care studiază manifestările, legăturile și evoluția reflectării psihice la animale, proveniența și dezvoltarea proceselor psihice, principiile și preistoria conștiinței umane.

ZOOTOMIE, ramură a zoologiei aplicate, care studiază animalele sub aspect anatomic, elaborează metodică disecției.

ZOSTEROPIDE, (Zosteropidae), ochi albi, familie de păsări din ordinul paseriforme.

ZVÂRLUGĂ, (Cobitis taenia), specie de pește din familia cobitidelor.